

Συνοπτική έκδοση της ιστοσελίδας του ΕΔΑΑ

Εισαγωγή στη συνοπτική έκδοση της ιστοσελίδας του ΕΔΑΑ

Καλώς ήρθατε στη συνοπτική έκδοση της ιστοσελίδας του ΕΔΑΑ!

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΔΑΑ) συνδέει όλους τους φορείς αγροτικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ανακαλύψτε πώς το ΕΔΑΑ συμβάλλει στην αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών, αφενός μέσω της δημιουργίας και διάδοσης γνώσεων και αφετέρου διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης. Ξεκινήστε κάνοντας κλικ στα παρακάτω τετραγωνίδια για να μεταφορτώσετε μια σύντομη εισαγωγή στο ΕΔΑΑ σε μορφή PDF [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [el](#) [nl](#) [pt](#) [hu](#) [fi](#) [ro](#) [cs](#) [bg](#) [da](#) [et](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#) [hr](#)]. Αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τους στόχους, τα ενδιαφερόμενα μέρη, τους δικαιούχους, τη δομή, τον αρμόδιο επικοινωνίας και τη νομική βάση του ΕΔΑΑ, καθώς επίσης και σειρά από σχετικά έγγραφα παρέχονται [σε ηλεκτρονική μορφή](#).

Το παρόν εγχειρίδιο περιλαμβάνει μια λεπτομερή εισαγωγή στο έργο του ΕΔΑΑ και σας παραπέμπει σε συμπληρωματικές πληροφορίες που βρίσκονται στον ιστότοπο του ΕΔΑΑ. Σκοπός του εγχειριδίου είναι να σας προσφέρει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση του έργου του ΕΔΑΑ στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης και να διευκολύνει τη συνεργασία σας με το ΕΔΑΑ. Οι σύνδεσμοι της παρούσας έκδοσης σας δίνουν τη δυνατότητα να εξετάσετε ενδελεχώς στο διαδίκτυο όποια ζητήματα σας ενδιαφέρουν, καθώς παραπέμπουν σε ιστοσελίδες που περιλαμβάνουν συμπληρωματικές πληροφορίες για κάθε θέμα. Ο ιστότοπος του ΕΔΑΑ διατίθεται στις ακόλουθες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική και πολωνική. Περιορισμένος όγκος σελίδων διατίθεται επίσης στην ελληνική, πορτογαλική, ρουμανική, ολλανδική, ουγγρική, φινλανδική, τσεχική και βουλγαρική γλώσσα. Σημειώστε ότι ορισμένοι σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε εξωτερικούς ιστότοπους μπορούν να είναι στην αγγλική ή σε άλλες γλώσσες.

Το παρόν έγγραφο απευθύνεται σε ενδιαφερόμενους φορείς που δεν έχουν ως πρώτη γλώσσα κάποια από εκείνες στις οποίες διατίθεται ο ιστότοπος του ΕΔΑΑ. Σημειώνεται ότι στο έγγραφο δεν αναπαράγεται ολόκληρο το περιεχόμενο του ιστοτόπου – σκοπός είναι να παρασχεθούν συνοπτικές πληροφορίες για όλες τις ενότητες του ιστοτόπου και να προσφερθούν διάφορα «σημεία εισόδου» στις διαδικτυακές πηγές πληροφόρησης. Συνεπώς, **το έγγραφο ακολουθεί τη δομή του ιστοτόπου του ΕΔΑΑ και τα περιεχόμενά του όπως είχαν διαμορφωθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2013.**

- Στο μεγαλύτερο μέρος του παρόντος εγγράφου παρέχεται επισκόπηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και αναλύονται οι δραστηριότητες του ΕΔΑΑ της **περιόδου προγραμματισμού 2007-2013**.
- Αν σας ενδιαφέρει περισσότερο η **επόμενη περίοδος προγραμματισμού (2014-2020)**, μεταβείτε απευθείας σε [αυτήν την ενότητα](#).

Σε ολόκληρο το έγγραφο χρησιμοποιούνται ορισμένες λειτουργίες για τη διευκόλυνση της πλοήγησης:

- [PDF - Διατίθενται διαδικτυακά συμπληρωματικές πληροφορίες για τη χώρα που υποδεικνύεται.
- Το [πράσινο](#) υποδηλώνει εσωτερικό σύνδεσμο του εγγράφου.
- Το [πορτοκαλί](#) υποδηλώνει σύνδεσμο που παραπέμπει στον ιστότοπο του ΕΔΑΑ.
- Το [μπλε](#) υποδεικνύει σύνδεσμο που παραπέμπει σε εξωτερικό ιστότοπο.

Ευελπιστούμε ότι το παρόν έγγραφο θα σας φανεί χρήσιμο.

Περιεχόμενα

1. Πολιτική σε δράση

1.1. Ανασκόπηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης

1.1.1. Εθνικές στρατηγικές

1.1.2. Εθνικά και Περιφερειακά Προγράμματα

1.1.3. Άξονες και μέτρα

1.1.4. Εφαρμογή του προγράμματος

1.2. Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης σε αριθμούς

1.2.1. Θεματικά Δελτία Πληροφοριών

1.2.2. Δελτία Πληροφοριών ΠΑΑ

1.2.3. Δελτία Πληροφοριών Μέτρων

1.2.4. Πίνακες Δεικτών Ελέγχου ΠΑΑ

1.3. Βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ

1.4. Βελτίωση της εφαρμογής

1.4.1. Τυπολογίες και στόχευση

1.4.2. Γεωργία και αγροτική οικονομία

1.4.3. Παροχή δημόσιων αγαθών

1.4.4. Μηχανισμοί υλοποίησης

1.4.5. LEADER

1.5. ΚΓΠ με ορίζοντα το 2020

1.5.1. Αγροτική Ανάπτυξη 2014-2020

- Επισκόπηση πολιτικής 2014-2020
 - Προτεραιότητες αγροτικής ανάπτυξης
 - Μετάδοσης γνώσης
 - Ανταγωνιστικότητα
 - Τροφική αλυσίδα
 - Οικοσυστήματα
 - Αποδοτικότητα των πόρων
 - Κοινωνική ένταξη
- Νομοθεσία και κατευθυντήριες γραμμές
- Προγραμματισμός ΠΑΑ
- Υλοποίηση ΠΑΑ
- Πρακτικές της περιόδου 2007 -2013
 - Προγραμματισμός και υλοποίηση
 - Μετάδοση γνώσης και καινοτομία
 - Αγροτική επιχειρηματικότητα
 - Χρηματοδοτικά μέσα
 - Τροφική αλυσίδα
 - Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή
 - Κοινωνική ένταξη
 - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ), LEADER και Διακρατική συνεργασία
 - Δικτύωση στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης
 - Έλεγχος & Αξιολόγηση
- Έλεγχος και αξιολόγηση
- Δικτύωση στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης
- Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

- [Υποψήφιας και δυνάμει υποψήφιας χώρας](#)

[1.6. Η επικοινωνία σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης](#)

[2. Χώρες](#)

[3. Θέματα](#)

[3.1. Γεωργία](#)

[3.2. Περιβάλλον](#)

[3.3. Δημόσια αγαθά](#)

[3.4. Επιχειρηματικότητα](#)

[3.5. Νεολαία και νέοι αγρότες](#)

[3.6. Δασοκομία](#)

[3.7. ΤΠΕ](#)

[3.8. Σύνδεση αγροτικών και αστικών περιοχών](#)

[3.9. Κοινωνικές πτυχές](#)

[3.10. Μετάδοση γνώσης και καινοτομία](#)

[4. LEADER](#)

[4.1. Εργαλειοθήκη LEADER](#)

[4.2. Βάση δεδομένων ομάδων τοπικής δράσης \(ΟΤΔ\)](#)

[4.3. Ανάλυση του LEADER](#)

[4.4. Βιβλιοθήκη LEADER](#)

[4.5. Εκδηλώσεις LEADER](#)

[4.6. Διακρατική συνεργασία \(ΔΣ\)](#)

[5. Δίκτυα και δικτύωση](#)

[5.1. Πληροφορίες για τα ΕΑΔ](#)

[5.2. Συμπλέγματα ΕΑΔ](#)

[5.3. Οργανισμοί της ΕΕ](#)

[5.4. FARNET](#)

[5.5. Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης](#)

[5.6. Εργαλειοθήκη αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ](#)

[5.7. Προστιθέμενη αξία δικτύωσης](#)

[5.8. Εργαλειοθήκη ΕΑΔ](#)

[6. Δημοσιεύσεις και μέσα ενημέρωσης](#)

[6.1. Αγροτική Ανασκόπηση της ΕΕ](#)

[6.2. Το περιοδικό του ΕΔΑΑ](#)

[6.3. Έντυπα έργων του ΕΓΤΑΑ](#)

[6.4. Θεματικές δημοσιεύσεις](#)

[6.5. Έκθεση πολυμέσων](#)

[7. Εκδηλώσεις και συναντήσεις](#)

[8. Αρμόδιοι επικοινωνίας](#)

1. Πολιτική σε δράση

Δεδομένου ότι οι αγροτικές περιοχές των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιπροσωπεύουν το 90% της επικράτειάς τους και φιλοξενούν πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού τους, αποτελούν έναν πολύ σημαντικό τομέα πολιτικής. Η Πολιτική εν Δράσει σας προσκαλεί να ανακαλύψετε τι σημαίνει στην πράξη η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, εξετάζοντας τα ευρωπαϊκά, εθνικά και περιφερειακά επίπεδα πολιτικής, τα οποία υποστηρίζονται στο σύνολό τους από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Με μια περιήγηση στις ακόλουθες ενότητες μπορείτε για παράδειγμα να βρείτε πληροφορίες για τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), για στατιστικές παρακολούθησης της προόδου τους, για ένα μεγάλο φάσμα έργων ΠΑΑ, καθώς επίσης και για τις συστηματικές προσπάθειες που καταβάλλει το ΕΔΑΑ με στόχο τη βελτίωση της εφαρμογής των ασκούμενων πολιτικών:

- [Ανασκόπηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης](#)
- [Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης σε αριθμούς](#)
- [Βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ](#)
- [Βελτίωση της εφαρμογής](#)
- [ΚΓΠ με ορίζοντα το 2020](#)
- [Επικοινωνία της Αγροτικής Ανάπτυξης](#)

1.1. Ανασκόπηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης

Με πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού της ΕΕ να ζει εκτός πόλεως και με τις αγροτικές περιοχές να αντιπροσωπεύουν το 90% του εδάφους των 27 κρατών μελών, η αγροτική ανάπτυξη είναι ένας πολύ σημαντικός τομέας πολιτικής. Η γεωργία και η δασοκομία παραμένουν σημαντικοί παράγοντες για τη διαχείριση των φυσικών πόρων στις αγροτικές περιοχές της ΕΕ και αποτελούν μέσο για την οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών κοινοτήτων.

Οι κύριοι στόχοι της **κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) της ΕΕ** έχουν παραμείνει σταθεροί με το πέρασμα του χρόνου, αλλά οι διαδοχικές μεταρρυθμίσεις έχουν επιφέρει αλλαγές στα μέσα που χρησιμοποιούνται. Σε πρώτη φάση, τα στοιχεία της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης ενσωματώθηκαν στην ΚΓΠ. Όταν το 2000 η ΚΓΠ χωρίστηκε σε δύο πυλώνες, τέθηκε σε ισχύ μια ξεχωριστή και συγκεκριμένη πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ. Ο πρώτος πυλώνας της ΚΓΠ καλύπτει τις άμεσες πληρωμές και τα μέτρα της αγοράς και ο δεύτερος πυλώνας της ΚΓΠ τα πολυετή προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ). Οι δύο πυλώνες είναι συμπληρωματικοί όσον αφορά την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΚΓΠ.

Σχετικές πληροφορίες:

- [Ανασκόπηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013](#)
- Η Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ 2007-2013 [[PDF](#) [en](#)]

Οι πιο πρόσφατες αλλαγές στην αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ επήλθαν ως αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αναθεώρησης της πολιτικής της ΚΓΠ, γνωστής ως «**διαγνωστικός έλεγχος**» της **γεωργικής και αγροτικής πολιτικής της ΕΕ**.

Το αποτέλεσμα ήταν να σημειωθεί σειρά μεταβολών σε επίπεδο πολιτικών, οι οποίες εγκρίθηκαν από τους ηγέτες της ΕΕ το 2008. Ο «διαγνωστικός έλεγχος» αποτελούσε μια ευκαιρία να εξασφαλιστεί ότι οι τρέχουσες πολιτικές θα αναπροσαρμοστούν ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις διάφορες νέες προκλήσεις και ευκαιρίες που επηρεάζουν την αγροτική Ευρώπη, όπως η κλιματική αλλαγή και οι αυξανόμενες απαιτήσεις για ανανεώσιμη ενέργεια. [Κάντε κλικ εδώ](#) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον «διαγνωστικό έλεγχο» της ΚΓΠ.

Σχετικές πληροφορίες:

- Για να δείτε το φυλλάδιο της επιτροπής σχετικά με την «Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ: Αντιμετώπιση των προκλήσεων» κάντε κλικ [εδώ](#) [[PDF](#) [en](#)].
- Φύλλο Πληροφοριών «Ανασκόπηση του διαγνωστικού ελέγχου της ΚΓΠ και του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας - Τροποποίηση των ΠΑΑ» [[PDF](#) [en](#)]

Το **πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ** για την αγροτική ανάπτυξη μπορεί να χωριστεί σε τέσσερα επίπεδα, και συγκεκριμένα: (i) Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, (ii) Στρατηγικές κρατών μελών/ σε εθνικό επίπεδο, (iii) Εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα, και (iv) Εφαρμογή ανά θεματικό άξονα και μέτρο. Η δομή αυτή παρέχει ένα κοινό πλαίσιο για τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό κάθε κράτους μέλους, με βάση τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ. Στόχος είναι, στο πλαίσιο των κοινών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ, τα κράτη μέλη και, σε κάποιες περιπτώσεις, οι περιφέρειες, να καταρτίσουν στρατηγικές προτεραιότητες για την αγροτική ανάπτυξη, να αναπτύξουν προγράμματα και να επιλέξουν μέτρα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η περιοχή τους σε σχέση με την αγροτική ανάπτυξη.

Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τα διάφορα επίπεδα είστε τους παρακάτω συνδέσμους:

- Οι [στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ](#) καθορίζουν τις προτεραιότητες της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013 στο πλαίσιο των τριών βασικών στόχων.
- Τα [εθνικά σχέδια στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη](#) αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες της ΕΕ, ανάλογα με την κατάσταση που επικρατεί στο εκάστοτε κράτος μέλος.
- Τα [εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης](#) αντικατοπτρίζουν τις επιχειρησιακές προτεραιότητες.
- [Εφαρμογή, έλεγχος και αξιολόγηση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης](#), με βάση το πλαίσιο της ΕΕ.

Στον ιστότοπο του ΕΔΑΑ μπορείτε να βρείτε συμπληρωματικές πληροφορίες στην ενότητα [Συνήθειες ερωτήσεων](#) σχετικά με θέματα που άπτονται του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης είναι μια στρατηγική προσέγγιση που καθορίζει τις προτεραιότητες της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη. Τον Φεβρουάριο του 2006, το Συμβούλιο υιοθέτησε τις [στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη](#).

Στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές αποτυπώνεται η εστίαση της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη σε τρεις βασικούς τομείς και ειδικότερα: στην οικονομία γεωργικών προϊόντων διατροφής, στο περιβάλλον και στην ευρύτερη αγροτική οικονομία και στον πληθυσμό. Οι κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν τη βάση στην οποία τα κράτη μέλη κατάρτισαν τα εθνικά σχέδια στρατηγικής τους για την αγροτική ανάπτυξη την περίοδο 2007-2013. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα [εθνικά σχέδια στρατηγικής](#) παρακάτω.

Όσον αφορά τις εθνικές στρατηγικές, αυτές επικαιροποιούν τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης τα οποία αναπτύσσονται γύρω από τέσσερις θεματικούς άξονες παρέμβασης. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια αναζητήστε [εδώ](#).

1.1.1. Εθνικές στρατηγικές

Κάθε κράτος μέλος έχει αναπτύξει το δικό του **Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής (ΕΣΣ)** για την αγροτική ανάπτυξη με βάση τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, οι οποίες λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις ειδικές περιστάσεις και ανάγκες της κάθε χώρας. Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις μεμονωμένες στρατηγικές των κρατών μελών [επισκεφθείτε τον διαδραστικό μας χάρτη](#) και επιλέξτε τη χώρα για την οποία ενδιαφέρεστε.

Στόχος των **Εθνικών Σχεδίων Στρατηγικής** είναι να αποτελέσουν ένα εργαλείο αναφοράς για τον προγραμματισμό. Οι στρατηγικές υλοποιούνται μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης είτε για ολόκληρη τη χώρα είτε, σε ορισμένα κράτη μέλη, για κάθε διοικητική περιοχή.

Η συμβολή των εθνικών στρατηγικών είναι η εξής:

- Προσδιορίζονται οι περιοχές στις οποίες η αξιοποίηση της στήριξης της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη προσθέτει περισσότερη αξία.
- Αποτελούν το μέσο σύνδεσης με τις βασικές προτεραιότητες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων που ορίζονται στο πλαίσιο της ατζέντας της Λισαβόνας (στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση) και της ατζέντας του Γκέτεμποργκ (στόχοι βιωσιμότητας).
- Εξασφαλίζεται η συνέπεια με τις λοιπές πολιτικές της ΕΕ, και κυρίως με τις πολιτικές για την οικονομική συνοχή και το περιβάλλον.
- Υποστηρίζεται η εφαρμογή της νέας ΚΓΠ με προσανατολισμό στην αγορά και η συνακόλουθη απαραίτητη αναδιάρθρωση στα παλαιά και τα νέα κράτη μέλη.

Τα Εθνικά Σχέδια Στρατηγικής περιλαμβάνουν:

- Αξιολόγηση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής κατάστασης και του αναπτυξιακού δυναμικού.
- Τη στρατηγική που επιλέγεται για κοινή δράση από την ΕΕ και το εκάστοτε κράτος μέλος, καταδεικνύοντας τη συνέπεια των επιλογών που πραγματοποιούνται με τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ.
- Τις θεματικές και εδαφικές προτεραιότητες για την αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο κάθε άξονα, συμπεριλαμβανομένων και των βασικών ποσοτικοποιημένων στόχων και των κατάλληλων δεικτών ελέγχου και αξιολόγησης.
- Κατάλογο με τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της υλοποίησης του εθνικού σχεδίου στρατηγικής και την ενδεικτική κατανομή του ΕΓΤΑΑ για κάθε πρόγραμμα.
- Τα μέσα που διασφαλίζουν τον συντονισμό με τα λοιπά όργανα της κοινής γεωργικής πολιτικής και, εφόσον χρειαστεί, τον προϋπολογισμό για την επίτευξη των στόχων σύγκλισης.

- Περιγραφή των συμφωνιών και του προϋπολογισμού για τη σύσταση του εθνικού αγροτικού δικτύου στο κράτος μέλος.

1.1.2. Εθνικά και περιφερειακά προγράμματα

Κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2007-2013 μέσω του ή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ).

Κάθε κράτος μέλος μπορεί να έχει είτε ένα ενιαίο πρόγραμμα για ολόκληρη την επικράτεια του είτε ένα σύνολο από περιφερειακά προγράμματα. Τα ΠΑΑ αποτελούνται από τις κοινές [στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ](#) και από το εκάστοτε [Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής](#) του κράτους μέλους. Για να αναζητήσετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μεμονωμένα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών [επισκεφθείτε τον διαδραστικό μας χάρτη](#) και επιλέξτε τη χώρα για την οποία ενδιαφέρεστε.

Ανεξάρτητα από το αν το κράτος μέλος διαθέτει ένα ενιαίο πρόγραμμα ή ένα σύνολο περιφερειακών προγραμμάτων, κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης περιλαμβάνει:

- Ανάλυση της κατάστασης που επικρατεί στις αγροτικές περιοχές σε σχέση με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους και τη στρατηγική που επιλέχθηκε για την εξέτασή τους.
- Αιτιολόγηση τόσο των επιλεγμένων προτεραιοτήτων αναφορικά με τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ και το Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής, όσο και της αναμενόμενης επίδρασης.
- Πληροφορίες σχετικά με τους άξονες και τα μέτρα που προτάθηκαν για κάθε άξονα, καθώς επίσης και την περιγραφή τους, συμπεριλαμβανομένων των επαληθεύσιμων στόχων και δεικτών που καθιστούν δυνατή τη μέτρηση της προόδου, της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων.
- Σχέδιο χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ και την αντίστοιχη εθνική/περιφερειακή δημόσια χρηματοδότηση που προβλέπεται για κάθε έτος και για ολόκληρη την προγραμματική περίοδο για κάθε άξονα και ενδεικτική ανάλυση των αρχικών ποσών κατά μέτρο.
- Πληροφορίες σχετικά με τη συμπληρωματικότητα με τα άλλα μέτρα που χρηματοδοτούνται τόσο από τα όργανα της κοινής γεωργικής πολιτικής μέσω της πολιτικής συνοχής της, όσο και από τα όργανα στήριξης της Κοινότητας για την αλιεία.
- Λεπτομέρειες των διακανονισμών υλοποίησης των προγραμμάτων, στις οποίες περιλαμβάνεται ο καθορισμός όλων των αρμόδιων αρχών και συνοπτική περιγραφή των δομών διαχείρισης και ελέγχου.
- Περιγραφή των συστημάτων ελέγχου και αξιολόγησης, καθώς επίσης και της σύνθεσης της Επιτροπής Ελέγχου.
- Λεπτομέρειες του σχεδίου ώστε να εξασφαλιστεί η δημοσιοποίηση του προγράμματος.

Το πλαίσιο της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη προσφέρει ένα «μενού» 41 μέτρων. Τα κράτη μέλη επιλέγουν από το μενού τα μέτρα εκείνα που ταιριάζουν καλύτερα στις ανάγκες των αγροτικών τους περιοχών. Στη συνέχεια τα μέτρα αυτά εντάσσονται στα εθνικά και περιφερειακά τους προγράμματα. Η συμβολή της ΕΕ στην χρηματοδότηση των μέτρων εξαρτάται από το μέτρο αυτό καθαυτό και από τις εκάστοτε επιλογές που πραγματοποιούνται σε επίπεδο προγράμματος. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα μέτρα των ΠΑΑ, βλέπε τον [κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005](#) (στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)).

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα μεμονωμένα μέτρα από τον άξονα κάντε κλικ στους ακόλουθους συνδέσμους:

- [Άξονας 1 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού και δασοκομικού τομέα](#)
- [Άξονας 2 - Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου](#)
- [Άξονας 3 - Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας](#)
- [Άξονας 4 - Εφαρμογή της προσέγγισης LEADER](#)

Για λεπτομέρειες σχετικά με τους κανόνες υλοποίησης, [κάντε κλικ εδώ](#) (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006).

1.1.3. Άξονες και μέτρα

Για να εξασφαλιστεί μια ισορροπημένη στρατηγική, απαιτείται μια ελάχιστη χρηματοδότηση για κάθε θεματικό άξονα. Τα προτεινόμενα ελάχιστα ποσοστά χρηματοδότησης των 10%, 25% και 10% αντίστοιχα, για τους άξονες 1, 2 και 3, αποτελούν εγγύηση ότι κάθε πρόγραμμα αντικατοπτρίζει τουλάχιστον τους τρεις βασικούς στόχους της πολιτικής, αν και τα ποσοστά έχουν οριστεί σε αρκετά χαμηλά επίπεδα, ώστε να προσφέρουν στα κράτη μέλη ή στις περιφέρειες υψηλά περιθώρια ευελιξίας (55% της χρηματοδότησης της ΕΕ), για να μπορούν να δώσουν έμφαση στους άξονες της πολιτικής που επιθυμούν, ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρίσκονται και τις ανάγκες που αντιμετωπίζουν. Στο πλαίσιο του άξονα LEADER, για κάθε πρόγραμμα δεσμεύεται τουλάχιστον το 5% (2,5% για τα νέα κράτη μέλη) της χρηματοδότησης της ΕΕ. Οι δαπάνες του LEADER περιλαμβάνουν τους τρεις άξονες πολιτικής.

Η πολιτική παρέχει μια σειρά εργαλείων (μέτρα) από τα οποία όλα τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν αυτά που επιθυμούν και για τα οποία μπορούν να τύχουν κοινοτικής χρηματοδοτικής στήριξης για την υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Κάθε άξονας υλοποιείται μέσω του εν λόγω «μενού» μέτρων.

Άξονας 1: για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας, περιλαμβάνει σειρά από μέτρα που αφορούν το ανθρώπινο και φυσικό κεφάλαιο στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας (που προωθούν τη μετάδοση γνώσης και την καινοτομία) και την ποιοτική παραγωγή. Για να δείτε όλα τα μέτρα του Άξονα 1 [κάντε κλικ εδώ](#).

Άξονας 2: για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου, περιλαμβάνει μέτρα για την προστασία και βελτίωση των φυσικών πόρων, καθώς και τη διατήρηση αγροτικών και δασικών συστημάτων υψηλής αξίας και των πολιτιστικών τοπίων των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης. Για να δείτε όλα τα μέτρα του Άξονα 2 [κάντε κλικ εδώ](#).

Άξονας 3: για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας, προσφέρει υποστήριξη για την ανάπτυξη τοπικής υποδομής και ανθρώπινου κεφαλαίου σε αγροτικές περιοχές, τη βελτίωση των συνθηκών για την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε όλους τους τομείς και τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Για να δείτε όλα τα μέτρα του Άξονα 3 [κάντε κλικ εδώ](#).

Άξονας 4: βασισμένο στην εμπειρία του **LEADER**, εισάγει δυνατότητες καινοτόμου διακυβέρνησης μέσω τοπικών και ιεραρχικών-από την βάση προς την κορυφή-προσεγγίσεων στην αγροτική ανάπτυξη. Για να δείτε όλα τα μέτρα του Άξονα 4 [κάντε κλικ εδώ](#).

1.1.4. Εφαρμογή του προγράμματος

Η εφαρμογή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) συνιστά πρωτίστως ευθύνη των Διαχειριστικών Αρχών (ΔΑ) των κρατών μελών. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ένα μόνο ΠΑΑ, ενώ άλλα έχουν περισσότερα περιφερειακά ΠΑΑ. Όλα τα ΠΑΑ βασίζονται στο ίδιο δίκτυο τεσσάρων αξόνων και σε μενού μέτρων. Για να διαβάσετε περισσότερα σχετικά με τους άξονες και τα μέτρα ανατρέξτε σε [αυτήν την ενότητα](#).

Η πρόσβαση των δικαιούχων στα κεφάλαια που χορηγούνται για μεμονωμένα μέτρα καθορίζεται σε κάθε περίπτωση από τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Παραδείγματος χάρη, η θέση και/ή το μέγεθος του κτήματος, η χρήση της γης κτλ. Για πολλά μέτρα ορίζονται επίσης και κριτήρια επιλογής. Η επιλεξιμότητα και τα κριτήρια επιλογής αποτελούν σημαντικούς παραμέτρους στόχευσης των κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ και επίτευξης των στόχων των ΠΑΑ. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι δυνατοί δικαιούχοι υποβάλλουν αίτηση χρηματοδότησης σε σχέση με ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα μέτρα. Οι αιτήσεις αυτές αξιολογούνται στη συνέχεια και, σε περίπτωση έγκρισής τους, οι δικαιούχοι λαμβάνουν την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας με την αρμόδια αρχή. Οι ακριβείς μηχανισμοί υλοποίησης που εφαρμόζονται διαφέρουν από κράτος μέλος σε κράτος μέλος και από μέτρο σε μέτρο.

Στο επίκεντρο του αναλυτικού έργου του ΕΔΑΑ βρίσκεται η καλύτερη κατανόηση της εφαρμογής των ΠΑΑ για να υπάρξουν βελτιωτικές παρεμβάσεις.

- Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μεμονωμένα θέματα, ξεφυλλίστε τη [Θεματική ενότητα](#).
- Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με θέματα και ζητήματα οριζόντιας εφαρμογής, ξεφυλλίστε την ενότητα [Βελτίωση της εφαρμογής](#).

Το **Κοινό Πλαίσιο Ελέγχου και Αξιολόγησης** (ΚΠΕΑ) παρέχει ένα απλό πλαίσιο για τον έλεγχο και την αξιολόγηση όλων των παρεμβάσεων της αγροτικής ανάπτυξης της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013. Το ΚΠΕΑ δημιουργεί μια βάση για τη βελτίωση της απόδοσης του προγράμματος, εξασφαλίζοντας την εγκυρότητα των προγραμμάτων και καθιστώντας δυνατή την αξιολόγηση της επίτευξης των καθορισμένων στόχων. Το ΚΠΕΑ ορίζεται σε μια σειρά από έγγραφα που συντάσσονται από την Επιτροπή και εγκρίνονται από τα κράτη μέλη. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ΚΠΕΑ θα βρείτε [εδώ](#).

Σε κάθε κράτος μέλος, η Διαχειριστική Αρχή και η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθούν κάθε ΠΑΑ με τη βοήθεια οικονομικών δεικτών, δεικτών εκροών και δεικτών αποτελεσμάτων. Κάθε Διαχειριστική Αρχή αποστέλλει στην Επιτροπή, μέχρι την 30ή Ιουνίου, ετήσια έκθεση προόδου αναφορικά με την εφαρμογή του προγράμματος. Η ετήσια έκθεση προόδου περιλαμβάνει:

- Έναν πίνακα που εκθέτει την οικονομική εφαρμογή του προγράμματος, παρουσιάζοντας για κάθε μέτρο μια κατάσταση των κεφαλαίων που κατεβλήθησαν στους δικαιούχους κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους.
- Πίνακες ελέγχου που περιλαμβάνουν ποσοτικές πληροφορίες βασισμένες σε κοινούς δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων.

Η Επιτροπή καταχωρεί όλα τα δεδομένα ελέγχου σε Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΣΑΑ).

Το ΕΔΑΑ συμβάλλει στην επικύρωση των δεικτών ελέγχου και παράγει φύλλα πληροφοριών που απεικονίζουν την εξέλιξη της εφαρμογής σε κάθε κράτος μέλος και ΠΑΑ, μεταξύ άλλων και για τα περισσότερα μεμονωμένα μέτρα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της εφαρμογής του ΠΑΑ [κάντε κλικ εδώ](#).

Πρόσθετες πληροφορίες:

- [Οικονομικοί και φυσικοί δείκτες σε επίπεδο ΕΕ27 και ΚΜ](#)
- [Δείκτες αποδόσεων ανά μέτρο σε επίπεδο ΕΕ27](#)

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των ΠΑΑ και το ΚΠΕΑ γενικότερα, βλέπε τον ιστότοπο του [Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης](#).

1.2. Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης σε αριθμούς

Στο πλαίσιο των [στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ](#) για την περίοδο 2007-2013, τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ ανέπτυξαν τις εθνικές στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης με βάση την ανάλυση των αναγκών τους. Με τα εθνικά/περιφερειακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 και με τη βοήθεια των μέτρων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ υλοποιούνται οι εθνικοί στόχοι στρατηγικής.

Η Διαχειριστική Αρχή του κάθε ΠΑΑ, μαζί με την Επιτροπή Ελέγχου, παρακολουθούν την πρόοδο και τα επιτεύγματα του προγράμματος με βάση δείκτες οικονομικών μεγεθών, εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με τα μέτρα, όπως ορίζονται από το [Κοινό Πλαίσιο Ελέγχου και Αξιολόγησης](#). Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται ως εργαλεία με τη βοήθεια των οποίων υπολογίζεται κατά πόσον έχουν επιτευχθεί οι αναμενόμενοι στόχοι, τόσο στο επίπεδο του μεμονωμένου μέτρου, όσο και στο επίπεδο του προγράμματος συνολικά.

Κάθε χρόνο, το ΕΔΑΑ παράγει συνοπτικά δελτία πληροφοριών, τα οποία παρουσιάζουν την πρόοδο των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης σε επίπεδο ΕΕ με βάση τα στοιχεία ελέγχου που διατίθενται από την Επιτροπή. Τα δελτία πληροφοριών είναι εργαλεία άμεσης αναφοράς που εκθέτουν την κατάσταση της πολιτικής της αγροτικής ανάπτυξης στην ΕΕ, τονίζουν τους δεσμούς μεταξύ των πόρων και των αποτελεσμάτων και παρέχουν επίσης στους ενδιαφερόμενους χρήστες μια τεκμηριωμένη εικόνα για τα προγράμματα. Διατίθενται πληροφορίες και για τα 27 κράτη μέλη, οι οποίες καλύπτουν 88 εθνικά και περιφερειακά προγράμματα.

Μπορείτε επίσης να μεταφορτώσετε το φυλλάδιο της «Η Πολιτική αγροτικής ανάπτυξης σε αριθμούς». [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]

Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τα οικονομικά δεδομένα και τους δείκτες αποτελεσμάτων μπορείτε πάντα να συμβουλευέστε τους [Πίνακες δεικτών ελέγχου ΠΑΑ](#).

1.2.1. Θεματικά Δελτία Πληροφοριών

Τα δελτία πληροφοριών φιλοτεχνούν μια σαφή εικόνα για τις παρεμβάσεις της πολιτικής της αγροτικής ανάπτυξης ανά θέμα, τονίζοντας τη διασύνδεση μεταξύ των προτεραιοτήτων της πολιτικής, των μέτρων εφαρμογής και των πραγματικών αποτελεσμάτων τους, όταν αυτά δοκιμάζονται στην πράξη.

Τα θεματικά δελτία πληροφοριών παρουσιάζουν συνοπτικά το εννοιολογικό πλαίσιο που υπάρχει πίσω από τις πολιτικές παρεμβάσεις (τις προτεραιότητες που τίθενται σε επίπεδο ΕΕ και τη μετουσίωσή τους σε δράσεις) και περιγράφουν τα εργαλεία (μέτρα) μέσω των οποίων υλοποιούνται οι εν λόγω προτεραιότητες. Αναφέρουν επίσης ενδεικτικά τους πιθανούς δικαιούχους, τις ομάδες-στόχους και τις περιοχές που καλύπτουν· παρέχουν πληροφορίες για τα κονδύλια του προϋπολογισμού και τις δαπάνες σε επίπεδο ΕΕ27 και παρουσιάζουν τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί. Τέλος, περιλαμβάνουν συγκεκριμένα παραδείγματα παρεμβάσεων, καθώς περιγράφονται έργα που προέρχονται από τη [βάση δεδομένων](#) των έργων ΠΑΑ που υπάγονται στο ΕΔΑΑ.

- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 1 – Προώθηση της μετάδοσης γνώσεων και των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο (Promoting Knowledge transfer and investing in human capital) [[PDF](#) [en](#)]
- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 2 – Επενδύσεις σε φυσικό κεφάλαιο και εκσυγχρονισμό (Investments in physical capital and modernisation) [[PDF](#) [en](#)]
- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 3 – Προώθηση της γεωργικής παραγωγής στο πλαίσιο αναγνωρισμένων σημάτων/προτύπων ποιότητας (Promoting agricultural production under recognized quality label / standards) [[PDF](#) [en](#)]
- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 4 – Υποστήριξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων στα νέα κράτη μέλη ώστε να εισέλθουν στην αγορά (Supporting farms in the new Member States to enter the market) [[PDF](#) [en](#)]
- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 5 – Διατήρηση των φυσικών πόρων και των γεωργικών τοπίων της ΕΕ (Preserving the EU's natural resources and farm landscapes) [[PDF](#) [en](#)]
- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 6 – Στήριξη της δασοκομίας (Supporting forestry) [[PDF](#) [en](#)]
- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 7 – Ενθάρρυνση της διαφοροποίησης στην αγροτική οικονομία (Encouraging diversification of the rural economy) [[PDF](#) [en](#)]
- Θεματικό Δελτίο Πληροφοριών αριθ. 8 – Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές (Improving the quality of life in rural areas) [[PDF](#) [en](#)]

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τα οικονομικά δεδομένα και τους δείκτες διατίθενται στους [Πίνακες δεικτών ελέγχου ΠΑΑ](#).

1.2.2. Δελτία Πληροφοριών ΠΑΑ

Τα δελτία πληροφοριών ΠΑΑ απεικονίζουν την πρόοδο που σημειώνει κάθε υλοποιούμενο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης στο εσωτερικό της ΕΕ παρέχοντας επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με: τη δημοσιονομική εκτέλεση των προγραμμάτων (συνολική δημόσια δαπάνη)· τη συνολική πρόοδο του ΠΑΑ σε σχέση με τις εκροές (συνοπτικές πληροφορίες για τα σημαντικότερα μέτρα) και τη σύγκριση με τους στόχους 2007-2013. Παρέχονται πληροφορίες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Επίσης, υπάρχει συνοπτική παρουσίαση για την ΕΕ των 27. Το σύνολο των εγγράφων βρίσκεται [εδώ](#).

1.2.3. Δελτία Πληροφοριών Μέτρων

Η ενότητα αυτή παρέχει πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των μέτρων ΠΑΑ στο σύνολο της ΕΕ των 27.

Τα δελτία πληροφοριών περιέχουν πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε επίπεδο μέτρων βάσει των φυσικών εκρών που επιτεύχθηκαν (τελευταία διαθέσιμα επικαιροποιημένα δεδομένα) και συγκρίσεις με τους στόχους που έχουν τεθεί για το σύνολο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013:

Άξονας	Μέτρο	Δελτία Πληροφοριών Μέτρων
Άξονας 1	111 - Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ενημέρωσης	[PDF en]
	112 - Εγκατάσταση νέων αγροτών	[PDF en]
	113 - Πρόωρη συνταξιοδότηση	[PDF en]
	114 - Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών	[PDF en]
	115 - Σύσταση υπηρεσιών διαχείρισης, υποστήριξης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
	121 - Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	[PDF en]
	122 - Οικονομική αναβάθμιση των δασών	[PDF en]
	123 - Αναβάθμιση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	[PDF en]
	124 - Συνεργασία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών και τεχνολογιών στον τομέα της γεωργίας, των τροφίμων, καθώς και στον δασοκομικό τομέα	[PDF en]
	125 - Υποδομές σχετικές με την ανάπτυξη και την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας	[PDF en]
	126 - Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
	131 - Εκπλήρωση προτύπων με βάση την ενωσιακή νομοθεσία	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
	132 - Συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα των τροφίμων	[PDF en]
	133 - Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
141 - Γεωργία ημιεπιβίωσης	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	
142 - Ομάδες παραγωγών	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	
143 - Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών κατάρτισης στις εκμεταλλεύσεις	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	
144 - Επιχειρήσεις υπό αναδιάρθρωση λόγω της μεταρρύθμισης μιας κοινής οργάνωσης αγοράς	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	

Άξονας 2	211 - Ενισχύσεις στους γεωργούς των ορεινών περιοχών λόγω φυσικών μειονεκτημάτων	[PDF en]
	212 - Ενισχύσεις στους γεωργούς των περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών	[PDF en]
	213 - Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την οδηγία 2000/60/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα)	[PDF en]
	214 - Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	[PDF en]
	215 - Ενισχύσεις για την πρόνοια των ζώων	[PDF en]
	216 - Μη παραγωγικές επενδύσεις	[PDF en]
	221 - Πρώτη δάσωση γεωργικής γης	[PDF en]
	222 - Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
	223 - Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης	[PDF en]
	224 - Ενισχύσεις Natura 2000	[PDF en]
	225 - Δασοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	[PDF en]
	226 - Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και θέσπιση δράσεων πρόληψης	[PDF en]
	227 - Μη παραγωγικές επενδύσεις	[PDF en]
Άξονας 3	311 - Διαφοροποίηση σε μη γεωργικές δραστηριότητες	[PDF en]
	312 - Στήριξη της σύστασης και ανάπτυξης επιχειρήσεων	[PDF en]
	313 - Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	[PDF en]
	321 - Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	[PDF en]
	322 - Ανάπλαση και ανάπτυξη χωριών	[PDF en]
	323 - Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς	[PDF en]
	331 - Κατάρτιση και ενημέρωση	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
	341 – Μέτρο για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δραστηριοποίηση με στόχο την προπαρασκευή και υλοποίηση μιας στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
Άξονας 4	Άξονας 4 - Αριθμός ομάδων τοπικής δράσης	[PDF en]
	Άξονας 4 - Αριθμός έργων και δικαιούχων	[PDF en]
	421 – Υλοποίηση έργων συνεργασίας	[PDF en]
	431 - Δαπάνες λειτουργίας των ομάδων τοπικής δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων, δραστηριοποίηση	[PDF en]

1.2.4. Πίνακες Δεικτών Ελέγχου ΠΑΑ

Σε κάθε κράτος μέλος, η Διαχειριστική Αρχή και η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθούν κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) με τη βοήθεια οικονομικών δεικτών, δεικτών εκροών και δεικτών αποτελεσμάτων. Κάθε Διαχειριστική Αρχή αποστέλλει στην Επιτροπή, μέχρι την 30ή Ιουνίου, μια ετήσια έκθεση προόδου αναφορικά με την εφαρμογή του προγράμματος για το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Η Επιτροπή καταχωρεί όλα τα δεδομένα ελέγχου σε ένα Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΣΑΑ). Το ΕΔΑΑ συμβάλλει στην επικύρωση των δεικτών ελέγχου και παράγει συνοπτικά δελτία σχετικά με την πορεία εφαρμογής των ΠΑΑ σε επίπεδο ΕΕ27. Σχετικές γραφικές παραστάσεις διατίθενται [διαδικτυακά](#).

Βάσει των στοιχείων που γνωστοποιούν οι Διαχειριστικές Αρχές με τις ετήσιες εκθέσεις προόδου, έχουν καταρτιστεί συνοπτικοί πίνακες με διαγράμματα που απεικονίζουν την πρόοδο της εφαρμογής των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) της ΕΕ, μέσω **φυσικών και χρηματοοικονομικών δεικτών** (συγκεκριμένα, μέσω δεικτών εκροών). Μεταφορτώστε τα συνοπτικά δελτία για την ΕΕ των 27: Δημόσιες δαπάνες ΠΑΑ [[PDF](#) PDF

Για την παρουσίαση της διαχρονικής πορείας των δαπανών των ΠΑΑ ανά άξονα και μέτρο, συγκεντρώθηκαν από τα κράτη μέλη και σε επίπεδο ΕΕ27 χρηματοοικονομικά στοιχεία, όπως μεταξύ άλλων, το σύνολο των δημόσιων δαπανών και η συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ. Διενεργείται επίσης σύγκριση με τον συνολικό προϋπολογισμό που έχει διατεθεί για το σύνολο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 (συνολικός προϋπολογισμός μετά τον διαγνωστικό έλεγχο της ΚΓΠ). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία παράγονται και παρέχονται απευθείας από τη ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης.

Διατίθεται επίσης μια συγκεντρωτική κατάσταση σε επίπεδο κρατών μελών και σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τους δείκτες εκροών (ανά άξονα και μέτρο). Η σύγκριση με τους στόχους εκροών για την περίοδο 2007-2013 δείχνει την πορεία εφαρμογής των προγραμμάτων. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους δείκτες εκροών ανά μέτρο –συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσής τους ανά κράτος μέλος– ανατρέξτε στην αντίστοιχη [ιστοσελίδα](#). Για τον πλήρη κατάλογο με τους δείκτες εκροών και τα σχετικά δελτία, βλ. Παράρτημα 3.Η του [ΚΠΕΑ](#).

1.3. Βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ

Η [βάση δεδομένων](#) δείχνει πώς αξιοποιήθηκε στην πράξη το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) από αγρότες «επιχειρηματίες» σε όλες τις χώρες την ΕΕ. Παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες για τα έργα αγροτικής ανάπτυξης, από τα είδη των έργων που χρηματοδοτούνται έως με ποιον τρόπο εξασφαλίζεται πρόσβαση στη χρηματοδότηση. Διαπιστώνεται η ύπαρξη έργων από κάθε χώρα της ΕΕ, τα οποία καλύπτουν όλους τους άξονες των ΠΑΑ. Για να βρείτε πληροφορίες για τον τύπο έργου που σας ενδιαφέρει, πραγματοποιήστε απλώς αναζήτηση στον πίνακα της βάσης δεδομένων. Μπορείτε να αναζητήσετε πάνω από 570 διαθέσιμα έργα με κριτήρια όπως: μέτρο ΠΑΑ, λέξη-κλειδί, χώρα και ΠΑΑ, διακρατική συνεργασία κ.λπ.

1.4. Βελτίωση της εφαρμογής

Η βελτίωση της εφαρμογής της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ αποτελεί τον πυρήνα της αποστολής του ΕΔΑΑ. Για να επιτευχθεί ο συγκεκριμένος στόχος πραγματοποιούνται, μεταξύ άλλων, αναλυτικές εργασίες με τη βοήθεια των οποίων:

- αυξάνεται η κατανόηση σχετικά με το πώς λειτουργεί η πολιτική στην πράξη,
- αξιολογούνται οι εργασίες που αποδίδουν και τι μπορεί να βελτιωθεί, και
- παρέχονται νέα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στα κράτη μέλη και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το αναλυτικό έργο του ΕΔΑΑ εκτελείται με τη βοήθεια διαφόρων μέσων. Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- Οι Θεματικές ομάδες εργασίας (ΘΟΕ)
- Οι ομάδες εστίασης της επιτροπής συντονισμού του ΕΔΑΑ και η υποεπιτροπή LEADER
- Κοινές θεματικές πρωτοβουλίες του ΕΑΔ
- Έγγραφα εργασίας που εκπονούνται ειδικά για τα θεματικά γεγονότα του ΕΔΑΑ
- Το τακτικό αναλυτικό έργο για την εφαρμογή των ΠΑΑ

Τα θέματα που αναλύονται μπορούν να υποδιαιρεθούν χονδρικά σε τρεις ομάδες:

1. Οριζόντια θέματα που συνδέονται με ευρύτερα ζητήματα εφαρμογής. Τα θέματα αυτά αναλύονται παρακάτω.
 - [Αγροτικές τυπολογίες και στόχευση](#)
 - [Δεσμοί μεταξύ της γεωργικής και της ευρύτερης αγροτικής οικονομίας](#)
 - [Δημόσια αγαθά και υπηρεσίες στη γεωργία](#)
 - [Μηχανισμοί υλοποίησης της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ](#)
2. Θεματικά ζητήματα. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες σε αυτήν την [ενότητα](#).
3. Τα ΠΑΑ και τα μέτρα τους. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

Τα ευρήματα του θεματικού έργου και των θεματικών δραστηριοτήτων του ΕΔΑΑ καθίστανται διαθέσιμα μέσω συγκεκριμένων φόρουμ που χρησιμοποιούνται στις εκδόσεις του ΕΔΑΑ και μέσω άλλων μηχανισμών διάδοσης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εκδόσεις του ΕΔΑΑ κάντε κλικ [εδώ](#).

1.4.1. Τυπολογίες και στόχευση

Οι αγροτικές περιοχές της Ευρώπης παρουσιάζουν διαφορές όσον αφορά τους φυσικούς, κοινωνικοοικονομικούς, περιβαλλοντικούς και θεσμικούς παράγοντες. Αν και η πολυμορφία αυτή αποτελεί έναν από τους καλύτερους πόρους της Ευρώπης, δεν παύει να δημιουργεί προκλήσεις για πολλά κράτη μέλη σχετικά με τον επακριβή ορισμό των αγροτικών περιοχών. Ο εν λόγω ορισμός είναι σημαντικός για τον σχεδιασμό της πολιτικής της αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ και για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητάς της με άλλα κεφάλαια της ΕΕ που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, και ιδίως των περιοχών που έχουν ξεχωριστές ανάγκες.

Η Θεματική Ομάδα Εργασίας 1 δημιουργήθηκε το 2009 για να αντιμετωπίσει τα ζητήματα αυτά, και κυρίως, για να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) όσον αφορά τη στόχευση των εδαφικών ιδιαιτεροτήτων και αναγκών των αγροτικών περιοχών. Υπό την προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης), η ομάδα αυτή εξέτασε ενδελεχώς 23 εθνικά και 12 περιφερειακά ΠΑΑ της περιόδου 2007-2013.

Ευρήματα

Ο ορισμός των αγροτικών περιοχών** του ΟΟΣΑ που παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για χρήση από τα κράτη μέλη υιοθετήθηκε μόνο από λίγα εθνικά και περιφερειακά ΠΑΑ και τα ευρήματα της ομάδας εργασίας υποδηλώνουν ότι ενδέχεται να μην ικανοποιούνται οι ανάγκες πολλών κρατών μελών.

Αντί για τους ορισμούς του ΟΟΣΑ, τα κράτη μέλη ή οι περιφέρειες χρησιμοποιούν μια ευρεία ποικιλία εδαφικών ορισμών για να στοχεύσουν τα μέτρα των οικείων ΠΑΑ. Ανάλογα με το επίκεντρό τους οι ορισμοί αυτοί μπορούν να ομαδοποιηθούν χονδρικά, είτε ως τομεακοί (π.χ. γεωργία και δασοκομία) είτε ως εδαφικοί (π.χ. περιοχές επιλέξιμες για μέτρα του άξονα 3). Τα κράτη μέλη έχουν συνειδητοποιήσει σε μεγάλο βαθμό τόσο την ανάγκη για σαφή οριοθέτηση των ταμείων της ΕΕ όσο και τη δυνατότητα συμπληρωματικότητας μεταξύ των ΕΓΤΑΑ και των λοιπών ταμείων, ώστε να εξασφαλιστεί η κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών των αγροτικών περιοχών της ΕΕ.

(**) Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ως κατά βάση αγροτικές περιοχές ορίζονται οι περιοχές στις οποίες ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του πληθυσμού ζει σε αγροτικές κοινότητες. Αγροτικές κοινότητες είναι οι κοινότητες με πυκνότητα πληθυσμού χαμηλότερη από 150 κατοίκους /km².

Δομικές ενότητες για μια αναθεωρημένη τυπολογία των αγροτικών περιοχών

Δεδομένης της πολυμορφίας των αγροτικών περιοχών της ΕΕ, είναι σημαντικό κάθε κράτος μέλος και κάθε περιφέρεια να επιλέγει όχι μόνο τον κατάλληλο ορισμό για τις αγροτικές περιοχές, αλλά να έχει επίσης την ευκαιρία να λαμβάνει υπόψη και τις συνθήκες που επικρατούν σε κάθε αγροτική περιοχή πριν καταλήξει στην αντίστοιχη τυπολογία. Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκαν τρεις «δομικές ενότητες», που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον ορισμό της τυπολογίας των αγροτικών περιοχών:

- βαθμός φυσικού μειονεκτήματος,
- περιβαλλοντική ευαισθησία, και
- κοινωνικοοικονομικό μειονέκτημα.

Η βαρύτητα που αποδίδεται σε κάθε δομική ενότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία μεμονωμένων τυπολογιών όπου λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των περιφερειών ή των κρατών μελών. Κάθε δομική ενότητα αποτελεί συνδυασμό μεμονωμένων παραγόντων (βλέπε πίνακα) και κάθε παράγοντας μπορεί να μετρηθεί με συγκεκριμένο σύνολο δεικτών.

ΔΟΜΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	
Δομικές ενότητες	Παράγοντες
Αγροτικοί Ορισμοί	1 Πυκνότητα πληθυσμού
	2 Αστικές Περιοχές
	3 Χρήση Γης
Ενότητα 1 - Φυσικό μειονέκτημα	4 Φυσικό μειονέκτημα
Ενότητα 2 - Περιβαλλοντική ευαισθησία	5 Περιβαλλοντική ευαισθησία
Ενότητα 3 – Κοινωνικοοικονομικό μειονέκτημα	6 Δημογραφία
	7 Κοινωνικοοικονομικά προβλήματα
	8 Οικονομική Δομή
	9 Πρόσβαση σε αστικές υπηρεσίες/οικονομίες

Με τον τρόπο αυτό, μπορούν να αναπτυχθούν συγκεκριμένες τυπολογίες που συνδέονται με τους σκοπούς στόχευσης της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Η δυνατότητα αντιμετώπισης των «νέων προκλήσεων» της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη αποτελεί μία επίσης σημαντική πτυχή που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε μια τυπολογία. Ωστόσο, οι δείκτες που συνδέονται με τα ζητήματα αυτά δεν προσφέρονται για κατηγοριοποίηση με κοινό τρόπο.

Βασικές εκθέσεις

- Έκθεση Βήματος 1 ΘΟΕ1 [PDF [en](#)]
- Έκθεση Βήματος 2 ΘΟΕ1 [PDF [en](#)]
- Τελική έκθεση ΘΟΕ1 [PDF [en](#)], Παράρτημα 1 [PDF [en](#)], Παράρτημα 2 [PDF [en](#)], Παράρτημα 3 [PDF [en](#)], Παράρτημα 4 [PDF [en](#)]
- Φυλλάδιο ΘΟΕ1 [PDF [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Σκοπός της συνοπτικής τελικής έκθεσης είναι να καταστούν τα κύρια ευρήματα της τελικής έκθεσης περισσότερο προσβάσιμα στο ευρύτερο κοινό. Περιλαμβάνει ενότητες σε κάθε ένα από τα κύρια συστατικά στοιχεία του έργου της ΘΟΕ1 (π.χ. χρήση του ορισμού του ΟΟΣΑ, συμπληρωματικότητα και οριοθέτηση, πιθανές δομικές ενότητες για μια μελλοντική αγροτική τυπολογία): [PDF [de](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Στην [ιστοσελίδα](#) αυτή μπορείτε να βρείτε συμπληρωματικές πληροφορίες, όπως άρθρα και μελέτες περιπτώσεων.

1.4.2. Γεωργία και αγροτική οικονομία

Η Θεματική Ομάδα Εργασίας 2 δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 2009 με σκοπό την ανάλυση των δεσμών μεταξύ της γεωργίας και της ευρύτερης αγροτικής οικονομίας. Κύριος στόχος της είναι να αναγνωρίσει και να περιγράψει τις πιθανές συνέργειες και/ή συγκρούσεις μεταξύ της γεωργίας και της αγροτικής οικονομίας σε διάφορες αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Η ομάδα εργασίας, υπό την προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης) και αποτελούμενη από εθνικούς εμπειρογνώμονες, κατηύθυνε το αναλυτικό έργο, το οποίο εστιάζεται:

- Στην ανάλυση εισροών/εκροών 18 μικρών περιφερειών (NUTS 31) που αντιπροσωπεύουν διαφορετικούς τύπους αγροτικών περιοχών στην ΕΕ.
- Στην ταξινόμηση των έξι προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 και των άλλων προγραμματικών εγγράφων που συνδέονται με τις επιλεγμένες περιοχές.

Ευρήματα

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης εισροών/εκροών στις 18 περιφέρειες έδειξαν ότι οι δεσμοί μεταξύ της γεωργίας και της υπόλοιπης τοπικής/περιφερειακής οικονομίας είναι γενικά ισχυρότεροι και πιο θετικοί σε σύγκριση με την εικόνα που φιλοτεχνούν τα στατιστικά στοιχεία, όπου συχνά η γεωργία έχει χαμηλή αναλογία στο τοπικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕγχΠ) ή την απασχόληση. Η γεωργία χαρακτηρίζεται «κομβικός παράγοντας» της τοπικής οικονομίας στις 14 από τις 18 περιφέρειες που μελετήθηκαν και οι δεσμοί της με την επεξεργασία τροφίμων, τα ξενοδοχεία, την εστίαση και το εμπόριο φαίνονται ιδιαίτερα ισχυροί.

Στους σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζουν τους δεσμούς μεταξύ της γεωργίας και των άλλων τομέων περιλαμβάνονται:

- Τα φυσικά πλεονεκτήματα (ποιότητα της γης, κλίμα, τοπικά τουριστικά αξιοθέατα).
- Η ύπαρξη υποδομών.
- Η συνολική ισχύς της εθνικής οικονομίας.

- Το επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιχειρηματικού δυναμικού του τοπικού πληθυσμού.
- Η πρόσβαση στη στήριξη χρηματοδότησης, που συνδέεται κυρίως με την πολυπλοκότητα των διαδικασιών εφαρμογής, την κλίμακα χρηματοδότησης και την ταχύτητα λήψης /διεκπεραίωσης των αποφάσεων.

Επιπτώσεις της ασκούμενης πολιτικής

Η ανάλυση των ΠΑΑ και των άλλων προγραμματικών εγγράφων στο ένα τρίτο των 18 –αρχικά- επιλεγμένων περιφερειών κατέστησε δυνατή τη συναγωγή ορισμένων σημαντικών συμπερασμάτων σε σχέση με την ασκούμενη πολιτική.

- Ενώ σε μερικά προγραμματικά έγγραφα αγροτικής ανάπτυξης γίνεται αναφορά στη σημασία της ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, η συνέπεια της προσέγγισής τους κάθε άλλο παρά συνεπής είναι. Παρατηρείται επίσης ότι δεν υπάρχει συνοχή σε ό,τι αφορά τον τρόπο με τον οποίον οι διακηρυγμένοι σκοποί μεταφέρονται στις προτεραιότητες/ στόχους και στα μέτρα.
- Μεταξύ των ΠΑΑ και των λοιπών χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο) διαπιστώθηκε ελάχιστη συμπληρωματικότητα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η πλήρης ενσωμάτωση της χρήσης των διαθέσιμων οικονομικών πόρων στις αγροτικές περιοχές. Οι πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης πρέπει να αναπτύξουν και να προσφέρουν πιο ολοκληρωμένες απαντήσεις για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι περισσότερες περιοχές, αξιοποιώντας καλύτερα, μεταξύ άλλων, τις σχέσεις ανάμεσα στα διάφορα στάδια των οικονομικών δραστηριοτήτων.
- Για να βελτιωθεί η εφαρμογή των ΠΑΑ, θα μπορούσαν να επιφερθούν τροποποιήσεις στα κριτήρια επιλογής των μέτρων, ώστε να αναγνωριστούν ρητά οι δεσμοί μεταξύ της γεωργίας και των λοιπών τομέων. Παραδείγματος χάρη, η υψηλή βαθμολόγηση των έργων οικονομικής διαφοροποίησης που προβλέπουν τη δημιουργία δεσμών με την τοπική γεωργική δραστηριότητα –εφόσον μπορούν να δημιουργηθούν σαφή πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα (π.χ. νέες θέσεις εργασίας, ενισχυμένα εισοδήματα κ.λπ.)– ή μια καλύτερη στόχευση των περιβαλλοντικών στόχων, αποτελούν δύο επιλογές προς την κατεύθυνση αυτή. Η αποτελεσματικότερη τεχνική υποστήριξη των υποψήφιων επενδυτών, η οποία θα ενισχύει τη βιωσιμότητα του έργου και τους δεσμούς με την τοπική γεωργία, και η υποχρεωτική υποβολή σχεδίου εμπορικής προώθησης, όπου αυτό είναι δυνατό, θα μπορούσαν να βελτιώσουν τον σχεδιασμό των έργων.

Βασικές εκθέσεις

- ΘΟΕ2 - Επιλογή των περιφερειών και αποτελέσματα αρχικής ανάλυσης εισροών/εκροών [[PDF en](#)]
- ΘΟΕ2 - Σύνοψη ευρημάτων αρχικής ανάλυσης εισροών/εκροών και περιφερειακών αναλύσεων [[PDF en](#)]
- ΘΟΕ2 - Τελικά αποτελέσματα ανάλυσης εισροών/εκροών και πρόσθετη ποιοτική αναζήτηση σε επιλεγμένες περιφέρειες [[PDF en](#)]
- ΘΟΕ2 - Ανάλυση πλαισίου διαχείρισης του προγράμματος και έργα σε επιλεγμένες περιφέρειες [[PDF en](#)]
 - Παράρτημα 1 – Ερευνητικά ερωτηματολόγια σε 6 περιφέρειες [[PDF en](#)]
 - Παράρτημα 2 – Παραδείγματα έργων [[PDF en](#)]
- ΘΟΕ2- Τελική έκθεση [[PDF en](#)]

- Φυλλάδιο ΘΟΕ2 [[PDF](#) [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Το έγγραφο «Ανάλυση της πολιτικής από τις πρόσφατες έρευνες» περιλαμβάνει συνοπτικά τα βασικά ευρήματα της τελικής έκθεσης και βασίζεται στις πιο σχετικές ερευνητικές εκθέσεις που έχουν ήδη δημοσιευτεί για το συγκεκριμένο θέμα [[PDF](#) [en](#)].

Μπορείτε να βρείτε συμπληρωματικές πληροφορίες όπως άρθρα και μελέτες περιπτώσεων σε αυτή την [ιστοσελίδα](#).

1.4.3. Παροχή δημόσιων αγαθών

Η πρόσβαση στα δημόσια αγαθά και στις δημόσιες υπηρεσίες είναι δυνατή για όλους, όπως άλλωστε και η συλλογική τους χρήση. Εξ ορισμού, τα εν λόγω αγαθά και υπηρεσίες δεν παρέχονται μέσω των μηχανισμών της αγοράς. Παραδείγματα δημόσιων αγαθών που παρέχονται μέσω της γεωργίας είναι: η βιοποικιλότητα στις καλλιεργούμενες εκτάσεις, τα τοπία και φυσικοί πόροι όπως το νερό και τα εδάφη. Επιπλέον, η γεωργία ασκεί επίδραση σε οικονομικά ή κοινωνικά δημόσια αγαθά και με τη βοήθειά της μπορούν να αναπτυχθούν ακμάζουσες και ευημερούσες αγροτικές κοινότητες.

Σήμερα, λόγω των σημαντικών τεχνολογικών και τεχνικών μεταβολών που συντελέστηκαν στη γεωργία (όπως η ένταση της χρήσης γης και η εγκατάλειψη των οριακών καλλιεργήσιμων εδαφών), η παροχή δημόσιων αγαθών δεν μπορεί να θεωρείται πλέον δεδομένη. Απαιτείται πολιτική δράση για να αντισταθμιστούν αυτές οι εξελίξεις και να αποσοβηθούν φαινόμενα όπως η συνεχής μείωση πολλών ειδών και οικοτόπων, η λειψυδρία, οι δασικές πυρκαγιές, η διάβρωση του εδάφους, καθώς και η μετανάστευση του πληθυσμού από τα αγροτικά προς τα αστικά κέντρα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι πολιτικές γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, συμβάλλοντας στην παροχή δημόσιων αγαθών η οποία αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο από το ευρύ κοινό.

Η Θεματική Ομάδα Εργασίας 3 σχετικά με τα «Δημόσια Αγαθά και τη Δημόσια Παρέμβαση» δημιουργήθηκε στις αρχές του 2009 για να εξετάσει το ζήτημα των «δημόσιων αγαθών» και τον τρόπο με τον οποίο η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ συμβάλλει στην ανάπτυξή τους. Η ΘΟΕ3, συγκροτούμενη από εθνικούς εμπειρογνώμονες, εκπροσώπους ΜΚΟ και υπό την προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης), υποστηρίχθηκε από τις αναλυτικές εργασίες ειδικών επιστημόνων.

Τον Δεκέμβριο του 2010 πραγματοποιήθηκε ένα καταληκτικό [σεμινάριο](#). Στόχος του σεμιναρίου ήταν η παρουσίαση των αποτελεσμάτων του έργου σε μια ευρύτερη ομάδα ενδιαφερομένων και η αποσαφήνιση της έννοιας των δημόσιων αγαθών σε ένα ευρύτερο ακροατήριο. Αποδείχθηκε επίσης ότι το εννοιολογικό πλαίσιο των δημόσιων αγαθών προσφέρει κοινό έδαφος συζητήσεων για την ΚΓΠ και την αγροτική ανάπτυξη.

Ευρήματα

- Η αγροτική ανάπτυξη, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, προσφέρει μια σειρά αποτελεσματικών μέτρων για την ενθάρρυνση της εφαρμογής των περιβαλλοντικά υγιών συστημάτων καλλιέργειας, των πρακτικών διαχείρισης, καθώς και των επενδύσεων που εννοούν την παροχή των δημόσιων αγαθών.

- Κάποια από αυτά τα μέτρα, όπως τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, δημιουργούν θετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα για τις αγροτικές δραστηριότητες, τονώνοντας την απασχόληση, τον τουρισμό και την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας.
- Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των γνώσεων των διαχειριστών της γεωργίας, όπως η κατάρτιση σε τεχνικές περιβαλλοντικής διαχείρισης ή οι συμβουλές για την αειφόρο χρήση των πόρων, αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική για την αλλαγή των γεωργικών πρακτικών.
- Μεγάλη προσοχή πρέπει να δοθεί στον σχεδιασμό των μέτρων τα οποία πρέπει να επιλέγονται και να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική, αποδοτική και διαφανής εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, πρέπει σε κάθε περίπτωση να εφαρμοστεί ένα λειτουργικό σύστημα ελέγχου και αξιολόγησης.
- Το πιο σημαντικό μέτρο πολιτικής, που συμβάλλει στην παροχή περιβαλλοντικών δημόσιων αγαθών στο πεδίο της γεωργίας, είναι τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα που ενθαρρύνουν τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες και τη χρήση περιβαλλοντικά υγιών αγροτικών πρακτικών. Η επιτυχία του μέτρου έγκειται στην ευελιξία του και στη δυνατότητά του να σχεδιαστεί σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες.

Βασικές εκθέσεις

- Έκθεση Κατάσταση ΘΟΕ3 – Νοέμβριος 2010 [[PDF](#) [en](#)]
- Εννοιολογικό Πλαίσιο ΘΟΕ3 [[PDF](#) [en](#)]
- Τελική Έκθεση ΘΟΕ3 [[PDF](#) [en](#)]
- Φυλλάδιο ΘΟΕ3 [[PDF](#) [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Η συγκεφαλαιωτική έκθεση, αν και «τεχνική» ως προς το περιεχόμενό της, απευθύνεται σε ένα στοχευμένο κοινό και έχει ως στόχο να παρουσιάσει τα πορίσματα της ΘΟΕ 3 με πιο συνοπτικό τρόπο, ούτως ώστε να είναι έτοιμα προς χρήση [[PDF](#) [en](#)].

Μπορείτε να βρείτε συμπληρωματικές πληροφορίες, όπως άρθρα και μελέτες περιπτώσεων σε αυτήν την [ιστοσελίδα](#).

1.4.4. Μηχανισμοί υλοποίησης

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι αρμόδια για την έγκριση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) και για τη διασφάλιση της ορθής οικονομικής διαχείρισης των κοινοτικών κεφαλαίων. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις εθνικές νομικές και διοικητικές διαδικασίες με σκοπό να εξασφαλίσουν την ορθή χρήση του ενωσιακού προϋπολογισμού που διαθέτουν.

Η καθημερινή εφαρμογή της πολιτικής αποτελεί ευθύνη των εθνικών αρχών. Η εφαρμογή των ΠΑΑ μπορεί, στη συνέχεια, να αναληφθεί σε περιφερειακά ή υπο-περιφερειακά επίπεδα. Ως εκ τούτου, η διαχείριση και η υλοποίηση της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη συντελούνται σε διαφορετικά επίπεδα και εμφανίζουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των χωρών. Ως μηχανισμοί υλοποίησης μπορούν να χαρακτηριστούν το σύνολο των διεργασιών και διαδικασιών που εξασφαλίζουν ότι οι στόχοι της πολιτικής μετουσιώνονται σε συγκεκριμένες δράσεις και δοκιμάζονται στην πράξη.

Σκοπός της Θεματικής Ομάδας Εργασίας 4 είναι να εξασφαλίσει ότι η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ διαθέτει το αποτελεσματικότερο και αποδοτικότερο δυνατό σύστημα υλοποίησης. Η εντολή της ομάδας έγκειται στο να εξετάσει τη διαδικασία εφαρμογής των προγραμμάτων στην ΕΕ, να εντοπίσει τις πτυχές που αποδίδουν καλά και τις πτυχές που ενδέχεται να απαιτούν βελτίωση και να διερευνήσει ποιες απτές βελτιωτικές παρεμβάσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν. Η ομάδα εξέτασε τους διάφορους μηχανισμούς υλοποίησης που τίθενται σε εφαρμογή τόσο στα διάφορα στάδια του κύκλου προγραμματισμού, όσο και μέσω της ευρύτερης αλυσίδας υλοποίησης (ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, υπο-περιφερειακό επίπεδο, επίπεδο δικαιούχου):

- τη στρατηγική προσέγγιση και στόχευση,
- τη διαδικασία προγραμματισμού και τις οικονομικές διαστάσεις,
- τις διαδικασίες εφαρμογής και την οργανωτική συγκρότηση (συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων πτυχών όπως: το LEADER, την παρακολούθηση και αξιολόγηση, τους ελέγχους),
- τη λειτουργία της αρχής της συνεργασίας,
- τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και του συντονισμού με τις άλλες πολιτικές της ΕΕ.

Ευρήματα

Τα ευρήματα της ομάδας εργασίας έχουν συμπυκνωθεί σε μια τελική έκθεση που περιλαμβάνει συνοπτικά τις περιπτωσιολογικές μελέτες ανά θέμα, διάφορες θετικές πρακτικές υλοποίησης που τίθενται σε εφαρμογή στην ΕΕ και συμπεράσματα για τους τομείς που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υλοποίηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ, και ειδικότερα:

- Την περαιτέρω εστίαση στους στόχους της πολιτικής και την ενδυνάμωση της συνοχής μέσω της αλυσίδας υλοποίησης.
- Την προσφορά λιγότερων και απλούστερων μέτρων και την αύξηση της ευελιξίας κατά τη χρήση τους.
- Την κατάρτιση και εφαρμογή συγκεκριμένων προϋποθέσεων για το LEADER.
- Τη βελτίωση των κανόνων εφαρμογής (συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών και των ελέγχων).
- Την περαιτέρω ενίσχυση του ελέγχου και της αξιολόγησης ως μέσου στήριξης της χάραξης και υλοποίησης της πολιτικής.
- Τη βελτίωση του συντονισμού και της ανταλλαγής πληροφοριών.

Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της ΘΟΕ συζητήθηκαν στο σεμινάριο του ΕΔΑΑ [«Βελτίωση της υλοποίησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ»](#) το οποίο πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 9 Δεκεμβρίου 2011.

Βασικές εκθέσεις

- Τελική έκθεση [[PDF](#) [en](#)]
- Τελική έκθεση - Επισκόπηση και συμπεράσματα [[PDF](#) [en](#)]
- Φυλλάδιο ΘΟΕ4 [[PDF](#) [de](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Μπορείτε να βρείτε συμπληρωματικές πληροφορίες όπως άρθρα και μελέτες περιπτώσεων σε αυτήν την [ιστοσελίδα](#).

1.4.5. LEADER

Το LEADER («*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*», που σημαίνει «Σύνδεση μεταξύ των ενεργειών ανάπτυξης και της αγροτικής οικονομίας») αποτελεί μια μέθοδο τοπικής ανάπτυξης που επιτρέπει σε τοπικούς φορείς να αναπτύξουν μια περιοχή χρησιμοποιώντας το ενδογενές αναπτυξιακό δυναμικό της. Η προσέγγιση LEADER αποτελεί έναν από τους τέσσερις άξονες της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη 2007-2013. Αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του αναλυτικού έργου του ΕΔΑΑ. Δείτε την ενότητα του LEADER [εδώ](#).

1.5. ΚΓΠ με ορίζοντα το 2020

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ εξελίσσεται συνεχώς για να ανταποκριθεί στα νέα προβλήματα των αγροτικών περιοχών. Η πλέον πρόσφατη μεταρρυθμιστική διαδικασία που συνοδεύει την ευρύτερη Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) της ΕΕ ολοκληρώθηκε το 2013 με την έγκριση των [βασικών νομοθετικών πράξεων για την περίοδο 2014-2020](#). Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στο δημόσιο διάλογο για το μέλλον της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ), η οποία προωθήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τον [προγραμματισμό της αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020](#).

Πριν καταλήξει στις αρχικές κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής για τη νέα ΚΓΠ, στις 12 Απριλίου 2010 ο κ. Dacian Cioloș, μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιο για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη, ξεκίνησε δημόσιο διάλογο για το μέλλον της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, καλώντας όλους τους ενδιαφερόμενους πολίτες της ΕΕ και τους οργανισμούς να συμμετάσχουν. Για να ξεκινήσει ο διάλογος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποιοι θα πρέπει να είναι οι στόχοι της μελλοντικής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη;
2. Πώς μπορούν να καταστούν πιο αποτελεσματικά τα εργαλεία της ασκούμενης πολιτικής;
3. Πώς μπορεί να βελτιωθεί η διαχείριση της πολιτικής;

Στις 14 Απριλίου 2010, πραγματοποιήθηκε έκτακτη συνεδρίαση της επιτροπής συντονισμού του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης, κατά την οποία τα μέλη της επιτροπής κλήθηκαν να ξεκινήσουν το δημόσιο διάλογο σχετικά με την ΚΓΠ στην οικεία χώρα/οικείο οργανισμό. Τα μέλη όφειλαν να υποβάλουν τις εισηγήσεις τους μέχρι την 3η Ιουνίου του 2010. Για να διαβάσετε τις εισηγήσεις ανά χώρα, καθώς και τη σύνθεση των εν λόγω εισηγήσεων, κάντε κλικ [εδώ](#).

Με βάση τα αποτελέσματα της συζήτησης, στις 18 Νοεμβρίου 2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση με θέμα «[Η ΚΓΠ με ορίζοντα το 2020](#)», στην οποία σκιαγραφούνται οι επιλογές για το μέλλον της ΚΓΠ.

Στις 12 Οκτωβρίου 2011, η Επιτροπή παρουσίασε ένα σύνολο [νομοθετικών προτάσεων](#) για την περίοδο 2014-2020.

Οι προτάσεις περιελάμβαναν ένα σχέδιο κανονισμού που καλύπτει τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Η νέα πρόταση για το ΕΓΤΑΑ αξιοποιεί την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΚΓΠ και είναι στενά συνδεδεμένη με την αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης 2020.

Μετά από διαβουλεύσεις και τη σύναψη πολιτικής συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών της ΕΕ (στο Συμβούλιο) και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εγκρίθηκαν και δημοσιεύθηκαν, τον Δεκέμβριο του 2013, οι τέσσερις [βασικοί κανονισμοί](#) για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δημόσιο διάλογο, κάντε κλικ στους ακόλουθους συνδέσμους:

- Ομιλία του Επίτροπου Ciolos με θέμα «Το μέλλον της ευρωπαϊκής γεωργικής πολιτικής - Πρόσκληση για δημόσια συζήτηση», Απρίλιος 2010 [[PDF](#) [en](#) [fr](#)]
- Ερωτήσεις σχετικά με πτυχές της αγροτικής ανάπτυξης [[PDF](#) [en](#)]
- Παρουσίαση της επιτροπής συντονισμού του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης για τη δημόσια συζήτηση σχετικά με την ΚΓΠ μετά το 2013, Απρίλιος 2010 [[PDF](#) [en](#)]
- Σύνθεση των εισηγήσεων που παρελήφθησαν μέσω του ΕΔΑΑ (13/07/2010) [[PDF](#) [en](#)]

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη μεταρρυθμιστική διαδικασία της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής για την περίοδο 2014-2020, συμπεριλαμβανομένης της ευρύτερης συζήτησης για την ΚΓΠ, μπορείτε να ανατρέξετε στην επίσημη ιστοσελίδα της [Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#).

1.5.1. Αγροτική Ανάπτυξη 2014-2020

Η [Πύλη Αγροτικής Ανάπτυξης του ΕΔΑΑ](#) αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ των περιόδων προγραμματισμού 2007-2013 και 2014-2020. Αξιοποιεί την πείρα και τις γνώσεις των περασμένων ετών, ούτως ώστε να υπάρξει καθοδήγηση για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των μελλοντικών προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Στη συνέχεια, παρατίθενται όλα τα περιεχόμενα της παρούσας πηγής (εκτός από τα πρόσφατα και τα τελευταία γεγονότα)· εάν θέλετε να συμβουλευτείτε την αγγλική πύλη, ο παρών οδηγός θα σας βοηθήσει στην πλοήγηση [[PDF](#) [en](#)] .

- [Ανασκόπηση πολιτικής 2014-2020](#)
 - [Προτεραιότητες αγροτικής ανάπτυξης](#)
 - [Μετάδοση γνώσης](#)
 - [Ανταγωνιστικότητα](#)
 - [Τροφική αλυσίδα](#)
 - [Οικοσυστήματα](#)
 - [Αποδοτικότητα των πόρων](#)
 - [Κοινωνική ένταξη](#)
- [Νομοθεσία και κατευθυντήριες γραμμές](#)
- [Προγραμματισμός ΠΑΑ](#)
- [Υλοποίηση ΠΑΑ](#)
- [Λεπτομέρειες από την περίοδο 2007 -2013](#)
 - [Προγραμματισμός και υλοποίηση](#)
 - [Μετάδοση γνώσης και καινοτομία](#)
 - [Αγροτική επιχειρηματικότητα](#)
 - [Χρηματοπιστωτικά μέσα](#)
 - [Τροφική αλυσίδα](#)
 - [Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή](#)
 - [Κοινωνική ένταξη](#)
 - [Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων \(ΤΑΠΤΚ\), LEADER και διακρατική συνεργασία](#)
 - [Δικτύωση στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης](#)
 - [Παρακολούθηση & Αξιολόγηση](#)
- [Παρακολούθηση και αξιολόγηση](#)
- [Δικτύωση στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης](#)

- [Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων](#)
- [Υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες](#)

Επισκόπηση πολιτικής 2014-2020

Στη [στρατηγική «Ευρώπη 2020»](#) αναφέρεται ότι η μελλοντική οικονομική ανάπτυξη στην ΕΕ θα πρέπει να είναι έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς. Στη στρατηγική καθορίζονται πέντε φιλόδοξοι στόχοι στους τομείς της απασχόλησης, της καινοτομίας, της εκπαίδευσης, της μείωσης της φτώχειας και του κλίματος/της ενέργειας, ενώ καθορίζονται συγκεκριμένοι [πρωταρχικοί στόχοι](#) για τους εν λόγω τομείς.

Σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και τους γενικούς στόχους της ΚΓΠ (Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Η ΚΓΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020» [[PDF^{en}](#)]) μπορούν να εντοπιστούν τρεις μακροπρόθεσμοι στρατηγικοί στόχοι για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ της περιόδου 2014-2020:

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας·
- βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και δράση για το κλίμα· και
- ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Για τους σκοπούς της διαχείρισης της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), οι εν λόγω γενικοί στόχοι αποσαφηνίζονται περαιτέρω μέσω **6 προτεραιοτήτων**, [που επεξηγούνται λεπτομερέστερα στη συνέχεια](#):

1. [Πρώθηση της μετάδοσης γνώσεων στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές](#)
2. [Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας και ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων](#)
3. [Πρώθηση της οργάνωσης της τροφικής αλυσίδας και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία](#)
4. [Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία και τη δασοκομία](#)
5. [Πρώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικότητα έναντι της κλιματικής αλλαγής στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας](#)
6. [Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές](#)

Μάλιστα, σε κάθε προτεραιότητα ΠΑΑ προσδιορίζονται συγκεκριμένοι τομείς παρέμβασης (τομείς εστίασης). Οι προτεραιότητες ΠΑΑ και οι τομείς εστίασης αποτελούν τη βάση για τον προγραμματισμό και τη διάδοση της στήριξης που παρέχει το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στις αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Πέραν του ΕΓΤΑΑ, συμπληρωματική υποστήριξη στις αγροτικές περιοχές παρέχεται από πολλά ταμεία της ΕΕ, και πιο συγκεκριμένα από: το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες, όλα τα **ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία** (ΕΔΕΤ) θα επικεντρώσουν τη στήριξή τους κατά την περίοδο 2014-2020 στην επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της στρατηγικής ΕΕ2020 και θα συντονίζονται εντός του **Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου** (ΚΣΠ).

Οι κοινές διατάξεις για τα διαρθρωτικά ταμεία ([βλ. βασικές νομοθετικές πράξεις για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία](#) – ΕΔΕΤ για την περίοδο 2014-2020) θέτουν όλους τους πόρους ΕΔΕΤ υπό ένα κοινό νομοθετικό πλαίσιο, εναρμονίζοντας και απλουστεύοντας τους κανόνες όπου αυτό είναι δυνατό και εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Ορίζονται 11 θεματικοί στόχοι [[PDF](#) ^{en}] που αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες της στρατηγικής ΕΕ2020. Στη **σύμβαση εταιρικής σχέσης**, η οποία θα αντανακλά την κοινή στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για κάθε κράτος μέλος, ορίζεται πώς θα συντονίζουν τα κράτη τις διάφορες πολιτικές και πώς θα χρησιμοποιούν αντίστοιχα τα ΕΔΕΤ (περισσότερες πληροφορίες για τις συμβάσεις εταιρικής σχέσης παρέχονται [εδώ](#)).

Στρατηγική «Ευρώπη 2020»	
Κοινό Στρατηγικό πλαίσιο (ΚΣΠ) Καλύπτει το ΕΓΤΑΑ, το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ και αντικατοπτρίζει τη στρατηγική ΕΕ2020 μέσω κοινών θεματικών στόχων που επιτυγχάνονται με βασικές δράσεις σε κάθε ταμείο	
Σύμβαση εταιρικής σχέσης Εθνικό έγγραφο στο οποίο περιγράφεται η προβλεπόμενη χρήση των ταμείων για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής ΕΕ2020	
Πολιτική αγροτικής ανάπτυξης: ΕΓΤΑΑ	Άλλα ΕΔΕΤ (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ, ΕΤΘΑ) Καινοτομία, Περιβάλλον και Κλιματική αλλαγή ως διατομεακοί στόχοι
6 προτεραιότητες	
1. Προώθηση της μετάδοσης γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές	4. Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία και τη δασοκομία
2. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας και της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	5. Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικότητα έναντι της κλιματικής αλλαγής στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας
3. Προώθηση της οργάνωσης της τροφικής αλυσίδας και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία	6. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές
Πρόγραμμα (Προγράμματα) Αγροτικής Ανάπτυξης	

Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης θα διατηρήσει την ξεχωριστή της ταυτότητα και θα αναπτυχθεί βάσει ενός ειδικού κανονισμού (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης [[PDF](#) ^{en}]) και των κοινών χρηματοοικονομικών και διαχειριστικών διατάξεων για την ΚΓΠ συνολικά (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 σχετικά με «οριζόντια» ζητήματα της ΚΓΠ όπως η χρηματοδότηση και οι έλεγχοι [[PDF](#) ^{en}]).

(Περισσότερες πληροφορίες για τη μεταρρυθμιστική διαδικασία της ΚΓΠ διατίθενται στην [ενότητα «ΚΓΠ με ορίζοντα το 2020»](#))

Προτεραιότητες αγροτικής ανάπτυξης

1. Μετάδοση γνώσης - Προώθηση της μετάδοσης γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές

Η προτεραιότητα με μια ματιά

Οι γνώσεις, οι δεξιότητες και η καινοτομία είναι η απαραίτητη βάση της αειφόρου ανάπτυξης. Η αγροτική ανάπτυξη έχει μεγάλη παράδοση στην ενθάρρυνση της καινοτομίας.

Η προώθηση της μετάδοσης γνώσεων και της καινοτομίας αποτελεί **οριζόντια προτεραιότητα** για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα κράτη μέλη έχουν προγραμματίσει μέτρα για τη μετάδοση γνώσεων ή την υλοποίηση επενδύσεων με στόχο την προώθηση της καινοτομίας, τα οποία θα είναι διαθέσιμα την περίοδο 2014-2020. Η [ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας \(EIP-AGRI\)](#) είναι το βασικό νέο στοιχείο διασύνδεσης των υφιστάμενων πολιτικών, την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εταίρων και τη γεφύρωση του χάσματος που χωρίζει τους ερευνητές και τις αγροτικές επιχειρήσεις. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη θεματική προτεραιότητα κάντε κλικ εδώ [[PDF en](#)]

Τομείς παρέμβασης

1. Προώθηση της καινοτομίας και της βάσης γνώσεων στις αγροτικές περιοχές.
2. Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της έρευνας και της καινοτομίας στη γεωργία και τη δασοκομία.
3. Προώθηση της διά βίου μάθησης και της επαγγελματικής κατάρτισης στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας.

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Ακολουθούν σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο συναφές έργο του ΕΔΑΑ προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό πώς μπορεί να στηριχθεί η μετάδοση γνώσεων και η καινοτομία με αποτελεσματικό προγραμματισμό και υλοποίηση των ΠΑΑ.

- Το τεύχος 16 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Μετάδοση γνώσης και καινοτομία στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης» (Μάιος 2013) [[PDF en](#)] Το συγκεκριμένο τεύχος του περιοδικού EU Rural Review αποτυπώνει την κρατούσα αντίληψη για την καινοτομία στην αγροτική ανάπτυξη και δίνει μια πρόγνωση για τις μελλοντικές προκλήσεις και ευκαιρίες. Στόχος του είναι να παρουσιάσει την παρούσα κατάσταση και να προωθήσει την ενσωμάτωση της ανταλλαγής γνώσεων και της καινοτομίας στη μελλοντική πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.
- [Πύλη για τη μετάδοση της γνώσης και την καινοτομία](#): ένα μέσο που παρέχει πολλές πληροφορίες σχετικά με τα θεσμικά όργανα, παραδείγματα έργων και πρωτοβουλίες που προάγουν τη μετάδοση γνώσης και την καινοτομία στις αγροτικές περιοχές.
- Τα αποτελέσματα της ομάδας εστίασης του ΕΔΑΑ που διερεύνησε πώς μπορεί να προωθηθεί η προτεραιότητα της μετάδοσης γνώσεων και της καινοτομίας στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020 παρουσιάζονται στα ακόλουθα έγγραφα:
 - Η Έκθεση του σταδίου I [[PDF en](#)] και η Συνοπτική παρουσίαση [[PDF en](#)] παρουσιάζουν τα συμπεράσματα του πρώτου σταδίου των εργασιών (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2012). Υπάρχουν επιπλέον δύο χωριστά παραρτήματα:
 - Παράρτημα 1 – Συλλογή παραδειγμάτων για τη στήριξη της μετάδοσης γνώσης και της καινοτομίας [[PDF en](#)].
 - Παράρτημα 2 – Έγγραφο αναφοράς [[PDF en](#)].
 - Στις Εκθέσεις του σταδίου II συνοψίζονται τα συμπεράσματα του δεύτερου σταδίου εργασιών (Φεβρουάριος-Ιούνιος 2013):

- Έκθεση για τη μεσιτεία καινοτομίας [[PDF en](#)] και Παράρτημα 2 σχετικά με υλικό μελέτης και πληροφορίες για τους παράγοντες που στηρίζουν την καινοτομία [[PDF en](#)]
- Έκθεση σχετικά με τις επιχειρησιακές ομάδες της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας (ΕΣΚ) [[PDF en](#)]
- Το τεύχος 2 του περιοδικού Rural Review με θέμα Δημιουργικότητα και καινοτομία στην αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ (Δεκέμβριος 2009) [[PDF en](#)] [[fr](#)] [[es](#)] [[de](#)] [[it](#)] [[pl](#)] [[hr](#)]. Το συγκεκριμένο τεύχος του περιοδικού EU Rural Review προβάλλει μερικά από τα διάφορα είδη καινοτομίας και δημιουργικότητας που αναπτύσσονται σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

Προετοιμασία για την περίοδο 2014-2020

Παρακάτω παρατίθενται σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε πηγές πληροφόρησης της ΕΕ και των κρατών μελών οι οποίες τεκμηριώνουν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των προτεραιοτήτων αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020.

- [Έγγραφο καθοδήγησης για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας \(ΕΣΚ\) στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης \(σχέδιο Ιουλίου 2013\)](#), ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης
- [Ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για την «Παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας»](#)
- Σεμινάριο με θέμα «Προγραμματισμός καινοτομίας: Πώς πρέπει να χρησιμοποιείται η δέσμη μέτρων αγροτικής ανάπτυξης ώστε να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητα της υλοποίησης της ΕΣΚ» ("[Programming innovation: How to use the Rural Development Toolkit most effectively for the implementation of the EIP](#)"), Μαδρίτη 26 και 27 Ιουνίου 2013
- [Πρακτικά και παρουσιάσεις από το Συνέδριο της Teagasc για τη μετάδοση γνώσης 2013](#), Δουβλίνο 12, 13 και 14 Ιουνίου 2013
- Συνέδριο «Η ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας – Προτεραιότητες και Μηχανισμοί Υλοποίησης» ("[The EIP on Agricultural Productivity and Sustainability – Priorities and Delivery Mechanisms](#)"), Βρυξέλλες 19 Νοεμβρίου 2012
- Συνέδριο «Η ενίσχυση της καινοτομίας και η υλοποίηση της έρευνας στον τομέα της γεωργίας στην ΕΕ» ("[Enhancing innovation and the delivery of research in EU agriculture](#)"), Βρυξέλλες 7 Μαρτίου 2012

Παραδείγματα υλοποίησης ΠΑΑ

Αναζητήστε σχετικά παραδείγματα έργων ΕΓΤΑΑ (π.χ. για συμβουλευτικές υπηρεσίες, τη μετάδοση γνώσης ή την καινοτομία), σχετικές περιπτώσιολογικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς εφαρμογής ΠΑΑ, μεταφορώνοντας το αρχείο [Excel](#) που ακολουθεί.

2. Ανταγωνιστικότητα - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας και ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Η προτεραιότητα με μια ματιά

Επειδή τα εισοδήματα των γεωργών απειλούνται από διάφορους παράγοντες, όλοι οι γεωργοί πρέπει να θέτουν ως στόχο να γίνονται ολοένα και πιο ανταγωνιστικοί.

Σε ορισμένες περιπτώσεις απαιτείται αναδιάρθρωση. Δεδομένου ότι μόλις το έξι τοις εκατό των διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι ηλικίας κάτω των 35 ετών, είναι απαραίτητο να ασχοληθούν περισσότεροι νέοι με τον τομέα της γεωργίας για να μεταδώσουν την ενέργεια και τις ιδέες τους.

Τομείς παρέμβασης

1. Διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που αντιμετωπίζουν σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα (κυρίως των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με χαμηλό βαθμό συμμετοχής στην αγορά ή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με προσανατολισμό στην αγορά σε συγκεκριμένους τομείς ή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που χρειάζεται να διαφοροποιηθούν ως προς τις καλλιέργειες).
2. Διευκόλυνση της ισορροπημένης ηλικιακής διάρθρωσης στον γεωργικό τομέα.

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο συναφές έργο του ΕΔΑΑ προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό πώς μπορεί να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα μέσω του αποτελεσματικού προγραμματισμού και της υλοποίησης των ΠΑΑ.

- Το τεύχος 5 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Η καλλιέργεια της ανταγωνιστικότητας στους τομείς της γεωργίας, των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και της δασοκομίας της ΕΕ» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] εστιάζεται στη στήριξη των κλάδων της γεωργίας, των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και της δασοκομίας της ΕΕ, συνδυάζοντας την ανταγωνιστικότητα με την πολυμορφία.
- [Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού](#) – εισαγωγική σελίδα για το θέμα με σχετικούς συνδέσμους που παραπέμπουν σε ευρωπαϊκές δράσεις για την προώθηση γεωργικών προϊόντων, σε μελέτες και παραδείγματα έργων.
- Το τεύχος 12 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο τα ΠΑΑ συμβάλλουν στην προώθηση της τοπικής παραγωγής τροφίμων και στις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με τις [βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού](#)
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο του ΕΓΤΑΑ για τα τρόφιμα [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] παρουσιάζει παραδείγματα που δείχνουν το μέγεθος των οφελών που έχουν αποφέρει στα κράτη μέλη οι δραστηριότητες αγροτικής ανάπτυξης για τα τρόφιμα στο πλαίσιο της ΚΓΠ.
- Η [πύλη νεολαίας και νέων αγροτών](#) προσφέρει σχετικές πληροφορίες και πηγές πληροφόρησης για τη στήριξη που παρέχεται στους νέους αγρότες και στους νέους που ζουν σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Συγκεκριμένα, η «[Θεματική πρωτοβουλία για τη νεολαία](#)» του ΕΔΑΑ αναζητεί τρόπους για τη βελτίωση της στήριξης των ΠΑΑ σε έργα που αφορούν τη νεολαία.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τους νέους αγρότες και τη νεολαία στην αγροτική Ευρώπη [[PDF](#) [en](#)] περιλαμβάνει μια σειρά από παραδείγματα έργων τα οποία δείχνουν πώς το ΕΓΤΑΑ μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες ανάπτυξης στους νέους αγρότες και στους νέους που ζουν σε αγροτικές περιοχές της Ευρώπης.

Παραδείγματα υλοποίησης ΠΑΑ

Αναζητήστε σχετικά παραδείγματα έργων ΕΓΤΑΑ (π.χ. σχετικά με την ανταγωνιστικότητα, τους νέους αγρότες ή την ποιότητα της αγροτικής παραγωγής), σχετικές περιπτώσιολογικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς εφαρμογής ΠΑΑ, μεταφορτώνοντας το αρχείο [Excel](#) που ακολουθεί.

3. Τροφική αλυσίδα - Προώθηση της οργάνωσης της τροφικής αλυσίδας και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία

Η προτεραιότητα με μια ματιά

Όταν η θέση των αγροτών στην τροφική αλυσίδα είναι σχετικά αδύναμη, οι αγρότες μπορούν να επωφεληθούν από την καλύτερη οργάνωση της εργασίας τους ώστε να βελτιώσουν τις δυνατότητες εσόδων. Η βελτίωση αυτή μπορεί να επέλθει μέσω των τοπικών αγορών και των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού. Χρειάζονται εργαλεία διαχείρισης κινδύνου τα οποία θα βοηθούν τους αγρότες να αντιμετωπίσουν καλύτερα την αβεβαιότητα που δημιουργείται από προβλήματα όπως ο καιρός, οι ασθένειες των ζώων και ο μεταβλητός χαρακτήρας της αγοράς.

Τομείς παρέμβασης

1. Καλύτερη ενσωμάτωση των πρωτογενών παραγωγών στην τροφική αλυσίδα μέσω συστημάτων ποιότητας και προώθησης των προϊόντων σε τοπικές αγορές και σε βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, σε ομάδες παραγωγών και διεπαγγελματικές οργανώσεις.
2. Υποστήριξη της διαχείρισης κινδύνου στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Παρακάτω παρατίθενται σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο συναφές έργο του ΕΔΑΑ προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό πώς μπορεί να υποστηριχθεί η οργάνωση της τροφικής αλυσίδας και η διαχείριση κινδύνου από τον αποτελεσματικό προγραμματισμό και την υλοποίηση των ΠΑΑ.

- [Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού](#) – εισαγωγική σελίδα για το θέμα με σχετικούς συνδέσμους που παραπέμπουν σε δράσεις της ΕΕ, μελέτες και παραδείγματα έργων για τη διευκόλυνση των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού και την προώθηση τοπικών προϊόντων από γεωργικές εκμεταλλεύσεις.
- Το τεύχος 12 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο τα ΠΑΑ συμβάλλουν στην προώθηση της τοπικής παραγωγής τροφίμων και στις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με τις [βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού](#)
- Η [ημερίδα της επιτροπής συντονισμού για τα χρηματοδοτικά μέσα](#) οργανώθηκε για να προαγάγει την περαιτέρω ευαισθητοποίηση μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων αγροτικής ανάπτυξης σχετικά με τις ευκαιρίες και τα ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη δημιουργία και τη χρησιμοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης της επόμενης περιόδου προγραμματισμού(2014-2020).
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο του ΕΓΤΑΑ για τα τρόφιμα [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] παρουσιάζει παραδείγματα που δείχνουν το μέγεθος των οφελών που έχουν αποφέρει στα κράτη μέλη οι δραστηριότητες αγροτικής ανάπτυξης που σχετίζονται με τα τρόφιμα στο πλαίσιο της ΚΓΠ.

- Το τεύχος 13 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Χρηματοδοτικά μέσα αγροτικής ανάπτυξης: νέες ευκαιρίες για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης» (Οκτώβριος 2012) [[PDF](#) [en](#)] παρουσιάζει ευκαιρίες, εμπειρίες και προβλήματα υλοποίησης της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ.
- Η ενότητα [Αγροτική χρηματοδότηση](#) παρέχει πληροφορίες σχετικά με το έργο της ειδικής ομάδας εργασίας για την αγροτική χρηματοδότηση, η οποία συγκροτήθηκε στο πλαίσιο της θεματικής πρωτοβουλίας ΕΑΔ για την αγροτική επιχειρηματικότητα.
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με τα [τοπικά χρηματοδοτικά μέσα](#).

Προετοιμασία για την περίοδο 2014-2020

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε πηγές πληροφόρησης της ΕΕ και των κρατών μελών οι οποίες τεκμηριώνουν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των προτεραιοτήτων αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020.

- Το συνέδριο για την τοπική γεωργία και τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων ([Conference on local agriculture and short food supply chains](#)) διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να εξεταστούν μέθοδοι για την καλύτερη αντιμετώπιση των αναγκών των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μέθοδοι για την επικέντρωση των συστημάτων υποστήριξης στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ.

Παραδείγματα υλοποίησης ΠΑΑ

Αναζητήστε σχετικά παραδείγματα έργων του ΕΓΤΑΑ (π.χ. για τα τοπικά τρόφιμα, τη διαχείριση κινδύνου και τις φυσικές καταστροφές), σχετικές περιπτώσιολογικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς εφαρμογής ΠΑΑ, μεταφορτώνοντας το αρχείο [Excel](#) που ακολουθεί.

4. Οικοσυστήματα - Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία και τη δασοκομία

Η προτεραιότητα με μια ματιά

Είναι γεγονός ότι το περιβάλλον δέχεται μεγάλες πιέσεις. Ενδεικτικά, μόλις το 17% των ενδιαιτημάτων και το 11% των οικοσυστημάτων της ΕΕ θεωρείται ότι βρίσκονται σε καλή κατάσταση, όταν μάλιστα σε ορισμένα υδατικά συστήματα εξακολουθεί να υπάρχει πλεόνασμα θρεπτικών ουσιών (παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε κάποια συστήματα) και το 45% των εδαφών της ΕΕ πάσχει από προβλήματα ποιότητας. Τα προβλήματα αυτά πρέπει να αντιμετωπιστούν και να ενισχυθεί η θετική περιβαλλοντική συνεισφορά της γεωργίας και της δασοκομίας.

Τομείς παρέμβασης

1. Αποκατάσταση και διατήρηση της βιοποικιλότητας (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Natura 2000 και της γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας) και της κατάστασης των ευρωπαϊκών τοπίων.
2. Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων.
3. Βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους.

Διδάγματα από την περίοδο 2007-2013

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο συναφές έργο του ΕΔΑΑ προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό πώς ο αποτελεσματικός προγραμματισμός και η υλοποίηση των ΠΑΑ μπορούν να ενισχύσουν τα οικοσυστήματα.

- Η ημερίδα του ΕΔΑΑ με τίτλο «Ποιοτικός σχεδιασμός των μέτρων για το περιβάλλον και το κλίμα για τα ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020» ([ENRD Workshop on “Quality Design of Environmental and Climate Measures for 2014-2020 RDPs”](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τη νέα περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα συμπεράσματα της ημερίδας περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποτελεσματική εκτίμηση των αναγκών και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, για την επιλογή, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων, και για την αποτελεσματική παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.
- Στο τεύχος 15 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών μέσω της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης» (Απρίλιος 2013) [[PDF](#) [en](#)] εξετάζεται με ποιους τρόπους η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης στηρίζει την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ.
- Οι [Περιβαλλοντικές υπηρεσίες](#) παραπέμπουν στη θεματική σελίδα της ομάδας εστίασης για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών, η οποία εντόπισε ζητήματα ζωτικής σημασίας για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών και διατύπωσε δέσμη συστάσεων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μελλοντικής γενιάς των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (2014-2020). [Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης της ομάδας εστίασης](#) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] εστιάζει στο ευρύ φάσμα των διαφόρων περιβαλλοντικών υπηρεσιών που μπορούν να τύχουν στήριξης μέσω του ΕΓΤΑΑ, αξιοποιώντας τη χρηματοδοτική στήριξη στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) των κρατών μελών της ΕΕ.
- Στην ενότητα [Δημόσια αγαθά και δημόσια παρέμβαση](#) παρατίθενται τα αποτελέσματα και οι διαπιστώσεις της αρμόδιας θεματικής ομάδας εργασίας, η οποία διερευνά τις δυνατότητες που έχει η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης να συμβάλει στην παροχή δημόσιων αγαθών στις αγροτικές περιοχές με τη βοήθεια της γεωργίας, καθώς επίσης και μέσω της βιοποικιλότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των φυσικών πόρων, όπως είναι τα ύδατα και το έδαφος.
- Θεματική ομάδα εργασίας 4: Στη συνεδρίαση με θέμα «Συλλογικές προσεγγίσεις για γεωργοπεριβαλλοντικά καθεστώτα [[PDF](#) [en](#)] συζητήθηκαν οι υφιστάμενες συλλογικές προσεγγίσεις για τις γεωργοπεριβαλλοντικές συμβάσεις.
- Ενημερωτικό φυλλάδιο για τα δημόσια αγαθά και τη δημόσια παρέμβαση στον τομέα της γεωργίας: [[PDF](#) [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] βασίζεται στο έργο που επιτελέστηκε από τη θεματική ομάδα εργασίας για τα δημόσια αγαθά η οποία συζήτησε θέματα που σχετίζονται με τα δημόσια αγαθά και εξέτασε με ποιους τρόπους η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στη στήριξη των δημόσιων αγαθών.
- Το τεύχος 7 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Δημόσια αγαθά και αγροτική ανάπτυξη» (Μάρτιος 2011): [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] αναφέρεται ειδικότερα στον ρόλο που διαδραματίζουν οι ευρωπαϊκές πολιτικές γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης σε σχέση με την προμήθεια δημόσιων αγαθών στις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με την πράσινη ανάπτυξη: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] παρουσιάζει περιπτώσιολογικές μελέτες διαφόρων έργων ΠΑΑ

της ΕΕ, που δείχνουν στην πράξη με ποιον τρόπο μπορούν οι αγροτικές περιοχές της Ευρώπης να επωφεληθούν από την υιοθέτηση περιβαλλοντικά βιώσιμων προσεγγίσεων για την ανάπτυξή τους.

- Στη μελέτη για τη «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και των οικοτόπων με μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής» ([Addressing biodiversity and habitat preservation through Measures applied under the Common Agricultural Policy](#)) εξετάζεται ο ρόλος της ΚΓΠ στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των συναφών υπηρεσιών οικοσυστημάτων μέσω της γεωργίας και πώς θα μπορούσε να ενισχυθεί αυτός ο ρόλος στο μέλλον ώστε να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα.

Παραδείγματα υλοποίησης ΠΑΑ

Αναζητήστε σχετικά παραδείγματα έργων ΕΓΤΑΑ (π.χ. για τη βιοποικιλότητα, τα δασικά οικοσυστήματα ή τα υπόγεια ύδατα), σχετικές περιπτώσιολογικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς εφαρμογής ΠΑΑ, μεταφορτώνοντας το αρχείο [Excel](#) που ακολουθεί.

5. Αποδοτικότητα των πόρων - Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικότητα έναντι της κλιματικής αλλαγής στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας

Η προτεραιότητα με μια ματιά

Σε όλους τους οικονομικούς τομείς απαιτείται ευφυής και βιώσιμη ανάπτυξη για τη διαχείριση των σπάνιων πόρων. Οι φορείς που δραστηριοποιούνται στη γεωργία πρέπει να χρησιμοποιούν πιο αποδοτικά την ενέργεια και τα ύδατα (οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις αντιπροσωπεύουν περίπου το 24% της συνολικής χρήσης υδάτων της ΕΕ), μειώνοντας παράλληλα τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και δεσμεύοντας τον άνθρακα. Τόσο ο γεωργικός τομέας όσο και άλλοι αγροτικοί τομείς μπορούν να προμηθεύσουν τις απαραίτητες πρώτες ύλες που θα χρησιμοποιούνται στη βιοοικονομία.

Τομείς παρέμβασης

1. Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης υδάτων από τη γεωργία.
2. Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης ενέργειας στη γεωργία και τη μεταποίηση τροφίμων.
3. Διευκόλυνση της προμήθειας και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών εκτός των τροφίμων για τους σκοπούς της βιοοικονομίας.
4. Μείωση των εκπομπών υποξειδίου του αζώτου και μεθανίου από τη γεωργία.
5. Προώθηση της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία.

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο συναφές έργο του ΕΔΑΑ προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό πώς μπορεί να γίνει η μετάβαση προς μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικότητα έναντι της κλιματικής αλλαγής με τη βοήθεια του αποτελεσματικού προγραμματισμού και της υλοποίησης των ΠΑΑ.

- Η ημερίδα της επιτροπής συντονισμού με θέμα «Ποιοτικός σχεδιασμός των μέτρων για το περιβάλλον και το κλίμα για τα ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020» ([“Quality Design of Environmental and Climate Measures for 2014-2020 RDPs”](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τη νέα περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα συμπεράσματα της ημερίδας περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποτελεσματική εκτίμηση των αναγκών και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, για την επιλογή, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων, καθώς και για την αποτελεσματική παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.
- Η ενότητα [Δράση για το κλίμα](#) παραπέμπει στην αναλυτική εξέταση που διενήργησε το ΕΔΑΑ το 2010 προκειμένου να προσδιορίσει τους τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίζεται το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο των ΠΑΑ σε επίπεδο κρατών μελών.
- Στο τεύχος 4 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Αγροτική ανάπτυξη και κλιματική αλλαγή» (Μάιος 2010), [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] αναλύεται η συνεισφορά της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη στην ατζέντα της ΕΕ που αφορά τη δράση για το κλίμα.

Προετοιμασία για την περίοδο 2014-2020

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε πηγές πληροφόρησης της ΕΕ και των κρατών μελών με τις οποίες τεκμηριώνεται ο προγραμματισμός και η υλοποίηση των προτεραιοτήτων αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020.

- Μελέτη OSCAR - Βέλτιστες στρατηγικές για τη δράση κατά της κλιματικής αλλαγής σε αγροτικές περιοχές ([Optimal Strategies for Climate change Action in Rural areas](#))

Παραδείγματα υλοποίησης ΠΑΑ

Αναζητήστε σχετικά παραδείγματα έργων ΕΓΤΑΑ (π.χ. για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, την άρδευση ή τη λιπασματοποίηση), σχετικές περιπτώσιολογικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς εφαρμογής ΠΑΑ, μεταφορώνοντας το αρχείο [Excel](#) που ακολουθεί.

6. Κοινωνική ένταξη - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Η προτεραιότητα με μια ματιά

Το 14% περίπου του πληθυσμού που ζει σε αγροτικές - κατά βάση - περιοχές της ΕΕ πλήττεται από ποσοστά απασχόλησης χαμηλότερα από το ήμισυ του μέσου όρου της ΕΕ, όταν μάλιστα οι περιοχές αυτές εμφανίζουν χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ. Για να δημιουργηθούν πολλές και διάφορες θέσεις εργασίας ποιότητας και να βελτιωθεί το επίπεδο της συνολικής τοπικής ανάπτυξης, μεταξύ άλλων, μέσω των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), μπορούν να δρομολογηθούν πολλές πρωτοβουλίες.

Τομείς παρέμβασης

1. Διευκόλυνση της διαφοροποίησης, της δημιουργίας νέων μικρών επιχειρήσεων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.
2. Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.
3. Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της χρήσης και της ποιότητας των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές.

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο συναφές έργο του ΕΔΑΑ προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό πώς μπορεί να στηριχθεί η κοινωνική ένταξη μέσω του αποδοτικού προγραμματισμού και της αποτελεσματικής υλοποίησης των ΠΑΑ.

- Το τεύχος 6 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Απασχόληση και κοινωνική ένταξη» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] επικεντρώνεται στην ενθάρρυνση της αγροτικής απασχόλησης, στην αντιμετώπιση της φτώχειας στις αγροτικές περιοχές και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με την κοινωνική ένταξη [[PDF](#) [en](#)] προβάλλει μια σειρά από παραδείγματα έργων κοινωνικής ένταξης από όλες τις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.
- Η [πύλη νεολαίας και νέων αγροτών](#) περιλαμβάνει σχετικές πληροφορίες και πηγές πληροφόρησης για τη στήριξη που παρέχεται στους αγρότες και στους νέους που ζουν σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Συγκεκριμένα, με τη «[Θεματική πρωτοβουλία για τη νεολαία](#)» του ΕΔΑΑ αναζητούνται τρόποι για τη βελτίωση της στήριξης των ΠΑΑ σε έργα που συνδέονται με τη νεολαία.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τους νέους αγρότες και τη νεολαία στη αγροτική Ευρώπη [[PDF](#) [en](#)] περιλαμβάνει μια σειρά από παραδείγματα έργων τα οποία δείχνουν πώς το ΕΓΤΑΑ μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες ανάπτυξης στους νέους αγρότες και στους νέους που ζουν σε αγροτικές περιοχές της Ευρώπης.
- Η [Κοινωνική γεωργία](#) είναι μια κοινή θεματική πρωτοβουλία του ΕΑΔ, η οποία δρομολογήθηκε για να εντοπιστούν και να αναλυθούν οι ευκαιρίες και τα εμπόδια που προέκυψαν από τα εθνικά/περιφερειακά ΠΑΑ την περίοδο 2007-2013, όσον αφορά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων κοινωνικής γεωργίας/πράσινης φροντίδας στην ΕΕ των 27.
- [Κοινωνικές πτυχές της αγροτικής επιχειρηματικότητας](#)
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με την [Ένταξη συγκεκριμένων ομάδων στόχων](#)
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με τις [Κοινωνικές υπηρεσίες και τη γεωργία](#)
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με την [Κοινωνική επιχειρηματικότητα](#)
- Η παρούσα ενότητα παρέχει πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των [ΤΠΕ](#) στις αγροτικές περιοχές.
- Στο ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] επισημαίνονται τρόποι αξιοποίησης των ΤΠΕ ως βασικού εργαλείου απελευθέρωσης του δυναμικού των αγροτικών περιοχών και βελτίωσης της ελκυστικότητάς τους για όσους ενδιαφέρονται να ζήσουν, να εργαστούν ή ακόμα και να επισκεφθούν αυτές τις περιοχές.
- Στο τεύχος 10 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Αγροτική επιχειρηματικότητα» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] εξετάζεται ενδελεχώς με ποιον τρόπο η πολιτική της ΕΕ για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη συμβάλλει στην προώθηση της αγροτικής επιχειρηματικότητας.

Παραδείγματα υλοποίησης ΠΑΑ

Αναζητήστε σχετικά παραδείγματα έργων ΕΓΤΑΑ (π.χ. για τις κοινωνικές υπηρεσίες, την ισότητα των ευκαιριών ή την ανάπλαση χωριών), σχετικές περιπτώσιολογικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς εφαρμογής ΠΑΑ μεταφορτώνοντας το αρχείο [Excel](#) που ακολουθεί.

Νομοθεσία και κατευθυντήριες γραμμές

Η εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη την περίοδο 2014-2020 θα διέπεται από μια σειρά νομοθετικών πράξεων που θα αντικατοπτρίζουν όχι μόνο το πλαίσιο που προβλέπεται από την κοινή στρατηγική προσέγγιση για τα [ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία](#), αλλά και το μεταρρυθμισμένο πλαίσιο της [κοινής γεωργικής πολιτικής](#).

Επιπλέον, με τη Συνθήκη της Λισαβόνας και κυρίως, με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [[PDF](#) [EL](#)] (ΣΛΕΕ), θεσπίστηκαν νέοι κανόνες βάσει των οποίων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποκτά αρμοδιότητα να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις και κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για τη ρύθμιση των πιο αναλυτικών πτυχών της πολιτικής.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (σε [στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη](#)) θα καταρτίσει μια σειρά από τεχνικά έγγραφα προκειμένου να εξασφαλίσει στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες καθοδήγηση κατά το στάδιο του προγραμματισμού και της υλοποίησης για διάφορα θέματα που σχετίζονται με την ασκούμενη πολιτική (π.χ. τεχνικά έγγραφα και δελτία μέτρων).

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει συνοπτικά τα πολλαπλά επίπεδα νομοθεσίας που θα επηρεάσουν την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και, ειδικότερα, τον προσδιορισμό και την υλοποίηση των μελλοντικών ΠΑΑ.

Κάντε κλικ στους παρακάτω συνδέσμους για να αποκτήσετε άμεση πρόσβαση σε νομοθετικές πράξεις που αφορούν την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της περιόδου 2014-2020, καθώς και σε μια σειρά από πηγές του ΕΔΑΑ και διαθέσιμα έγγραφα καθοδήγησης της ΕΕ και των κρατών μελών.

Κανονισμοί της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει συνδέσμους που παραπέμπουν σε νομικά κείμενα τα οποία αφορούν το ΕΓΤΑΑ και την υλοποίηση των ΠΑΑ την περίοδο 2014-2020.

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1310/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) [[PDF](#) [EL](#)]. Ο εν λόγω κανονισμός καθορίζει μεταβατικές διατάξεις προκειμένου να καλυφθεί το διάστημα μεταξύ των δύο πολυετών περιόδων προγραμματισμού.
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) [[PDF](#) [EL](#)]. Πρόκειται για τη βασική πράξη καθορισμού των ειδικών κανόνων που διέπουν τον προγραμματισμό της αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΓΤΑΑ.
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και

για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 [[PDF](#) ^{en}]. Ο «κανονισμός περί κοινών διατάξεων» προβλέπει ένα κοινό σύνολο βασικών κανόνων, οι οποίοι ισχύουν για όλα τα διαρθρωτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένου του ΕΓΤΑΑ.

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής [[PDF](#) ^{en}] Ο επονομαζόμενος «οριζόντιος κανονισμός» της ΚΓΠ προβλέπει τους κανόνες δημοσιονομικής διαχείρισης για τα δύο ταμεία της ΚΓΠ, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), το οποίο χρηματοδοτεί μέτρα για την αγορά και άμεσες πληρωμές, και το ΕΓΤΑΑ, το οποίο χρηματοδοτεί τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης. Το νομοθέτημα αυτό συγκεντρώνει τους κανόνες για την πολλαπλή συμμόρφωση, τα συστήματα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, τον έλεγχο και την αξιολόγηση της ΚΓΠ.

Πηγές και έγγραφα καθοδήγησης

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο σχετικό έργο του ΕΔΑΑ και διαθέσιμα έγγραφα καθοδήγησης της ΕΕ και των κρατών μελών που τεκμηριώνουν την προετοιμασία και την υλοποίηση των ΠΑΑ και άλλων μέτρων.

- Πληροφορίες σχετικά με την [Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα](#) και έγγραφο καθοδήγησης για την εφαρμογή της ΕΣΚ στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (σχέδιο Ιουλίου 2013) [[PDF](#) ^{en}], ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης.
- [Ομάδα εστίασης του ΕΔΑΑ με θέμα «Μετάδοση γνώσης και καινοτομία»](#): έκθεση που παρουσιάζει τα συμπεράσματα των εργασιών του πρώτου σταδίου (Ιούλιος έως Δεκέμβριος 2012) [[PDF](#) ^{en}] και συνοπτική παρουσίαση [[PDF](#) ^{en}]
- Με τη [«Θεματική πρωτοβουλία για τη νεολαία»](#) του ΕΔΑΑ αναζητούνται τρόποι για τη βελτίωση της στήριξης των ΠΑΑ σε έργα που συνδέονται με τη νεολαία.
- Η ημερίδα της επιτροπής συντονισμού για τα χρηματοδοτικά μέσα ([Coordination Committee Workshop on Financial Instruments](#)) οργανώθηκε για να προαγάγει την ευαισθητοποίηση των ενδιαφερομένων φορέων αγροτικής ανάπτυξης σχετικά με τις ευκαιρίες και τα ζητήματα που πρέπει συνεκτιμηθούν κατά τη δημιουργία και τη χρησιμοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης της επόμενης περιόδου προγραμματισμού (2014-2020).
- Το τεύχος 13 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Χρηματοδοτικά μέσα αγροτικής ανάπτυξης: νέες ευκαιρίες για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης» [[PDF](#) ^{en}] αναφέρεται σε ευκαιρίες, κτηθείσα πείρα και προβλήματα για την υλοποίηση της πολιτικής της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη.
- Η ημερίδα του ΕΔΑΑ με τίτλο «Ποιοτικός σχεδιασμός των μέτρων για το περιβάλλον και το κλίμα για τα ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020» ([ENRD Workshop on “Quality Design of Environmental and Climate Measures for 2014-2020 RDPs”](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τη νέα περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα συμπεράσματα της ημερίδας περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποτελεσματική εκτίμηση των αναγκών και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, για την επιλογή, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων, και για την αποτελεσματική παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.

- Στο τεύχος 15 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών μέσω της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης» (Απρίλιος 2013) [[PDF](#) [en](#)]
Εξετάζεται με ποιον τρόπο η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης στηρίζει την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές της ΕΕ και παρέχει μια πρακτική «εργαλειοθήκη» για τους υπεύθυνους σχεδιασμού και υλοποίησης της επόμενης γενιάς των ΠΑΑ.
- Η ενότητα [Περιβαλλοντικές υπηρεσίες](#) παραπέμπει στη θεματική σελίδα της ομάδας εστίασης για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών, η οποία εντόπισε ζητήματα ζωτικής σημασίας για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών και διατύπωσε δέσμη συστάσεων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μελλοντικής γενιάς των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (2014-2020). *Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης της ομάδας εστίασης* [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Μελέτη OSCAR - Βέλτιστες στρατηγικές για τη δράση κατά της κλιματικής αλλαγής σε αγροτικές περιοχές ([Optimal Strategies for Climate change Action in Rural areas](#))
- Συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων για τις κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις σχετικά με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία: κατ' εξουσιοδότηση πράξη (έκδοση 1) [[PDF](#) [en](#)] και εκτελεστική πράξη (έκδοση 1) [[PDF](#) [en](#)] για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου
- Συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων για τις κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις σχετικά με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία: κατ' εξουσιοδότηση πράξη (έκδοση 2) [[PDF](#) [en](#)] και εκτελεστική πράξη (έκδοση 2) [[PDF](#) [en](#)] για τα χρηματοδοτικά μέσα
- Συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων για τις κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις σχετικά με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία: Σύστημα κατηγοριοποίησης και παρακολούθησης της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής [[PDF](#) [en](#)](* το δελτίο αυτό καλύπτει στοιχεία που αφορούν αποκλειστικά την πολιτική συνοχής. Τα στοιχεία που αφορούν το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ θα αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης σε μεταγενέστερο στάδιο)

Αν επιθυμείτε να αναζητήσετε συγκεκριμένες πηγές και έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με το ΤΑΠΤΚ/LEADER κάντε κλικ [εδώ](#).

Αν επιθυμείτε να αναζητήσετε συγκεκριμένες πηγές και έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με τον έλεγχο και την αξιολόγηση των ΠΑΑ κάντε κλικ [εδώ](#).

Αν επιθυμείτε να αναζητήσετε συγκεκριμένες πηγές και έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με τα δίκτυα αγροτικής ανάπτυξης κάντε κλικ [εδώ](#).

Προγραμματισμός ΠΑΑ

Η κατάρτιση εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) είναι μια διαδικασία πολλαπλών σταδίων στην οποία συμμετέχουν διάφοροι παράγοντες. Τα ΠΑΑ πρέπει να αντικατοπτρίζουν τους στρατηγικούς στόχους που αποφασίζονται σε εθνικό επίπεδο και περιγράφονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης (ΣΕΣ). Οι συμφωνίες αυτές βασίζονται στο κοινό στρατηγικό πλαίσιο (ΚΠΣ), το οποίο συντονίζει την παρέμβαση των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο (για μια ανασκόπηση του πλαισίου πολιτικής της περιόδου 2014-2020 κάντε κλικ [εδώ](#)).

Η διαδικασία στηρίζεται, στο σύνολό της, στην ενεργό συμμετοχή των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών, με τους οποίους πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις κατά την κατάρτιση τόσο των ΣΕΣ, όσο και των ΠΑΑ.

Με τη δημοσίευση των νομοθετικών προτάσεων για την περίοδο 2014-2020 σχετικά με τη μελλοντική [πολιτική συνοχής](#) και την [κοινή γεωργική πολιτική](#) (Οκτώβριος 2011), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σηματοδότησε την έναρξη μιας διαδικασίας που θα ολοκληρωθεί με την επίσημη έγκριση των ΠΑΑ για την περίοδο 2014-2020. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συναφή νομοθεσία της περιόδου 2014-2020 βλέπε [εδώ](#).

Προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα για την έγκριση των ΠΑΑ 2014-2020			
2011	2012	2013	2014
Έγκριση των νομοθετικών προτάσεων της Επιτροπής για την περίοδο 2014-2020	Συζήτηση των προτάσεων της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	- Έγκριση βασικών πράξεων (συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών ΚΣΠ και ΕΓΤΑΑ) - Έγκριση εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων	- Υποβολή ΣΕΣ και ΠΑΑ (*) - Επίσημη έγκριση ΣΕΣ και ΠΑΑ (**)
	Άτυπες διαπραγματεύσεις και διαβουλεύσεις σχετικά με τις ΣΕΣ και τα ΠΑΑ		Επίσημες διαπραγματεύσεις και διαβουλεύσεις σχετικά με τις ΣΕΣ και τα ΠΑΑ
(*) για τις ΣΕΣ (συμφωνίες εταιρικής σχέσης) εντός 4 μηνών μετά την έγκριση των βασικών κανονισμών· για τα ΠΑΑ εντός 3 μηνών μετά την έγκριση των ΣΕΣ.			
(**) Εντός 4 μηνών για τις ΣΕΣ και εντός 6 μηνών για τα ΠΑΑ μετά την επίσημη υποβολή τους (τα ΠΑΑ πρόκειται να εγκριθούν μόνο μετά την έγκριση των ΣΕΣ από την Επιτροπή).			
Πηγή: προσαρμοσμένα στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης			

Για την προετοιμασία των ΠΑΑ στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ ακολουθούνται οι διαδικασίες που αναφέρονται παραπάνω. Ο επιτυχής προγραμματισμός των ΠΑΑ βασίζεται σε στρατηγικές επιλογές στο πλαίσιο των οποίων εξετάζεται πού και πώς πρέπει να παρασχεθεί στήριξη, και πιο συγκεκριμένα: i) αναλύεται ενδελεχώς το πλαίσιο (ανάλυση SWOT)· ii) αξιολογούνται αναλυτικά οι ανάγκες· iii) καθορίζονται προτεραιότητες και τομείς παρέμβασης, επιλέγονται τα κατάλληλα μέτρα και κατανέμονται οι οικονομικοί πόροι με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

1. Γενική ανάλυση SWOT του πεδίου του προγράμματος: - Ανταγωνιστικότητα στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων - Περιβάλλον και κλίμα - Κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις αγροτικές περιοχές	2. Λεπτομερής αξιολόγηση των αναγκών: - Ανά προτεραιότητα και τομέα εστίασης	3. Στρατηγική απάντηση: - Επιλογή των σχετικών προτεραιοτήτων/τομέων εστίασης - Καθορισμός στόχων - Σχεδιασμός μέτρων, εκροών, χρηματοδοτικών πόρων
Διαβούλευση με εταίρους		
Πηγή: Έγγραφο εργασίας της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης με τίτλο «Στοιχεία του στρατηγικού προγραμματισμού για την περίοδο 2014-2020»		

Συμβουλευτείτε τον **πίνακα αποτελεσμάτων των ΠΑΑ** ([επικαιροποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2013](#)) για να δείτε την τρέχουσα κατάσταση της προετοιμασίας των ΠΑΑ στα κράτη μέλη [PDF [en](#)].

Κατάρτιση των ΠΑΑ για την περίοδο 2014-2020

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο σχετικό έργο του ΕΔΑΑ και σε άλλες πηγές οι οποίες τεκμηριώνουν τον στρατηγικό προγραμματισμό και την κατάρτιση των μελλοντικών ΠΑΑ.

- Στο σεμινάριο με θέμα τον επιτυχή προγραμματισμό ([Seminar on Successful Programming](#)) πραγματοποιείται απολογισμός των αποτελεσμάτων των προπαρασκευαστικών εργασιών του ΕΔΑΑ για την περίοδο 2014-2020. Στο σεμινάριο εξετάστηκε με ποιον τρόπο μπορούν να ενσωματωθούν σε μελλοντικά ΠΑΑ οι γνώσεις και η πείρα που έχουν αποκομισθεί και οι διατομεακές προτεραιότητες που σχετίζονται με την καινοτομία, το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου εξετάστηκαν επίσης τα διάφορα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα του σεμιναρίου συνοψίζονται στο έγγραφο με τίτλο «Παράγοντες επιτυχίας για τα νέα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης» (Success factors for the new Rural Development Programmes) [PDF [en](#)].
- Ημερίδα για τον στρατηγικό προγραμματισμό, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των ΠΑΑ για την περίοδο 2014-2020 ([Strategic programming and Monitoring and Evaluation for RDPs 2014-2020](#))
- Έγγραφο εργασίας σχετικά με στοιχεία του στρατηγικού προγραμματισμού για την περίοδο 2014-2020 [PDF [en](#)] που κατήρτισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή – ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης με αφορμή το σεμινάριο του ΕΔΑΑ για τον «Επιτυχή προγραμματισμό» ΕΓΤΑΑ για την περίοδο 2014-2020, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, στις 6 και 7 Δεκεμβρίου 2012
- «Βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση του ΠΑΑ σας: κατευθυντήριες γραμμές για την εκ των προτέρων αξιολόγηση των ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020» (Getting the most from your RDP: Guidelines for the ex-ante evaluation of 2014-2020 RDPs) – Σχέδιο Αυγούστου 2012 [PDF [en](#)] – Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως οδηγός για τις διαχειριστικές αρχές και τους αξιολογητές των ΠΑΑ κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και διεξαγωγής της εκ των προτέρων αξιολόγησης των ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020.

- Η ημερίδα της επιτροπής συντονισμού για τα χρηματοδοτικά μέσα ([Coordination Committee Workshop on Financial Instruments](#)) οργανώθηκε για να βοηθήσει στην αύξηση της ευαισθητοποίησης μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων αγροτικής ανάπτυξης σχετικά με τις ευκαιρίες και τα ζητήματα που πρέπει να συνεκτιμηθούν κατά τη δημιουργία και τη χρησιμοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης της επόμενης περιόδου προγραμματισμού (2014-2020).
- Η ομάδα εστίασης για τη [Μετάδοση Γνώσης Και Καινοτομία](#) ανέλυσε τον τρόπο με τον οποίο τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) που υπόκεινται στο ισχύον πλαίσιο πολιτικής στηρίζουν τη μετάδοση γνώσης και την καινοτομία στην πράξη, ενώ διατυπώνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο προώθησης της μετάδοσης της γνώσης και της καινοτομίας κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού.
- Σεμινάριο με θέμα «Προγραμματισμός καινοτομίας: Πώς να χρησιμοποιείται η εργαλειοθήκη της αγροτικής ανάπτυξης με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο για την υλοποίηση της ΕΣΚ» ([Programming innovation: How to use the Rural Development Toolkit most effectively for the implementation of the EIP](#)), Μαδρίτη, 26 και 27 Ιουνίου 2013
- Η ενότητα [Περιβαλλοντικές υπηρεσίες](#) παραπέμπει στη θεματική σελίδα της ομάδας εστίασης για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών, η οποία εντόπισε ζητήματα ζωτικής σημασίας για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών και διατύπωσε δέσμη συστάσεων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μελλοντικής γενιάς των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (2014-2020). Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης της ομάδας εστίασης [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Στο τεύχος 15 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών μέσω της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης» (Απρίλιος 2013) [[PDF](#) [en](#)] διερευνάται με ποιους τρόπους η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης στηρίζει την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Παρέχεται επίσης μια «εργαλειοθήκη» για όσους συμμετέχουν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020.
- Η ημερίδα του ΕΔΑΑ με τίτλο «Ποιοτικός σχεδιασμός των μέτρων για το περιβάλλον και το κλίμα σχετικά με τα ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020» ([ENRD Workshop on “Quality Design of Environmental and Climate Measures for 2014-2020 RDPs”](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τη νέα περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα συμπεράσματα της ημερίδας περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποτελεσματική εκτίμηση των αναγκών και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, για την επιλογή, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων, και για την αποτελεσματική παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.

Πηγές και έγγραφα καθοδήγησης

Διαθέσιμα τεχνικά έγγραφα και έγγραφα καθοδήγησης από την ΕΕ και τα κράτη μέλη σχετικά με την κατάρτιση των ΣΕΣ και των ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020, στα οποία περιλαμβάνονται και οι διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενους φορείς.

- Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την αρχή της εταιρικής σχέσης στα ταμεία του κοινού στρατηγικού πλαισίου – στοιχεία για έναν ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση [[PDF](#) [en](#)]
- Συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομώνων για τις κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις σχετικά με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία: σχέδιο προτύπου και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το περιεχόμενο των συμφωνιών εταιρικής σχέσης (έκδοση 3) [[PDF](#) [en](#)]

- Τα [έγγραφα διατύπωσης θέσεων](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενημερώνουν τα κράτη μέλη για τις θέσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τις κύριες προκλήσεις και τις προτεραιότητες χρηματοδότησης της περιόδου 2014-2020 και καθορίζουν ένα πλαίσιο διαλόγου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κάθε κράτους μέλους για την ανάπτυξη ΣΕΣ και προγραμμάτων.
- Η [θεματική πρωτοβουλία](#) του ΕΑΔ της Μάλτας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στον προγραμματισμό των σχεδίων αγροτικής ανάπτυξης της περιόδου 2014-2020.
- Η [εισήγηση](#) του γαλλικού ΕΑΔ στην εθνική διαδικασία διαβούλευσης για τη ΣΕΣ της περιόδου 2014-2020.

Υλοποίηση ΠΑΑ

Η βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) της ΕΕ αποτελεί βασικό στοιχείο της αποστολής του ΕΔΑΑ. Η παρούσα ενότητα παρέχει σειρά πηγών πληροφόρησης που τεκμηριώνουν την υλοποίηση των μελλοντικών ΠΑΑ. Περιλαμβάνει την τακτική επικαιροποίηση του αναλυτικού έργου του ΕΔΑΑ και δίνεται έμφαση στην κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της πολιτικής στην πράξη, προσδιορίζονται οι πτυχές που απέδωσαν και τα σημεία στα οποία υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και εκτίθεται κτηθείσα πείρα για να ληφθούν υπόψη κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων τόσο σε επίπεδο κρατών μελών, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η παρούσα ενότητα φιλοξενεί επίσης σχετικές πηγές πληροφόρησης του ΕΔΑΑ, όπως μεταξύ άλλων συνοπτικά διδάγματα από έργα που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου 2007-2013, λεπτομέρειες σχετικά με τον κύκλο ζωής των χρηματοδοτούμενων από το ΕΓΤΑΑ έργων και εγχειρήματα που στέφθηκαν με επιτυχία στο πλαίσιο της υλοποίησης ΠΑΑ.

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε εργασίες του ΕΔΑΑ και σε συγκεκριαιωτικά έγγραφα για την υλοποίηση των ΠΑΑ.

- Το σεμινάριο με θέμα τη βελτίωση της υλοποίησης των ΠΑΑ ([Seminar on improving the delivery of RDPs](#)) οργανώθηκε με βάση τα αποτελέσματα της θεματικής ομάδας εργασίας 4 του ΕΔΑΑ με θέμα «Μηχανισμοί υλοποίησης της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ», η οποία προσδιόρισε τις πτυχές που αποδίδουν όσον αφορά την υλοποίηση των ΠΑΑ και τα σημεία στα οποία υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στο μέλλον.
- Η [θεματική ομάδα εργασίας για τους μηχανισμούς υλοποίησης](#) αξιολόγησε την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης στην ΕΕ, με σκοπό να εντοπίσει τις πτυχές που αποδίδουν, τις πτυχές που ενδέχεται να χρειάζονται βελτίωση και τις απτές βελτιωτικές παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν. *Τελική έκθεση - Σύνοψη και συμπεράσματα* [[PDF](#) [en](#)]
- Η ενότητα [Περιβαλλοντικές υπηρεσίες](#) παραπέμπει στη θεματική σελίδα της ομάδας εστίασης για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών, η οποία εντόπισε ζητήματα ζωτικής σημασίας για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών και διατύπωσε δέσμη συστάσεων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μελλοντικής γενιάς των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (2014-2020). *Συνοπτική παρουσίαση* [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Στο τεύχος 15 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών μέσω της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης» (Απρίλιος 2013) [[PDF](#)] εξετάζεται με ποιους τρόπους η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης στηρίζει την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

Πρόκειται ουσιαστικά για μια πρακτική «εργαλειοθήκη» που απευθύνεται στους αρμόδιους για τον σχεδιασμό και τη μελλοντική εφαρμογή της επόμενης γενιάς προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (2014 -2020).

- Η ημερίδα της επιτροπής συντονισμού με θέμα «Ποιοτικός σχεδιασμός των μέτρων για το περιβάλλον και το κλίμα σχετικά με τα ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020» ([CC Workshop on “Quality Design of Environmental and Climate Measures for 2014-2020 RDPs”](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τη νέα περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Οι εκθέσεις και τα συμπεράσματα της ημερίδας περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποτελεσματική εκτίμηση των αναγκών και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, για την επιλογή, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων, καθώς και για την αποτελεσματική παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.
- Η θεματική ομάδα εργασίας για τις [Τυπολογίες και τη στόχευση](#) συμβάλλει στον ακριβή ορισμό των αγροτικών περιοχών της ΕΕ - ορισμός κομβικής σημασίας για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και τη χάραξή της από την ΕΕ, εφόσον μάλιστα διασφαλίζει και τη συμπληρωματικότητα με τα άλλα ταμεία της ΕΕ που στοχεύουν στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.
- Η [Θεματική ομάδα εργασίας για τη γεωργία και την ευρύτερη οικονομία](#) ανέλυσε τους δεσμούς μεταξύ της γεωργίας και της ευρύτερης αγροτικής οικονομίας, με στόχο τον εντοπισμό και την περιγραφή των δυναμικών συνεργειών ή/και συγκρούσεων μεταξύ της γεωργίας και της αγροτικής οικονομίας σε διάφορες αγροτικές περιοχές της ΕΕ.
- Στην ενότητα [Δημόσια αγαθά και δημόσια παρέμβαση](#) παρατίθενται τα αποτελέσματα και οι διαπιστώσεις της αρμόδιας θεματικής ομάδας εργασίας, η οποία διερευνά τις δυνατότητες που έχει η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης να συμβάλει στην παροχή δημόσιων αγαθών στις αγροτικές περιοχές με τη βοήθεια της γεωργίας, καθώς επίσης και μέσω της βιοποικιλότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των φυσικών πόρων, όπως των υδάτων και του εδάφους.
- Η [«Θεματική πρωτοβουλία για τη νεολαία»](#) του ΕΔΑΑ αναζητεί τρόπους για τη βελτίωση της στήριξης των ΠΑΑ σε έργα που αφορούν τη νεολαία.

Παραδείγματα υλοποίησης ΠΑΑ

Η παρούσα ενότητα περιέχει παραδείγματα έργων του ΕΓΤΑΑ, περιπτώσιολογικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς υλοποίησης των ΠΑΑ που μπορούν να αποτελέσουν γνώμονα για τα μελλοντικά μέτρα υλοποίησης των ΠΑΑ.

Παραδείγματα υλοποίησης προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (με βάση τις περιπτώσιολογικές μελέτες της [Θεματικής ομάδας εργασίας για τους μηχανισμούς υλοποίησης](#)):

- Το μοντέλο της γενικής σύμβασης γεωργικής εκμετάλλευσης στην Καταλονία, Ισπανία [[PDF](#) [en](#)]
- Διαδικασία διαβούλευσης για την κατάρτιση του εθνικού στρατηγικού σχεδίου και του ΠΑΑ στην Αυστρία [[PDF](#) [en](#)]
- Τα ολοκληρωμένα έργα αλυσίδας εφοδιασμού στην περιφέρεια Emilia-Romagna της Ιταλίας [[PDF](#) [en](#)]
- Στρατηγική προσέγγιση και σχεδιασμός του προγράμματος στη Δανία [[PDF](#) [en](#)]
- Χάραξη και εφαρμογή επικοινωνιακής στρατηγικής στη Γαλλία [[PDF](#) [en](#)]
- Βελτίωση των διαδικασιών εφαρμογής στην Πολωνία [[PDF](#) [en](#)]

Πρακτικές της περιόδου 2007 - 2013

Η παρούσα ενότητα αποτελεί έναν ενιαίο κόμβο εξυπηρέτησης που προσφέρει σειρά βασικών πηγών πληροφόρησης, οι οποίες διατίθενται στον δικτυακό τόπο του ΕΔΑΑ. Περιλαμβάνει συνδέσμους που παραπέμπουν σε: αποτελέσματα θεματικής ανάλυσης· διδάγματα από επιτυχείς πρωτοβουλίες· έγγραφα καθοδήγησης· αποτελέσματα εκδηλώσεων· δημοσιεύσεις· οπτικοακουστικό υλικό· και άλλες πηγές που παρήχθησαν είτε από το ίδιο το ΕΔΑΑ είτε με τη συνδρομή του κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013. Το παρόν περιεχόμενο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) της περιόδου 2014-2020.

Προγραμματισμός και υλοποίηση

- Στο σεμινάριο με θέμα τον επιτυχή προγραμματισμό ([Seminar on Successful Programming](#)) πραγματοποιήθηκε απολογισμός των αποτελεσμάτων των σεμιναρίων του ΕΔΑΑ που οργανώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2012. Στο σεμινάριο εξετάστηκε με ποιον τρόπο μπορούν να ενσωματωθούν σε μελλοντικά ΠΑΑ οι γνώσεις και η πείρα που έχουν αποκομισθεί και οι διατομεακές προτεραιότητες που σχετίζονται με την καινοτομία, το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου εξετάστηκαν επίσης τα διάφορα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού.
- Το σεμινάριο με θέμα τη βελτίωση της υλοποίησης των ΠΑΑ ([Seminar on Improving the delivery of RDPs](#)) οργανώθηκε με βάση τα αποτελέσματα της θεματικής ομάδας εργασίας 4 του ΕΔΑΑ με θέμα «Μηχανισμοί υλοποίησης της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ», η οποία εντόπισε τις πτυχές που αποδίδουν όσον αφορά την υλοποίηση των ΠΑΑ και τα σημεία στα οποία υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στο μέλλον.
- Η θεματική ομάδα εργασίας για τις [Τυπολογίες και τη στόχευση](#) συμβάλλει στον ακριβή ορισμό των αγροτικών περιοχών της ΕΕ, ο οποίος έχει κομβική σημασία για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και τη χάραξή της από την ΕΕ καθώς μάλιστα εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα με τα άλλα ταμεία της ΕΕ που στοχεύουν στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.
- Η [Θεματική ομάδα εργασίας για τη γεωργία και την ευρύτερη οικονομία](#) ανέλυσε τους δεσμούς μεταξύ της γεωργίας και της ευρύτερης αγροτικής οικονομίας, με στόχο τον εντοπισμό και την περιγραφή των δυνητικών συνεργειών ή/και συγκρούσεων μεταξύ της γεωργίας και της αγροτικής οικονομίας σε διάφορες αγροτικές περιοχές της ΕΕ.
- Η [Θεματική ομάδα εργασίας για τους μηχανισμούς υλοποίησης](#) αξιολόγησε την πείρα που αποκτήθηκε από την υλοποίηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης στην ΕΕ, προκειμένου να προσδιορίσει τις πτυχές που αποδίδουν, τις πτυχές που ενδέχεται να χρειάζονται βελτίωση και τις απτές βελτιωτικές παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν.
- Τα [Θεματικά δελτία πληροφοριών](#) παρέχουν μια σαφή εικόνα των παρεμβάσεων της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης ανά θέμα, προβάλλοντας τη σύνδεση μεταξύ των προτεραιοτήτων της ασκούμενης πολιτικής, των μέτρων εφαρμογής και των πραγματικών αποτελεσμάτων τους όταν δοκιμάζονται στην πράξη.
- Τα [Δελτία πληροφοριών ΠΑΑ](#) εκθέτουν πληροφορίες σχετικά με τη συνολική πρόοδο που καταγράφει κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης όπως εφαρμόζεται στο εσωτερικό της ΕΕ.

- Οι [πίνακες δεικτών ελέγχου ΠΑΑ](#) παρουσιάζουν την πρόοδο που έχει επιτευχθεί ως προς τους χρηματοοικονομικούς δείκτες και τους δείκτες εκροών έναντι των ορισθέντων στόχων για τα ΠΑΑ της περιόδου 2007-2013.
- Η [βάση δεδομένων έργων του ΠΑΑ](#) εκθέτει παραδείγματα επιτυχημένων έργων αγροτικής ανάπτυξης που υλοποιήθηκαν στο εσωτερικό της ΕΕ.

Μετάδοση γνώσης και καινοτομία

- Το τεύχος 16 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Μετάδοση γνώσης και καινοτομία στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης» (Μάιος 2013) [[PDF](#) [en](#)] Το συγκεκριμένο τεύχος του περιοδικού EU Rural Review προβάλλει μια εικόνα της τρέχουσας αντίληψης για την καινοτομία στην αγροτική ανάπτυξη και δίνει μια πρόγνωση για τα μελλοντικά προβλήματα και ευκαιρίες. Στόχος του είναι να μεταδώσει ήδη κτηθείσες γνώσεις και να προωθήσει την ενσωμάτωση της ανταλλαγής γνώσεων και της καινοτομίας στη μελλοντική πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.
- Η [ομάδα εστίασης με θέμα «Μετάδοση γνώσης και καινοτομία»](#) ανέλυσε τον τρόπο με τον οποίο τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) που υπόκεινται στο ισχύον πλαίσιο πολιτικής στηρίζουν τη μετάδοση γνώσης και την καινοτομία στην πράξη και διατύπωσε συστάσεις προς τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο προώθησης της μετάδοσης γνώσης και της καινοτομίας κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού.
- Στην ενότητα [Κέντρο τεκμηρίωσης για τη μετάδοση γνώσης και την καινοτομία](#) υπάρχει ένας αναλυτικά διαρθρωμένος κατάλογος που περιλαμβάνει στοιχεία για έργα, πρωτοβουλίες, όργανα, καθώς και βιβλιοθήκη, η οποία δημιουργήθηκε για να διευκολυνθεί η ενεργότερη συνεργασία και συμμετοχή, με απώτερο στόχο την προαγωγή της μετάδοσης γνώσης και καινοτομίας στην αγροτική κοινότητα.
- [Παραδείγματα έργων και πρωτοβουλιών](#) στον τομέα της μετάδοσης γνώσης και καινοτομίας
- Το τεύχος 2 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Δημιουργικότητα και καινοτομία στην αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ» (Δεκέμβριος 2009) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] προβάλλει μερικούς από τους διαφορετικούς τύπους καινοτομίας και δημιουργικότητας που αναπτύσσονται σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

Αγροτική επιχειρηματικότητα

- Τελική έκθεση της θεματικής πρωτοβουλίας του ΕΔΑΑ για την αγροτική επιχειρηματικότητα [[PDF](#) [en](#)]
- Το τεύχος 10 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Αγροτική επιχειρηματικότητα» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] προσεγγίζει λεπτομερέστερα τον τρόπο με τον οποίο η πολιτική της ΕΕ για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη συμβάλλει στην προώθηση της αγροτικής επιχειρηματικότητας.
- Το τεύχος 5 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Η καλλιέργεια της ανταγωνιστικότητας στους τομείς της γεωργίας, των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και της δασοκομίας της ΕΕ» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] εστιάζει στη στήριξη των κλάδων της γεωργίας, των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, καθώς και της δασοκομίας της ΕΕ, συνδυάζοντας την ανταγωνιστικότητα με την πολυμορφία.
- [Κατευθυντήριες γραμμές](#) που παρέχονται ως εργαλείο ανάπτυξης ικανοτήτων για τους επιχειρηματίες στις αγροτικές περιοχές.

- [Εκδηλώσεις, επιμορφωτικά προγράμματα και ομάδες εργασίας](#) για την ανάπτυξη ικανοτήτων αγροτών-επιχειρηματιών.
- Βιβλιοθήκη για την αγροτική επιχειρηματικότητα, η οποία προσφέρει [υλικό γενικής πληροφόρησης](#) και παραδείγματα έργων.
- Το τεύχος 9 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Δασοκομία και αγροτική ανάπτυξη» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] εστιάζεται στους δεσμούς μεταξύ της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και των αγροτικών περιοχών, ενώ περιλαμβάνει επιτυχημένα έργα και εμπειρίες από τη δοκιμή τους στην πράξη.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τη Δασοκομία [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] παρουσιάζει σειρά άρθρων σχετικά με το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί το ΕΓΤΑΑ για να αναπτυχθεί με βιώσιμο τρόπο το ευρύ φάσμα των διαφόρων δασικών πόρων της ΕΕ.

Χρηματοδοτικά μέσα

- Η ημερίδα της επιτροπής συντονισμού για τα χρηματοδοτικά μέσα ([Coordination Committee Workshop on Financial Instruments](#)) οργανώθηκε για να συμβάλει στην αύξηση της ευαισθητοποίησης μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων αγροτικής ανάπτυξης σχετικά με τις ευκαιρίες και τα ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη σύσταση και τη χρησιμοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης της επόμενης περιόδου προγραμματισμού (2014-2020).
- Το τεύχος 13 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Χρηματοδοτικά μέσα αγροτικής ανάπτυξης: νέες ευκαιρίες για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης» (Οκτώβριος 2012) [[PDF](#) [en](#)] παρουσιάζει ευκαιρίες, κτηθείσα πείρα και προβλήματα για την υλοποίηση της πολιτικής της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη.
- Η ενότητα [Αγροτική χρηματοδότηση](#) παρέχει πληροφορίες σχετικά με το έργο της ειδικής ομάδας εργασίας για την αγροτική χρηματοδότηση, η οποία συγκροτήθηκε στο πλαίσιο της θεματικής πρωτοβουλίας ΕΑΔ για την αγροτική επιχειρηματικότητα.
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με τα [τοπικά χρηματοδοτικά μέσα](#).

Τροφική αλυσίδα

- [Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού](#) – εισαγωγική σελίδα για το θέμα με σχετικούς συνδέσμους που παραπέμπουν σε ευρωπαϊκές δράσεις για την προώθηση γεωργικών προϊόντων, σε μελέτες και παραδείγματα έργων.
- Το τεύχος 12 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο τα ΠΑΑ συμβάλλουν στην προώθηση της παραγωγής τοπικών τροφίμων και βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού.
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με τις βραχείες [αλυσίδες εφοδιασμού](#)
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα ΕΓΤΑΑ σχετικά με τα Τρόφιμα [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] παρουσιάζει παραδείγματα που καταδεικνύουν το εύρος των οφελών που έχουν αποφέρει στα κράτη μέλη οι δραστηριότητες αγροτικής ανάπτυξης που σχετίζονται με τα τρόφιμα στο πλαίσιο της ΚΓΠ.

Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή

- Η ημερίδα του ΕΔΑΑ με τίτλο «Ποιοτικός σχεδιασμός των μέτρων για το περιβάλλον και το κλίμα σχετικά με τα ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020» ([ENRD Workshop on “Quality Design of Environmental and Climate Measures for 2014-2020 RDPs”](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τη νέα περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα συμπεράσματα της ημερίδας περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποτελεσματική εκτίμηση των αναγκών και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, για την επιλογή, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων, καθώς και για την αποτελεσματική παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.
- Στο τεύχος 15 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών μέσω της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης» (Απρίλιος 2013) [[PDF](#)] εξετάζεται με ποιους τρόπους η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης στηρίζει την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ.
- Η ενότητα [Περιβαλλοντικές υπηρεσίες](#) παραπέμπει στη θεματική σελίδα της ομάδας εστίασης για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών, η οποία εντόπισε ζητήματα ζωτικής σημασίας για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών και διατύπωσε μια δέσμη συστάσεων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μελλοντικής γενιάς των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (2014-2020). *Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης της ομάδας εστίασης* [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] εστιάζεται στο ευρύ φάσμα των διαφόρων περιβαλλοντικών υπηρεσιών που μπορούν να τύχουν στήριξης μέσω του ΕΓΤΑΑ, αξιοποιώντας τη χρηματοδοτική στήριξη που διατίθεται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) των κρατών μελών της ΕΕ.
- Στην ενότητα [Δημόσια αγαθά και δημόσια παρέμβαση](#) παρατίθενται τα αποτελέσματα και οι διαπιστώσεις της αρμόδιας θεματικής ομάδας εργασίας, η οποία διερευνά τις δυνατότητες που έχει η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης να συμβάλει στην παροχή δημόσιων αγαθών στις αγροτικές περιοχές με τη βοήθεια της γεωργίας, καθώς επίσης και μέσω της βιοποικιλότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των φυσικών πόρων, όπως τα ύδατα και το έδαφος.
- Θεματική ομάδα εργασίας 4: Στη συνεδρίαση με θέμα «Συλλογικές προσεγγίσεις για γεωργοπεριβαλλοντικά καθεστώτα» [[PDF](#) [en](#)] συζητήθηκαν οι υφιστάμενες συλλογικές προσεγγίσεις για τις γεωργοπεριβαλλοντικές συμβάσεις.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα δημόσια αγαθά και τη δημόσια παρέμβαση στον τομέα της γεωργίας: [[PDF](#) [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] βασίζεται στο έργο που επιτελέστηκε από τη θεματική ομάδα εργασίας για τα δημόσια αγαθά, η οποία εξέτασε θέματα που σχετίζονται με τα δημόσια αγαθά και εξέτασε τους τρόπους με τους οποίους η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην υποστήριξη των δημόσιων αγαθών.
- Το τεύχος 7 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Δημόσια αγαθά και αγροτική ανάπτυξη» (Μάρτιος 2011): [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] είναι αφιερωμένο στον ρόλο που διαδραματίζουν οι πολιτικές της ΕΕ για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη σε σχέση με την παροχή δημόσιων αγαθών στις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με την πράσινη ανάπτυξη: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] παρουσιάζει περιπτωσιολογικές μελέτες διαφόρων έργων ΠΑΑ της ΕΕ, που δείχνουν στην πράξη με ποιον τρόπο μπορούν οι αγροτικές περιοχές της Ευρώπης

να επωφεληθούν από την υιοθέτηση περιβαλλοντικά βιώσιμων προσεγγίσεων για την ανάπτυξή τους.

- Η ενότητα [κλιματική αλλαγή / δράση για το κλίμα](#) παραπέμπει στην αναλυτική εξέταση που διενήργησε το ΕΔΑΑ το 2010, προκειμένου να προσδιορίσει με ποιον τρόπο αντιμετωπίζεται το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο των ΠΑΑ σε επίπεδο κρατών μελών.
- Στο τεύχος 4 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Αγροτική ανάπτυξη και κλιματική αλλαγή» (Μάιος 2010), [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] αναλύεται η συνεισφορά της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη στην ατζέντα της ΕΕ που αφορά τη δράση για το κλίμα.

Κοινωνική ένταξη και οικονομική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών

- Η [πύλη νεολαίας και νέων αγροτών](#) προσφέρει σχετικές πληροφορίες και πηγές πληροφόρησης για τη στήριξη που παρέχεται στους νέους αγρότες και στους νέους που ζουν σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Συγκεκριμένα, με τη «[Θεματική πρωτοβουλία για τη νεολαία](#)» του ΕΔΑΑ αναζητούνται τρόποι για τη βελτίωση της στήριξης των ΠΑΑ σε έργα που αφορούν τη νεολαία.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με την Κοινωνική ένταξη [[PDF](#) [en](#)] προβάλλει σειρά από παραδείγματα έργων κοινωνικής ένταξης από όλες τις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τους νέους αγρότες και τη νεολαία στη αγροτική Ευρώπη [[PDF](#) [en](#)] περιλαμβάνει σειρά από παραδείγματα έργων τα οποία δείχνουν πώς το ΕΓΤΑΑ μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες ανάπτυξης στους νέους αγρότες και στους νέους που ζουν σε αγροτικές περιοχές της Ευρώπης.
- Το τεύχος 6 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Απασχόληση και κοινωνική ένταξη» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] επικεντρώνεται στην ενθάρρυνση της αγροτικής απασχόλησης, στην αντιμετώπιση της φτώχειας στις αγροτικές περιοχές και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Η [Κοινωνική γεωργία](#) είναι μια κοινή θεματική πρωτοβουλία του ΕΑΔ, η οποία δρομολογήθηκε για να προσδιοριστούν και να αναλυθούν οι ευκαιρίες και τα εμπόδια που προέκυψαν από τα εθνικά/περιφερειακά ΠΑΑ την περίοδο 2007-2013, όσον αφορά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων κοινωνικής γεωργίας/πράσινης φροντίδας στην ΕΕ των 27.
- Στο σεμινάριο του ΕΔΑΑ με θέμα «Η γεωργία ημι-επιβίωσης στην ΕΕ» ([Semi-subsistence Farming in the EU](#)) αξιολογήθηκαν η κατάσταση και οι πολιτικές που επικεντρώνονται στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ημιεπιβίωσης στο εσωτερικό της ΕΕ.
- [Κοινωνικές πτυχές της αγροτικής επιχειρηματικότητας](#)
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με την [Ένταξη συγκεκριμένων ομάδων - στόχων](#)
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με τις [Κοινωνικές υπηρεσίες και τη γεωργία](#)
- Βιβλιοθήκη για την πύλη αγροτικής επιχειρηματικότητας, η οποία προσφέρει υλικό και παραδείγματα έργων σχετικά με την [Κοινωνική επιχειρηματικότητα](#)
- Η παρούσα ενότητα παρέχει πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των [ΤΠΕ](#) στις αγροτικές περιοχές.
- Στο ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ). [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] επισημαίνονται τρόποι αξιοποίησης των ΤΠΕ ως βασικού εργαλείου απελευθέρωσης του δυναμικού των αγροτικών

περιοχών και βελτίωσης της ελκυστικότητάς τους για όσους ενδιαφέρονται να ζήσουν, να εργαστούν ή ακόμη και να επισκεφθούν αυτές τις περιοχές.

Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ), LEADER και διακρατική συνεργασία

- Η τρίτη εκδήλωση LEADER 2013 με θέμα «Χτίζοντας γέφυρες για το μέλλον» ([LEADER Event 2013: Building Bridges for the Future](#)) οργανώθηκε με σκοπό να στηρίξει τη διαδικασία του επιτυχούς προγραμματισμού της ΤΑΠΤΚ (γνωστής ως LEADER στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ) σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- Πληροφορίες σχετικά με τις [ημερίδες για την τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων](#), οι οποίες διοργανώθηκαν από τη ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και την επιτροπή συντονισμού του ΕΔΑΑ στο πλαίσιο της 10ης εκδήλωσης «Open Days – Ευρωπαϊκή Εβδομάδα των Περιφερειών και Πόλεων».
- Σκοπός της εκδήλωσης ήταν να αποτελέσει το έναυσμα για την έναρξη συζητήσεων σχετικά με την κατάρτιση, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (ΣΤΑ), να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί η δικτύωση ως εργαλείο για την κινητοποίηση παραγόντων και να καταστεί ευρύτερα γνωστή η προστιθέμενη αξία της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών περιφερειών.
- Η ημερίδα με θέμα την Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων ([Workshop on Community-led Local Development](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών και ιδεών για τη μελλοντική περίοδο προγραμματισμού, και τον προσδιορισμό των σχετικών αναγκών των ενδιαφερομένων φορέων, καθώς και του πιθανού ρόλου των δικτύων κατά την προπαρασκευαστική φάση.
- Στο πλαίσιο επίτευξης του στόχου που αφορά τον έλεγχο της εφαρμογής του LEADER στο εσωτερικό της ΕΕ και τον εντοπισμό των ορθών πρακτικών που θα μπορούσαν να εξελιχθούν σε συστάσεις για τη βελτίωση της εφαρμογής του LEADER, σκοπός της [ομάδας εστίασης 4 με θέμα τις βελτιωμένες στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης](#) είναι να αναλύσει τις δύο βασικές πτυχές των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης – τη χάραξη και την εφαρμογή.
- Στο πλαίσιο της εργαλειοθήκης LEADER, η ενότητα [Ομάδα Τοπικής Δράσης \(ΟΤΔ\)](#) παρέχει πρακτικές και χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με διάφορες πτυχές που σχετίζονται με τη συγκρότηση των ΟΤΔ.
- Η ενότητα [Χάραξη και εφαρμογή στρατηγικής](#) παρέχει καθοδήγηση σχετικά με θέματα που αφορούν τη χάραξη και την εφαρμογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.
- Το τεύχος 11 του περιοδικού Rural Review με θέμα «LEADER και συνεργασία» (Απρίλιος 2012) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] επικεντρώνεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ δύο βασικών στοιχείων της προσέγγισης LEADER - των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης και της συνεργασίας.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με το LEADER [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] παρουσιάζει και υπογραμμίζει την προστιθέμενη αξία του LEADER.
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με Άλλα Ταμεία της ΕΕ [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί το ΕΓΤΑΑ να λειτουργήσει παράλληλα με άλλες πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ στις αγροτικές περιοχές.
- [Ειδικό γλωσσάριο όρων για τη διακρατική συνεργασία](#)
- Η ενότητα για τους [κανόνες και τις διαδικασίες διακρατικής συνεργασίας των κρατών μελών](#) παρέχει πληροφορίες που απευθύνονται στις ΟΤΔ και σε άλλους παρεμφερείς φορείς που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στη διακρατική συνεργασία.

- Η ενότητα για την [εφαρμογή της διακρατικής συνεργασίας](#) παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις κοινές πτυχές της διαχείρισης των έργων διακρατικής συνεργασίας.
- Ενημερωτικές ενότητες σχετικά με τον ρόλο που διαδραματίζουν ο έλεγχος και η αξιολόγηση στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων παρακολούθησης των προγραμμάτων που είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της υλοποίησης των έργων διακρατικής συνεργασίας.
- [Εργαλειοθήκη οδηγιών για τη διακρατική συνεργασία](#)

Δικτύωση στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης

Δικτύωση στην πράξη: πείρα και διδάγματα

- Η ημερίδα της επιτροπής συντονισμού με θέμα «Το μέλλον της αγροτικής δικτύωσης» ([Coordination Committee Workshop on the Future of Rural Networking](#)), η οποία πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, στις 17 Σεπτεμβρίου 2012, και τα αποτελέσματα της ημερίδας [[PDF ^{en}](#)] παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής δικτύωσης για την αγροτική ανάπτυξη.
- Το τεύχος 14 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Δίκτυα και δικτύωση στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης» (Δεκέμβριος 2012), [[PDF ^{en}](#)] αναδεικνύει το γεγονός ότι τα δίκτυα αποτελούν ένα αποτελεσματικό μέσο ενημέρωσης, έμπνευσης και χειραφέτησης του τοπικού πληθυσμού στις αγροτικές κοινότητες.
- [Τα δίκτυα ως εργαλείο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης](#) για την τόνωση και την ανταλλαγή νέων ιδεών που συμβάλλουν στην υλοποίηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.
- Τα [διδάγματα που αντλήθηκαν από το ΕΔΑΑ](#) παρουσιάζουν μερικά από τα ορόσημα και τα επιτεύγματα του ΕΔΑΑ κατά την περίοδο 2008-2012.
- Τα [διδάγματα που αντλήθηκαν από τα ΕΑΔ](#) παρουσιάζουν σημαντικά και χρήσιμα συμπεράσματα που μπορούν να συναχθούν από την εμπειρία των ΕΑΔ κατά την περίοδο 2007-2013, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν κατά την προσεχή περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.
- Στην ενότητα [Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα – η πολυμορφία των προσεγγίσεων](#) παρουσιάζονται πρακτικές εμπειρίες και ευκαιρίες μάθησης που δημιουργήθηκαν χάρη στις διάφορες προσεγγίσεις που εφαρμόστηκαν από τα ΕΑΔ σε σχέση με την αγροτική δικτύωση.
- Στο πλαίσιο διδαγμάτων που αντλήθηκαν από τα ΕΑΔ, η ενότητα [Διαμόρφωση κοινής αντίληψης για τις κοινές πολιτικές](#) παρέχει παραδείγματα από το φάσμα των μεθόδων και των τεχνικών που χρησιμοποιούν τα ΕΑΔ για να φέρουν σε επαφή ομάδες, οργανώσεις και άτομα και να αναπτυχθεί μια κοινή αντίληψη για την πολιτική, τόσο κάθετα, όσο και οριζόντια, σε όλες τις ομάδες ενδιαφερομένων.
- Η ενότητα [Αξιοποίηση των διδαγμάτων που αντλήθηκαν](#) περιέχει συνδέσμους που παραπέμπουν στην πείρα και στα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 του ΕΔΑΑ, των ΕΑΔ και άλλων δικτύων, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.
- Στην ενότητα [Αποτελεσματική συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών](#) παρέχονται παραδείγματα από τις διάφορες μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιούν τα ΕΑΔ για να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή υφιστάμενων και δυνάμει ομάδων ενδιαφερομένων στις καταλληλότερες για τους ίδιους πτυχές του οικείου ΠΑΑ.
- Στην ενότητα [Διευκόλυνση της ανταλλαγής πρακτικών και πείρας](#) παρέχεται μια συλλογή από χρήσιμα εργαλεία μάθησης που έχουν εφαρμοστεί στην πράξη για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, παρουσιάζονται με κατάλληλο τρόπο και διατίθενται στο ευρύ κοινό.

- Η ενότητα [Στήριξη για συνεργασία και κοινές δράσεις](#) περιέχει εγχειρήματα που στέφθηκαν με επιτυχία και δείχνουν με ποιους τρόπους τα ΕΑΔ έχουν στηρίξει άτομα, ομάδες και οργανώσεις στην προσπάθειά τους να εντοπίσουν πιθανούς εταίρους, να αναπτύξουν από κοινού ιδέες και να εργαστούν συλλογικά για την υλοποίηση κοινών έργων.
- Το σεμινάριο με θέμα την ανάπτυξη ικανοτήτων για αγροτικά δίκτυα ([Capacity Building for Rural Networks](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ για να συμβάλει στην ανάπτυξη ικανοτήτων των εθνικών και περιφερειακών δικτύων και να αποτελέσει μια πολύτιμη ευκαιρία συνάντησης των φορέων που συμμετέχουν στα αρχικά στάδια δημιουργίας των ΕΑΔ και άλλων συντελεστών αγροτικής ανάπτυξης από ολόκληρη την ΕΕ.

Εργαλεία αυτοαξιολόγησης των εθνικών αγροτικών δικτύων

- Στην ενότητα «Υφιστάμενα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τα ΕΑΔ για την αυτοαξιολόγησή τους» (Existing Tools Used by NRNs for Self-Assessment) περιλαμβάνεται σειρά πρακτικών εργαλείων αυτοαξιολόγησης που χρησιμοποιούνται ήδη από τα ΕΑΔ
- Στην ενότητα «Καθοδήγηση σχετικά με την εκπόνηση μελετών, την κατάρτιση ερωτηματολογίων και εντύπων υποβολής σχολίων» (Guidance on Design of Surveys, Questionnaires and Feedback Forms) διατίθενται ορισμένα γενικά έγγραφα καθοδήγησης για τα ΕΑΔ, τα οποία αφορούν την εκπόνηση μελετών με στόχο τη συλλογή και αξιολόγηση της στάσης και των απόψεων των ενδιαφερομένων μερών και των φορέων που συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες δικτύωσης.
- Στην ενότητα «Πέρα από την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ» (Looking Beyond NRN Self-Assessment) παρατίθενται σύνδεσμοι και δημοσιεύσεις που παρέχουν αρκετές χρήσιμες πηγές έμπνευσης, μεθοδολογίες και διδάγματα για όσα ΕΑΔ ενδιαφέρονται να προχωρήσουν πέραν της τυπικής διαδικασίας αυτοαξιολόγησης των δραστηριοτήτων τους.
- Στην ενότητα «Τύποι αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ» (NRN Self-Assessment Profiles) παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη γενική προσέγγιση που έχουν υιοθετήσει επιλεγμένα ΕΑΔ ως προς την αυτοαξιολόγησή τους.
- Στην ενότητα «Δυνητικά εργαλεία υποστήριξης της αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ» (Potential Tools for Supporting NRN Self-Assessment) παρατίθενται διάφορα έγγραφα καθοδήγησης για την αυτοαξιολόγηση των δραστηριοτήτων των ΜΚΟ και των δικτύων κοινωνικής αλλαγής, τα οποία περιέχουν πρακτικά παραδείγματα και συμβουλές που θα μπορούσαν να αποβούν χρήσιμες και για την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ.
- Στην ενότητα «Πρακτικά εργαλεία για την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ» (Practical Tools for NRN Self-Assessment) παρέχονται σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε διάφορα πρακτικά εργαλεία τα οποία είτε χρησιμοποιούνται είτε μπορούν να χρησιμοποιηθούν από ΕΑΔ για τον έλεγχο της προόδου και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων δικτύωσής τους.

Έλεγχος και αξιολόγηση

Ο έλεγχος και η αξιολόγηση αποτελούν σημαντικά στοιχεία του προγραμματισμού, του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ). Η **αξιολόγηση** είναι απαραίτητη για την ορθή εκτίμηση των αναγκών των αγροτικών περιοχών και αποτελεί σημαντικό τμήμα του καθορισμού της στρατηγικής των μελλοντικών προγραμμάτων και της επιλογής των βέλτιστων μέτρων ΠΑΑ. Η αξιολόγηση παρέχει επίσης τη δυνατότητα εκτίμησης του αντίκτυπου της πολιτικής και προάγει την αποτελεσματικότητα κατά την υλοποίησή της. Ο **έλεγχος** είναι σημαντικός για τη συνεχή αξιολόγηση των προγραμμάτων και παρέχει στοιχεία για την έγκαιρη προσαρμογή της υλοποίησης του προγράμματος.

Ο έλεγχος και η αξιολόγηση έχουν ιδιαίτερη σημασία σε περιόδους οικονομικής κρίσης, οπότε και αυξάνεται η ανάγκη για αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των δημοσίων πόρων.

Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 θεσπίστηκε για πρώτη φορά ένα κοινό πλαίσιο ελέγχου και αξιολόγησης για το σύνολο της ΚΓΠ. Με βάση την πείρα του παρελθόντος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει τον εξορθολογισμό της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των ΠΑΑ. Στόχος είναι η παροχή αξιόπιστων και έγκαιρων δεδομένων, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα ορθής αξιολόγησης, παρακολούθησης και, εν τέλει, βελτίωσης της υλοποίησης των ΠΑΑ.

Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τον έλεγχο και την αξιολόγηση των ΠΑΑ και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του [Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης για την Αγροτική Ανάπτυξη](#) και στην ειδική [ενότητα του δικτυακού τόπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#) για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της ΚΓΠ μετά το 2013.

Το ΕΔΑΑ καταρτίζει [πίνακες ελέγχου των ΠΑΑ](#), στους οποίους παρουσιάζεται η πρόοδος που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες και τους δείκτες εκροών σε σχέση με τα ΠΑΑ της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013.

Αξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση των εθνικών αγροτικών δικτύων

Σειρά συνδέσμων που παραπέμπουν στο σχετικό έργο που έχει επιτελεστεί από το ΕΔΑΑ το οποίο καλύπτει την αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγησή τους.

- Στην ενότητα «Υφιστάμενα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τα ΕΑΔ για αυτοαξιολόγησή τους» ([Existing Tools Used by NRNs for Self-Assessment](#)) περιλαμβάνεται σειρά πρακτικών εργαλείων αυτοαξιολόγησης που χρησιμοποιούνται ήδη από τα ΕΑΔ
- Στην ενότητα «Τύποι αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ» ([NRN Self-Assessment Profiles](#)) παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη γενική προσέγγιση που έχουν υιοθετήσει επιλεγμένα ΕΑΔ ως προς την αυτοαξιολόγησή τους.
- Στην ενότητα «Καθοδήγηση σχετικά με την εκπόνηση μελετών, ερωτηματολογίων και εντύπων για την υποβολή σχολίων» ([Guidance on Design of Surveys, Questionnaires and Feedback Forms](#)) διατίθενται ορισμένα γενικά έγγραφα καθοδήγησης για τα ΕΑΔ, τα οποία αφορούν την εκπόνηση ερευνών με στόχο τη συλλογή και την αξιολόγηση της στάσης και των απόψεων των ενδιαφερομένων μερών και των φορέων που συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες δικτύωσης.
- Στην ενότητα «Πέρα από την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ» ([Looking Beyond NRN Self-Assessment](#)) περιλαμβάνονται σύνδεσμοι και δημοσιεύσεις που παρέχουν αρκετές χρήσιμες πηγές έμπνευσης, μεθοδολογίες και διδάγματα για τα ΕΑΔ που ενδιαφέρονται να προχωρήσουν πέραν της τυπικής διαδικασίας αυτοαξιολόγησης των δραστηριοτήτων τους.
- Στην ενότητα «Δυναμικά εργαλεία υποστήριξης της αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ» ([Potential Tools for Supporting NRN Self-Assessment](#)) παρατίθενται διάφορα έγγραφα καθοδήγησης για την αυτοαξιολόγηση των δραστηριοτήτων των ΜΚΟ και των δικτύων κοινωνικής αλλαγής, τα οποία περιέχουν πρακτικά παραδείγματα και συμβουλές που θα μπορούσαν να αποβούν χρήσιμες και για την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ.

Αξιολόγηση της διακρατικής συνεργασίας

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο σχετικό έργο που έχει επιτελεστεί από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης και το ΕΔΑΑ, το οποίο καλύπτει την αξιολόγηση του LEADER και της διακρατικής συνεργασίας.

- Ενημερωτικές ενότητες σχετικά με τον ρόλο που διαδραματίζουν ο [έλεγχος](#) και η [αξιολόγηση](#) στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων συνέχισης των προγραμμάτων που είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της υλοποίησης των έργων διακρατικής συνεργασίας [PDF [en](#)].

Δικτύωση στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης

Τα δίκτυα και η δικτύωση αναγνωρίζονται και υιοθετούνται ευρέως ως βασικά εργαλεία για την υποστήριξη και την προώθηση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης. Η δικτύωση αποτελεί αποδεδειγμένα ένα χρήσιμο εργαλείο για την αύξηση της συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών σε διάφορα στάδια της υλοποίησης ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ). Στο στάδιο του προγραμματισμού των ΠΑΑ, χρησιμοποιείται συχνά ως μέσο για να έρθουν σε επαφή όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και να συζητήσουν συναφείς προτάσεις για την ασκούμενη πολιτική. Στο στάδιο της υλοποίησης της πολιτικής, η δικτύωση υποστηρίζει το έργο των διαφόρων φορέων αγροτικής ανάπτυξης, δημιουργώντας ευκαιρίες για ανταλλαγή ιδεών, πληροφοριών και γνώσεων. Μόλις τα ΠΑΑ σημειώσουν κάποια πρόοδο, τα δίκτυα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διάδοση ορθών πρακτικών και συμβάλλουν στη βελτίωση της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη.

Ο σημαντικός ρόλος της δικτύωσης πρόκειται να ενισχυθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020, μέσω της δημιουργίας δικτύων στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Η δικτύωση σε επίπεδο ΕΕ –μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης– φέρνει σε επαφή εθνικά αγροτικά δίκτυα, οργανώσεις και διοικητικές αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης με σκοπό:

- την αύξηση της συμμετοχής όλων των ενδιαφερομένων μερών στην υλοποίηση της πολιτικής·
- τη βελτίωση της ποιότητας των ΠΑΑ και την υποστήριξη της αξιολόγησής τους·
- την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού για τα οφέλη της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης· και
- την προώθηση της καινοτομίας στη γεωργία, την παραγωγή τροφίμων, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές.

Το δίκτυο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας και το γραφείο [εξυπηρέτησης](#) που διαθέτει στηρίζουν την [Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα](#), καθώς και τη δικτύωση επιχειρησιακών ομάδων, συμβουλευτικών υπηρεσιών και ερευνητών. [Εδώ](#) μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δικτύωση ως εργαλείο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020.

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο σχετικό έργο του ΕΔΑΑ για την κατανόηση της δικτύωσης ως εργαλείου της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης με βάση αντίστοιχες εμπειρίες που αποκτήθηκαν σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

- Το τεύχος 14 του περιοδικού Rural Review με θέμα «Δίκτυα και δικτύωση στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης» [[PDF](#) ^[en]] παρουσιάζει την κτηθείσα πείρα και τον ρόλο των δικτύων ως αποτελεσματικού μέσου ενημέρωσης, έμπνευσης και ενδυνάμωσης του τοπικού πληθυσμού στις αγροτικές κοινότητες.
- Στα [διδάγματα που αντλήθηκαν από το ΕΔΑΑ](#) παρουσιάζονται μερικά από τα ορόσημα και τα επιτεύγματα του ΕΔΑΑ κατά την περίοδο 2008-2012.
- Στα [διδάγματα που αντλήθηκαν από τα ΕΑΔ](#) παρουσιάζονται σημαντικά και χρήσιμα διδάγματα που μπορούν να αντληθούν από την εμπειρία των ΕΑΔ κατά την περίοδο 2007-2013, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν την προσεχή περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.
- Στην ενότητα [Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα – η πολυμορφία των προσεγγίσεων](#) παρουσιάζονται πρακτικές εμπειρίες και ευκαιρίες μάθησης που προέκυψαν χάρη στις διάφορες προσεγγίσεις που εφαρμόστηκαν από τα ΕΑΔ σε σχέση με την αγροτική δικτύωση.
- [Τα δίκτυα ως εργαλείο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης](#) για τη σύλληψη και ανταλλαγή νέων ιδεών που συμβάλλουν στην υλοποίηση της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη.
- Το σεμινάριο με θέμα την ανάπτυξη ικανοτήτων για τα αγροτικά δίκτυα ([Capacity Building for Rural Networks](#)) οργανώθηκε από το ΕΔΑΑ για να συμβάλει στην ανάπτυξη ικανοτήτων των εθνικών και περιφερειακών δικτύων και να αποτελέσει μια πολύτιμη ευκαιρία συνάντησης μεταξύ των φορέων που συμμετέχουν στα αρχικά στάδια της δημιουργίας των ΕΑΔ και άλλων συντελεστών αγροτικής ανάπτυξης από όλη την ΕΕ.
- Η ενότητα Τύποι [αυτοαξιολόγησης ΕΑΔ](#) παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη γενική προσέγγιση που έχουν υιοθετήσει επιλεγμένα ΕΑΔ ως προς την αυτοαξιολόγησή τους.
- Στην ενότητα [Δυναμικά εργαλεία υποστήριξης της αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ](#) παρατίθενται διάφορα έγγραφα καθοδήγησης για την αυτοαξιολόγηση των δραστηριοτήτων των ΜΚΟ και των δικτύων κοινωνικής αλλαγής, τα οποία περιέχουν πρακτικά παραδείγματα και συμβουλές που θα μπορούσαν να αποβούν χρήσιμες και για την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ.
- Η ενότητα «Αρχές και πρακτική της δικτύωσης» ([Principles and practice of networking](#)) προσφέρει πηγές πληροφόρησης και πρόσθετο υλικό σχετικά με το γενικότερο πλαίσιο και τα βασικά ζητήματα που άπτονται της σύστασης και λειτουργίας των ΕΑΔ.
- Η [Εργαλειοθήκη ΕΑΔ](#) είναι ένα διαδικτυακό κέντρο τεκμηρίωσης που ανανεώνεται συνεχώς και στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών πληροφόρησης/καθοδήγησης των Μονάδων Υποστήριξης Δικτύου (ΜΥΔ), των Διαχειριστικών Αρχών (ΔΑ) και άλλων φορέων που συμμετέχουν στα ΕΑΔ για την ενίσχυση και την αναβάθμιση των αγροτικών δικτύων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.
- Στην ενότητα [Καθοδήγηση σχετικά με την εκπόνηση μελετών, την κατάρτιση ερωτηματολογίων και εντύπων για την υποβολή σχολίων](#) διατίθενται ορισμένα γενικά έγγραφα καθοδήγησης για τα ΕΑΔ, τα οποία αφορούν την εκπόνηση μελετών με στόχο τη συλλογή και την αξιολόγηση της στάσης και των απόψεων των ενδιαφερομένων μερών και των φορέων που συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες δικτύωσης.

Η προστιθέμενη αξία της δικτύωσης: παραδείγματα από την περίοδο 2007-2013

[Παρακάτω](#) μπορείτε να βρείτε παραδείγματα δραστηριοτήτων δικτύωσης, σχετικές μελέτες και περιπτώσεις επιτυχούς δικτύωσης.

- Στην ενότητα «Διαμόρφωση κοινής αντίληψης για τις κοινές πολιτικές» (Building common understanding of common policies) παρέχονται παραδείγματα από το φάσμα των μεθόδων και των τεχνικών που χρησιμοποιούν τα ΕΑΔ για να φέρουν σε επαφή ομάδες, οργανώσεις

- και άτομα και να αναπτυχθεί μια κοινή αντίληψη για την πολιτική, τόσο κάθετα όσο και οριζόντια, σε όλες τις ομάδες ενδιαφερομένων.
- Στην ενότητα «Αποτελεσματική συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών» (Effective involvement of stakeholders) παρέχονται παραδείγματα από το φάσμα των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούν τα ΕΑΔ προκειμένου να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή υφιστάμενων και δυνάμει ομάδων ενδιαφερομένων στις πιο κατάλληλες για τις ίδιες τις ομάδες πτυχές των ΠΑΑ.
 - Στην ενότητα «Στήριξη για συνεργασία και κοινές δράσεις» (Support for cooperation and joint actions) παρατίθενται επιτυχημένα εγχειρήματα που δείχνουν με ποιους τρόπους τα ΕΑΔ έχουν στηρίξει άτομα, ομάδες και οργανώσεις στην προσπάθειά τους να εντοπίσουν πιθανούς εταίρους, να αναπτύξουν από κοινού ιδέες και να εργαστούν συλλογικά για την υλοποίηση κοινών έργων.
 - Στην ενότητα «Διευκόλυνση της ανταλλαγής πρακτικών και πείρας» (Facilitating exchange of practice and experience) αναλύονται διάφορα δοκιμασμένα στην πράξη χρήσιμα εργαλεία μάθησης για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, τα οποία παρουσιάζονται με κατάλληλο τρόπο και διατίθενται στο ευρύ κοινό.
 - Στην ενότητα «Ανταλλαγή πείρας και τεχνογνωσίας» (Exchange of experience and know-how) παρατίθενται διάφορες πρακτικές δικτύωσης με τη βοήθεια των οποίων διευκολύνεται η ανταλλαγή γνώσεων και πείρας μεταξύ ατόμων, ομάδων και οργάνωσεων, καθώς χρησιμοποιείται τόσο η διαπροσωπική επαφή όσο και μια σειρά εργαλείων απομακρυσμένης βοήθειας.
 - Στην ενότητα «Στήριξη για συνεργασία και κοινές δράσεις» (Support for cooperation and joint actions) παρατίθενται επιτυχή εγχειρήματα δικτύωσης που δείχνουν με ποιους τρόπους τα ΕΑΔ έχουν στηρίξει άτομα, ομάδες και οργανώσεις στην προσπάθειά τους να εντοπίσουν πιθανούς εταίρους, να αναπτύξουν από κοινού ιδέες και να εργαστούν συλλογικά για την υλοποίηση κοινών έργων.

Προετοιμασία για την περίοδο 2014-2020

Παρακολουθήστε τη σελίδα αυτή για να βρείτε χρήσιμα εργαλεία και πηγές πληροφόρησης σχετικά με τη δικτύωση στην περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.

- Παρουσίαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των αρχικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη δικτύωση στην περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, στο πλαίσιο της 19ης συνάντησης εθνικών αγροτικών δικτύων, η οποία οργανώθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 2013 στο Γκντανσκ της Πολωνίας [[PDF](#) [en](#)].

Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

Από το 1991, οπότε και εγκαινιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως κοινοτική πρωτοβουλία, η προσέγγιση **LEADER** έχει εξελιχθεί σε βασικό εργαλείο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και έχει συγκεντρώσει το ενδιαφέρον μεγάλου αριθμού φορέων, όχι μόνο της υπαίθρου αλλά και των αστικών και παράκτιων περιοχών, εντός και εκτός ΕΕ. Στη νέα περίοδο προγραμματισμού, η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) έχει προταθεί ως εργαλείο συμμετοχής των πολιτών σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της αντιμετώπισης κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών προκλήσεων. Η ΤΑΠΤΚ αναμένεται να διευκολύνει την εφαρμογή ολοκληρωμένων προσεγγίσεων μεταξύ των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΤΘΑ και ΕΓΤΑΑ). Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν στις οικείες συμβάσεις εταιρικής σχέσης τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύουν να υποστηρίξουν την ΤΑΠΤΚ, αναφέροντας σε ποια προγράμματα και σε ποιους τομείς μπορεί να αξιοποιηθεί η ΤΑΠΤΚ. Η ΤΑΠΤΚ είναι προαιρετική για

το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΕΤΘΑ, αλλά υποχρεωτική για το ΕΓΤΑΑ. Επομένως, διατηρούνται βασικά στοιχεία του LEADER, όπως οι ομάδες τοπικής δράσης, οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και η κάλυψη περιοχών και πληθυσμού.

Με τη νέα προσέγγιση ΤΑΠΤΚ, η στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του LEADER μπορεί να συντονιστεί καλύτερα με τη στήριξη της τοπικής ανάπτυξης που παρέχεται από άλλα ταμεία της ΕΕ, ενώ παράλληλα αναμένεται να ενισχυθούν και οι δεσμοί μεταξύ των αγροτικών, αστικών και αλιευτικών περιοχών. Για πιο αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την ΤΑΠΤΚ συμβουλευτείτε την [ειδική ενότητα](#) στον δικτυακό τόπο του ΕΔΑΑ.

Αν θέλετε να μάθετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ΤΑΠΤΚ, επιλέξτε τους ακόλουθους συνδέσμους:

Αιδιάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013

Επιλεγμένοι σύνδεσμοι που παραπέμπουν στο σχετικό έργο του ΕΔΑΑ προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτή η προσέγγιση LEADER και ΤΑΠΤΚ για την αγροτική ανάπτυξη.

- Το τεύχος 11 του περιοδικού Rural Review με θέμα «LEADER και συνεργασία» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] επικεντρώνεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ δύο βασικών στοιχείων της προσέγγισης LEADER - των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης και της συνεργασίας.
- Η ομάδα εστίασης με θέμα την εφαρμογή της προσέγγισης εκ των κάτω προς τα άνω του LEADER ([Focus Group on Implementation of the bottom-up approach of LEADER](#)) συγκροτήθηκε με σκοπό να καταρτίσει έναν κατάλογο με πρότυπα υλοποίησης του LEADER· να προσδιορίσει τις βασικές δυσκολίες και τις ορθές πρακτικές κατά την εφαρμογή του LEADER· και να εξετάσει πιθανές λύσεις.
- Η ομάδα εστίασης με θέμα τη διατήρηση του καινοτόμου/πειραματικού χαρακτήρα του LEADER ([Focus Group on Preserving the innovative/experimental character of LEADER](#)) ανέλυσε τα περιθώρια καινοτομίας που υπάρχουν στο πλαίσιο του LEADER και παραδείγματα ορθών πρακτικών για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των όρων επιλεξιμότητας καινοτόμων έργων και καθεστώτων στήριξης της καινοτομίας.
- Η ομάδα εστίασης με θέμα την εφαρμογή του μέτρου συνεργασίας στο πλαίσιο του LEADER ([Focus Group on Implementation of the cooperation measure in LEADER](#)) ανέλυσε θέματα σχετικά με τη συνιστώσα της Διακρατικής Συνεργασίας του LEADER.
- Η ομάδα εστίασης με θέμα τις βελτιωμένες στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης ([Focus Group: Better Local Development Strategies](#)) συστάθηκε για να αναλύσει τις δύο βασικές πτυχές των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης – τον καθορισμό και την εφαρμογή τους.
- Η τρίτη εκδήλωση LEADER 2013 με θέμα «Χτίζοντας γέφυρες για το μέλλον» ([LEADER Event 2013: Building Bridges for the Future](#)) οργανώθηκε με σκοπό να στηρίξει τη διαδικασία του επιτυχούς προγραμματισμού της ΤΑΠΤΚ σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- Η [βιβλιοθήκη LEADER](#) παρέχει πληροφορίες και έγγραφα σχετικά με τα προγράμματα LEADER II, LEADER+ και το πρόγραμμα LEADER 2007-2013.
- Η βάση δεδομένων για τις Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) ([Local Action Group Database \(LAG\)](#)) εξασφαλίζει πληροφόρηση για όλες τις καταχωρισμένες ΟΤΔ, μεταξύ άλλων, για τους στόχους τους και τα στοιχεία επικοινωνίας τους στο τέλος της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013.
- Ο οδηγός διακρατικής συνεργασίας ([TNC Guide](#)) περιέχει συνδέσμους με πληροφορίες που προορίζονται να στηρίξουν τις ενδιαφερόμενες ΟΤΔ κατά τη διαδικασία της προετοιμασίας και υλοποίησης έργων διακρατικής συνεργασίας.

- Η ενότητα για τους κανόνες και τις διαδικασίες διακρατικής συνεργασίας των κρατών μελών ([Member States TNC rules & procedures](#)) παρέχει πληροφορίες που απευθύνονται στις ΟΤΔ και σε ανάλογους φορείς που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν έργα διακρατικής συνεργασίας.
- Στο πλαίσιο της εργαλειοθήκης LEADER, η ενότητα Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) ([Local Action Group \(LAG\)](#)) παρέχει πρακτικές και χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με διάφορες πτυχές που σχετίζονται με τη συγκρότηση των ΟΤΔ.
- Η ενότητα για τη χάραξη και την εφαρμογή στρατηγικής ([Strategy Design and Implementation](#)) παρέχει καθοδήγηση σχετικά με θέματα που αφορούν τη χάραξη και την εφαρμογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.
- [Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων στην ενότητα «Θέματα» του δικτυακού τόπου του ΕΔΑΑ](#)
- Βίντεο: LEADER forward – η προσέγγιση LEADER για την αγροτική ανάπτυξη ([LEADER forward – the LEADER approach to rural development](#))
- Βίντεο: Οι αρχές του LEADER ([The principles of LEADER](#))

Παραδείγματα εφαρμογής του LEADER

Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικά έργα του LEADER και έργα διακρατικής συνεργασίας, σχετικές περιπτώσιολογικές μελέτες και παραδείγματα επιτυχούς υλοποίησης ΠΑΑ.

- Το ενημερωτικό φυλλάδιο για τα έργα του ΕΓΤΑΑ σχετικά με το LEADER [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] εκθέτει και υπογραμμίζει την προστιθέμενη αξία του LEADER, με συγκεκριμένα παραδείγματα έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.
- Η σειρά ενημερωτικών φυλλαδίων με τίτλο «Βελτιωμένες πρακτικές LEADER για στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης στο εσωτερικό της ΕΕ» (Better LEADER practices for Local Development Strategies across the EU) παρουσιάζει παραδείγματα σχετικών πρακτικών που εφάρμοσαν οι διαχειριστικές αρχές και οι ομάδες τοπικής δράσης κατά την εφαρμογή της προσέγγισης LEADER την περίοδο 2007-2013. Στόχος της σειράς είναι να αναδείξει τα στοιχεία που αποδίδουν κατά το στάδιο της χάραξης και της υλοποίησης των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (ΣΤΑ). Για αναλυτικές πληροφορίες ακολουθήστε τους ακόλουθους συνδέσμους που παραπέμπουν στα αντίστοιχα ενημερωτικά φυλλάδια:
 - Διαδικασία επιλογής ΟΤΔ πολλαπλών σταδίων (Multi-step LAG Selection Procedure (FI) [[PDF](#) [en](#)])
 - Υλοποίηση έργων σε πολλαπλά στάδια και σύστημα συνεχούς ελέγχου (Multi-stage Project Application and Continuous Monitoring Scheme (UK) [[PDF](#) [en](#)])
 - Σαφείς κανόνες και μέθοδοι που εξασφαλίζουν την ενσωμάτωση περισσότερων τομέων σε τοπικές στρατηγικές (Clear rules and methodologies to ensure multi sector integration in local strategies (GR) [[PDF](#) [en](#)])
 - Εύκολα μετρήσιμοι στόχοι ΣΤΑ για τον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας του LEADER (Making LDS goals easily measurable to capture LEADER's added value (IE) [[PDF](#) [en](#)])
 - Πρακτικός κατάλογος ελέγχων για τις ΟΤΔ που καταρτίζουν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης (Practical checklist for LAGs preparing their Local Development Strategies (SE) [[PDF](#) [en](#)])
 - Ενίσχυση της ανεξαρτησίας των ΟΤΔ και αντικειμενική διαδικασία λήψης αποφάσεων (Supporting LAG independence and objective decision-making (FI) [[PDF](#) [en](#)])

- Διαδικασία αξιολόγησης μεταξύ των ΟΤΑ (Inter-LAG evaluation process (FI)) [PDF [en](#)]]
- Ενίσχυση της περιφερειακής διάστασης του LEADER (Enhancing LEADER's regional flavour (FR)) [PDF [en](#)]]
- Ενσωμάτωση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε έργα LEADER (Integrating Corporate Social Responsibility into LEADER projects (ES)) [PDF [en](#)]]
- Ενσωμάτωση των ΟΤΑ στον ευρύτερο χωροταξικό σχεδιασμό (Integrating LDS into wider territorial planning (ES)) [PDF [en](#)]]
- Βελτιωμένη παρακολούθηση και αξιολόγηση του LEADER (Better monitoring and evaluation of LEADER (IT)) [PDF [en](#)]]
- Χρήση συμμετοχικών μεθοδολογιών για τη χάραξη ποιοτικών στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (Using participatory methodologies to design quality Local Development Strategies (IT)) [PDF [en](#)]]

Αναζητήστε ενδιαφέροντα και δοκιμασμένα στην πράξη [παραδείγματα έργων του LEADER και έργων διακρατικής συνεργασίας που έτυχαν στήριξης στο πλαίσιο των ΠΑΑ για την περίοδο 2007-2013.](#)

Προετοιμασία για την περίοδο 2014-2020

Χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τις προετοιμασίες για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση της ΤΑΠΤΚ σε αγροτικές και μη αγροτικές περιοχές.

- Πληροφορίες σχετικά με την [Πολιτική συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020](#)
- [Πρωτοβουλίες σχετικά με την υλοποίηση της ΤΑΠΤΚ](#), περιλαμβανομένης της εφαρμογής της σε μη αγροτικές περιοχές.
- [Ημερίδες για την τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων](#) οργανώθηκαν από τη ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και την επιτροπή συντονισμού του ΕΔΑΑ στο πλαίσιο της 10ης εκδήλωσης «Open Days – Ευρωπαϊκή Εβδομάδα των Περιφερειών και Πόλεων». Σκοπός της εκδήλωσης ήταν να αποτελέσει το έναυσμα για την έναρξη συζητήσεων σχετικά με την κατάρτιση, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (ΣΤΑ), να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί η δικτύωση ως εργαλείο για την κινητοποίηση παραγόντων, και να καταστεί ευρύτερα γνωστή η προστιθέμενη αξία της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών περιφερειών.
- Σε ενημερωτικά φυλλάδια για την «Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων» [PDF [en](#)]] (από τη ΓΔ REGIO) επισημαίνονται τα βασικά στοιχεία της μελλοντικής προσέγγισης.
- Πρωταρχικός σκοπός της κοινής καθοδήγησης των Γενικών Διευθύνσεων AGRI, EMPL, MARE και REGIO της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων [PDF [en](#)]] (29 Απριλίου 2013) είναι να βοηθήσει τις αρχές των κρατών μελών να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την αποτελεσματική χρήση της ΤΑΠΤΚ στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης που συνάπτουν και να την προσαρμόσουν στα αντίστοιχα προγράμματά τους.

- Στο σεμινάριο για την τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων την περίοδο 2014–2020 ([Community-Led Local Development \(CLLD\) in ESI funds 2014-2020](#)) που οργανώθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2013, δόθηκαν κατευθύνσεις και συμβουλές σχετικά με την ΤΑΠΤΚ και τις πτυχές του προγραμματισμού της, σε συνάρτηση με τις παραμέτρους του κοινού στρατηγικού πλαισίου 2014-2020
- Η [Ημερίδα για την τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων](#) διοργανώθηκε από το ΕΔΑΑ για την ανταλλαγή πληροφοριών και ιδεών σε σχέση με τη μελλοντική περίοδο προγραμματισμού και για να προσδιοριστούν τόσο οι ανάγκες των ενδιαφερομένων φορέων, όσο και ο ρόλος που μπορούν να αναλάβουν τα δίκτυα κατά την προπαρασκευαστική φάση.
- Πληροφορίες σχετικά με τη [Θεματική πρωτοβουλία των ΕΑΔ για την ΤΑΠΤΚ](#) που λειτουργεί πρωτίστως ως φόρουμ ανταλλαγής ιδεών των εθνικών αγροτικών δικτύων.
- Η ημερίδα με θέμα «Χρηματοδότηση για το LEADER/την ΤΑΠΤΚ: Ευκαιρίες και σχετικές πρακτικές» ([Financing for LEADER/CLLD: Opportunities and relevant practices](#)) οργανώθηκε στις 12 Νοεμβρίου 2013, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ΕΔΑΑ για τη στήριξη της προετοιμασίας της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020. Κατά τη διάρκεια της ημερίδας σκιαγραφήθηκαν συγκεκριμένα προβλήματα γύρω από τη χρηματοδότηση του LEADER/ΤΑΠΤΚ, εντοπίστηκαν αποτελεσματικοί μηχανισμοί χρηματοδότησης για το LEADER/ΤΑΠΤΚ και εξετάστηκε με ποιους τρόπους μπορούν οι συγκεκριμένοι μηχανισμοί να ενσωματωθούν στους αντίστοιχους μηχανισμούς υλοποίησης των πολιτικών.

Υποψήφιας και δυνάμει υποψήφιας χώρες

Η παρούσα ενότητα παρέχει επιλεγμένες πληροφορίες σχετικά με τις υποψήφιας και τις δυνάμει υποψήφιας χώρες, από τα τελευταία νέα για τις διαδικασίες ένταξης, μέχρι ενημέρωση για εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες δικτύωσης που διαμορφώνουν το μέλλον της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης. Την περίοδο αυτή, οι υποψήφιας προς ένταξη χώρες στην ΕΕ είναι επίσημα πέντε: Ισλανδία, Μαυροβούνιο, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία και Τουρκία· και οι δυνάμει υποψήφιας χώρες είναι τρεις: Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο*. Γενικές πληροφορίες για τις χώρες αυτές ή για τις διαδικασίες ένταξής τους στην ΕΕ, μπορείτε να βρείτε στην ειδική ενότητα του [δικτυακού τόπου της ΓΔ Διεύρυνσης](#).

Μέσω του [IPARD](#) (μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας στην αγροτική ανάπτυξη), οι υποψήφιας και δυνάμει υποψήφιας χώρες λαμβάνουν βοήθεια για την εφαρμογή του κεκτημένου σχετικά με την κοινή γεωργική πολιτική και τη βιώσιμη προσαρμογή του γεωργικού τομέα και των αγροτικών περιοχών στην εκάστοτε υποψήφιας χώρα.

Γενικές πληροφορίες για τις χώρες

Σύνδεσμοι που παραπέμπουν σε αναλυτικές πληροφορίες για κάθε χώρα από τον δικτυακό τόπο Eurora (ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης):

- Γενικές πληροφορίες για τις υποψήφιας χώρες:
 - [Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας](#)·
 - [Ισλανδία](#)·
 - [Μαυροβούνιο](#)·
 - [Σερβία](#)·
 - [Τουρκία](#)·

- Γενικές πληροφορίες για τις δυνάμει υποψήφιες χώρες:
 - [Αλβανία](#)
 - [Βοσνία-Ερζεγοβίνη](#)
 - [Κοσσυφοπέδιο*](#)

* Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν θίγει το διακηρυγμένο καθεστώς της χώρας και είναι σύμφωνος με την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπέδιου.

Δίκτυα αγροτικής ανάπτυξης

Διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης και πληροφορίες σχετικά με δημιουργούμενα εθνικά αγροτικά δίκτυα και άλλες δομές αγροτικής δικτύωσης στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες.

- Σεμινάριο για τη Σύσταση και την ανάπτυξη εθνικών αγροτικών δικτύων στις υποψήφιες χώρες πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 11 Νοεμβρίου 2010. Όλες οι παρουσιάσεις του σεμιναρίου είναι διαθέσιμες στον [δικτυακό τόπο του ΕΔΑΑ](#).
- Ο σύλλογος ενώσεων πολιτών [Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας](#) – (ΔΑΑ) ιδρύθηκε τον Μάρτιο του 2010 στα Σκόπια, ως κίνημα σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να αποτελέσει βήμα έκφρασης για τις αγροτικές κοινότητες της Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Το εν λόγω δίκτυο είναι επίσης μέλος του ευρωπαϊκού συλλογικού οργάνου LEADER για την αγροτική ανάπτυξη [ELARD](#)
- [Δίκτυο για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης στη Σερβία](#)

Εκδηλώσεις

Διάφορες εκδηλώσεις που βοηθούν στη διαμόρφωση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και στην προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων.

- Συνέδριο του 2013 για τον μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας (2014-2020) ([IPA CONFERENCE 2013 - Instrument for Pre-Accession Assistance \(2014-2020\)](#))
- Ημερίδα με θέμα «το LEADER σε προγράμματα πριν και μετά την ένταξη» ([LEADER in pre- and post-accession programmes](#))
- Ημερίδα με θέμα «Μέτρα αγροτικής ανάπτυξης για τον ΜΠΒ II / ΜΠΒ για την αγροτική ανάπτυξη (IPARD) της περιόδου 2014-2020» ([Rural Development measures for IPA II / IPARD 2014-2020](#))
- Ημερίδα με θέμα «Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη: διδάγματα και προοπτικές για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού ([IPARD: lessons learned and prospects for the next programming period](#))
- Ημερίδα με τη συμμετοχή πολλών χωρών με θέμα «Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη μετά το 2013» ([IPA Rural Development \(IPARD\) post-2013](#))
- Ημερίδα με θέμα «Μέτρα του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη – αγροτικός τουρισμός» [IPARD Measures - Rural Tourism](#)
- Ημερίδα με θέμα «Πρόγραμμα του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη (μέτρα και εφαρμογές) – ([IPARD Programme \(measures and applications\)](#))
- [Περιφερειακή ημερίδα για τον μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη](#)
- Σεμινάριο για τις βασικές αρχές του προγραμματισμού του IPARD ([main principles of IPARD Programming](#))
- Σεμινάριο με θέμα «Παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος IPARD» ([Monitoring and Evaluation of IPARD Programme](#))

- Πρώτο περιφερειακό εργαστήριο δικτύωσης για το έργο του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO)/της Μόνιμης Ομάδας Εργασίας της Περιφερειακής Αγροτικής Ανάπτυξης (SWG) με θέμα «Συντονισμός των πολιτικών γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την ένταξή τους στην ΕΕ» (Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession), 15 και 16 Σεπτεμβρίου 2012, Vodice Κροατίας
- Δεύτερο περιφερειακό εργαστήριο δικτύωσης για το έργο του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO)/της Μόνιμης Ομάδας Εργασίας της Περιφερειακής Αγροτικής Ανάπτυξης (SWG) με θέμα «Συντονισμός των πολιτικών γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την ένταξή τους στην ΕΕ» (Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession), 22 έως 24 Μαΐου 2013, Bar, Μαυροβούνιο
- 1ο εθνικό εργαστήριο δικτύωσης για το έργο του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO)/της Μόνιμης Ομάδας Εργασίας της Περιφερειακής Αγροτικής Ανάπτυξης (SWG) με θέμα «Συντονισμός των πολιτικών γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την ένταξή τους στην ΕΕ» (Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession) το οποίο πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στην περιοχή, από τις 7 έως τις 15 Φεβρουαρίου 2013, Αλβανία, Μαυροβούνιο και Βοσνία-Ερζεγοβίνη
- 2ο εθνικό εργαστήριο δικτύωσης για το έργο του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO)/της Μόνιμης Ομάδας Εργασίας της Περιφερειακής Αγροτικής Ανάπτυξης (SWG) με θέμα «Συντονισμός των πολιτικών γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την ένταξή τους στην ΕΕ» (Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession), 1-7 Σεπτεμβρίου 2013, Σερβία, ΠΓΔΜ και Κοσσυφοπέδιο*.
- Συνάντηση του δικτύου Prepare 2013 [[PDF](#) ^[en]], 4 -7 Σεπτεμβρίου 2013, Βοσνία-Ερζεγοβίνη
- Φόρουμ αγροτικής πολιτικής 2013 με θέμα «Νέες προοπτικές για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη για ένα βιώσιμο μέλλον» (New Prospects for Agriculture and Rural Development in South Eastern Europe towards Sustainable Future), 15 έως 18 Οκτωβρίου 2013, Πρίστινα, Κοσσυφοπέδιο*.

Πρωτοβουλίες και έργα

Πληροφορίες σχετικά με πρωτοβουλίες και έργα που υποστηρίζουν την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και άλλες δραστηριότητες

- LEADER Initiative Serbia (πρωτοβουλία LEADER στη Σερβία) είναι η προσωρινή ονομασία έργου που χρηματοδοτείται από την ΕΕ με τον επίσημο τίτλο «Ανάπτυξη ικανοτήτων για τη δημιουργία και υλοποίηση μιας πρωτοβουλίας LEADER στη Δημοκρατία της Σερβίας». Σημαντικό προϊόν του έργου είναι το εγχειρίδιο για την εφαρμογή του LEADER (Handbook for LEADER Implementation) το οποίο παρουσιάζει πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές για την καθιέρωση της προσέγγισης LEADER στη Σερβία.
- Η πρωτοβουλία «[Πολίτες της Ευρώπης](#)» ("[Gradjani za Evropu](#)") είναι μια πρωτοβουλία των μη κυβερνητικών οργανώσεων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Τα μέλη της πρωτοβουλίας δραστηριοποιούνται σε τρεις βασικούς τομείς, μεταξύ άλλων στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και της γεωργίας στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, και συμβάλλουν στην ενίσχυση του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πρωτοβουλία «Πολίτες της Ευρώπης», επισκεφθείτε τον [επίσημο ιστότοπο](#) της πρωτοβουλίας.

Καθοδήγηση και τεχνική βοήθεια

Επιλεγμένες πηγές πληροφόρησης και έγγραφα που εξασφαλίζουν καθοδήγηση για τη διαδικασία προσχώρησης και ιδίως για ζητήματα αγροτικής ανάπτυξης.

- Το φυλλάδιο με τίτλο «ΜΠΒ – Επαναπροσανατολισμός της βοήθειας της ΕΕ για τη διεύρυνση» [[PDF](#)^[ε]] παρουσιάζει συνοπτικά τι είναι ο ΜΠΒ, γιατί δημιουργήθηκε, πώς λειτουργεί και γιατί είναι χρήσιμος τόσο για την ΕΕ, όσο και για τις χώρες που βρίσκονται σε διαδικασία προσχώρησης.

1.6. Η επικοινωνία σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης

Η επικοινωνία συνιστά έναν ζωτικής σημασίας υποστηρικτικό παράγοντα για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού γεωργικού ταμείου αγροτικής ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), ο οποίος συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην προώθηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.

Κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ πρέπει να περιλαμβάνει ένα σχέδιο επικοινωνιακών δραστηριοτήτων. Πρόκειται για στοιχείο ζωτικής σημασίας, αφενός για τους δικαιούχους, αφού εξασφαλίζεται ότι γνωρίζουν και κατανοούν τους τρόπους πρόσβασης σε διαθέσιμα κονδύλια, και, αφετέρου για τους ευρωπαίους πολίτες, οι οποίοι ενημερώνονται για τα απτά οφέλη που προκύπτουν από την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ.

Επικοινωνιακή προσέγγιση

Η επικοινωνιακή προβολή του ΕΓΤΑΑ θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τη γενικότερη επικοινωνιακή προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία βασίζεται σε τρεις βασικές αρχές:

1. εισακούεται η κοινή γνώμη — λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις και οι ανησυχίες του πολίτη· η επικοινωνία είναι διάλογος και συνιστά αμφίδρομη διαδικασία. Δεν πρόκειται μόνο για ενημέρωση των πολιτών της ΕΕ αλλά και για την έκφραση της άποψης των πολιτών, ώστε να είναι σε θέση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κατανοήσει τις σκέψεις και τις ανησυχίες τους.
2. εξηγείται με κατανοητό τρόπο στους πολίτες πώς οι πολιτικές, τα προγράμματα και τα έργα επηρεάζουν την καθημερινότητά τους, ώστε να μπορούν όλοι οι πολίτες να συμμετάσχουν στις διαδικασίες αυτές και να παρακολουθούν τις πολιτικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
3. τέλος, επικοινωνία με τους πολίτες σε τοπικό επίπεδο — επικοινωνία σε εθνικό ή τοπικό πλαίσιο, μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης της προτίμησής τους.

Οι επικοινωνιακές δραστηριότητες του ΕΓΤΑΑ, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να συνάδουν με τη συνολική στρατηγική επικοινωνίας της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με τον διορισμό της Επιτροπής το 2010, καθιερώθηκε μια νέα στρατηγική που συμφωνούσε με τις επικοινωνιακές προκλήσεις της περιόδου 2010-2015, όπως η μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) και η νέα φάση προγραμματισμού 2014-2020. Η συγκέντρωση απτών παραδειγμάτων και επιτυχημένων εγχειρημάτων από ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και από διάφορα κράτη μέλη συμβάλλουν καθοριστικά στην αποτελεσματική επικοινωνία με τους δικαιούχους και με το ευρύτερο κοινό.

Προβολή παραδειγμάτων έργων

Το ΕΔΑΑ προβάλλει παραδείγματα σχετικών έργων από ΠΑΑ που υλοποιούνται ανά την Ευρώπη μέσω διάφορων μέσων, όπως:

- τα [ενημερωτικά φυλλάδια για έργα του ΕΓΤΑΑ](#), μια συλλογή από ενδεικτικά έργα ΠΑΑ που δημοσιεύονται για διάφορα θέματα και σε 6 γλώσσες
- η [βάση δεδομένων έργων του ΠΑΑ](#) η οποία συγκεντρώνει παραδείγματα έργων και από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ υπό τη μορφή ταχυδρομικών δελταρίων.

Θεματική πρωτοβουλία ΕΑΔ

Το ΕΔΑΑ έχει εγκαινιάσει μια επικοινωνιακή θεματική πρωτοβουλία για τα ΕΑΔ με στόχο την προώθηση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον γενικότερο τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη γνωστοποιούν τα οικεία ΠΑΑ και το ΕΓΤΑΑ. Επιπλέον, σκοπός των πρωτοβουλιών είναι να εξοικειώσουν το ευρύτερο κοινό με τα επιτεύγματα και τις προκλήσεις στο πλαίσιο της εφαρμογής των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο, χρησιμοποιώντας την τεράστια ποικιλία προϊόντων, εργαλείων, εντύπων και εκστρατειών που διατίθενται σε όλη την Ευρώπη και που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

Η πρωτοβουλία αυτή έχει αποφέρει τα εξής απτά αποτελέσματα:

- Οργάνωση της ειδικής 12ης συνεδρίασης ΕΑΔ για την επικοινωνία, στις 28 Ιουνίου 2011. [Κάντε κλικ εδώ](#)
- Οργάνωση ειδικού συνεδρίου με θέμα «Επικοινωνιακή προβολή της αγροτικής ανάπτυξης στους πολίτες» που πραγματοποιήθηκε στο Μιλάνο στις 17 και 18 Νοεμβρίου, με τη συνδρομή του ιταλικού ΕΑΔ. [Κάντε κλικ εδώ](#)
- Δημιουργία δικτύου αγροτικής ανάπτυξης από εμπειρογνώμονες επικοινωνίας σε επίπεδο κρατών μελών.
- Κοινή συμμετοχή του ΕΑΔ στις εκθέσεις «[Διεθνής πράσινη εβδομάδα Βερολίνου](#)» και «[Διεθνής γεωργική έκθεση στο Παρίσι](#)»
- Δημοσίευση [ενημερωτικού φυλλαδίου του ΕΔΑΑ για την επικοινωνία](#), το οποίο αποδεικνύει ότι η επικοινωνία συνιστά σημαντικό μέσο για την επικέντρωση των προσπαθειών των ΠΑΑ σε νέα προβλήματα, ενθαρρύνοντας τους ενδιαφερόμενους να αξιοποιήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό τις ευκαιρίες που προσφέρονται στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ.

Η [διαδικτυακή πηγή πληροφόρησης για την επικοινωνία σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης](#) παρέχει παραδείγματα εργαλείων πληροφόρησης και διαφήμισης που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ και χρησιμοποιούνται τόσο σε επίπεδο κρατών μελών, όσο και σε επίπεδο ΕΕ, για την προώθηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Τα επικοινωνιακά εργαλεία και τα διαφημιστικά υλικά είναι βασικοί παράγοντες για τη μετάδοση σημαντικών μηνυμάτων τόσο προς τους ενδιαφερόμενους φορείς αγροτικής ανάπτυξης, όσο και προς το ευρύ κοινό. Με τα εργαλεία αυτά δημοσιοποιούνται στόχοι, προτεραιότητες, ευκαιρίες χρηματοδότησης και παραδείγματα έργων που στηρίζονται από το ΕΓΤΑΑ σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Το σύνολο του υλικού που παρατίθεται σε αυτήν την [ιστοσελίδα](#) προέρχεται από εθνικά αγροτικά δίκτυα, διαχειριστικές αρχές, ομάδες τοπικής δράσης κ.λπ., ενώ παράλληλα προστίθενται και νέες πληροφορίες σε τακτική βάση. Κάθε επικοινωνιακό προϊόν συνοδεύεται από μεμονωμένα συνοπτικά δελτία που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον τίτλο, το κόστος, τον παραγωγό, την ημερομηνία δημοσίευσής του κ.λπ., και περιλαμβάνει περίληψη του περιεχομένου και στοιχεία για το κοινό στο οποίο απευθύνεται.

2. Χώρες

Όλα τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει εθνικά στρατηγικά σχέδια για την αγροτική ανάπτυξη και προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), είτε για το σύνολο της εκάστοτε χώρας, είτε ανά περιφέρεια. Ο διαδραστικός χάρτης της ΕΕ στον διαδικτυακό τόπο του ΕΔΑΑ σάς δίνει πρόσβαση σε μια πληθώρα πληροφοριών για κάθε κράτος μέλος:

- Πληροφορίες ΠΑΑ**
 Στις σελίδες αυτές επισημαίνεται το γενικότερο πλαίσιο διαχείρισης της αγροτικής ανάπτυξης και αναφέρονται συνοπτικά οι στόχοι της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη, σχετικά έγγραφα και οι εμπλεκόμενοι φορείς.
 Για να μεταβείτε στις σχετικές σελίδες, κάντε κλικ στις σημαίες των χωρών.

Αυστρία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Βέλγιο	Πληροφορίες ΠΑΑ
Βουλγαρία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Κροατία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Κύπρος	Πληροφορίες ΠΑΑ
Τσεχική Δημοκρατία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Δανία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Εσθονία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Φινλανδία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Γαλλία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Γερμανία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Ελλάδα	Πληροφορίες ΠΑΑ
Ουγγαρία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Ιρλανδία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Ιταλία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Λετονία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Λιθουανία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Λουξεμβούργο	Πληροφορίες ΠΑΑ
Μάλτα	Πληροφορίες ΠΑΑ
Κάτω Χώρες	Πληροφορίες ΠΑΑ
Πολωνία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Πορτογαλία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Ρουμανία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Σλοβακία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Σλοβενία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Ισπανία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Σουηδία	Πληροφορίες ΠΑΑ
Ηνωμένο Βασίλειο	Πληροφορίες ΠΑΑ
Μαρτινίκα, Γουαδελούπη, Γουιάνα, Ρεϋνιόν (Γαλλία)	Πληροφορίες ΠΑΑ
Κανάριες Νήσοι (Ισπανία)	Πληροφορίες ΠΑΑ
Αζόρες, Μαδέρα (Πορτογαλία)	Πληροφορίες ΠΑΑ

[Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα](#)

Για κάθε Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο, οι συγκεκριμένες σελίδες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους συμμετέχοντες στο δίκτυο, την οργανωτική δομή του δικτύου, τις δραστηριότητες ΕΑΔ, τις βασικές προτεραιότητες και τις δραστηριότητες με άλλα δίκτυα/χώρες.

Εθνική Αρχή

Τα στοιχεία επικοινωνίας των Υπουργείων Γεωργίας των κρατών μελών της ΕΕ είναι διαθέσιμα [εδώ](#).

Διαχειριστική Αρχή

Οι διαχειριστικές αρχές ορίζονται από το κράτος μέλος. Πρόκειται για δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Μπορείτε να αναζητήσετε αναλυτικά στοιχεία επικοινωνίας για όλες τις διαχειριστικές αρχές [εδώ](#).

Οργανισμός πληρωμών

Οι οργανισμοί πληρωμών είναι οι υπηρεσίες ή οι φορείς των κρατών μελών που φέρουν την ευθύνη για τον έλεγχο της επιλεξιμότητας των αιτημάτων και την παρακολούθηση της διαδικασίας για τη χορήγηση των ενισχύσεων διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση όλων των πληρωμών με τους κοινοτικούς κανονισμούς. Μπορείτε να ανατρέξετε στον κατάλογο με τους οργανισμούς πληρωμών ανά χώρα [εδώ](#).

Βάση δεδομένων ΟΤΑ

Οι ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΑ) συνιστούν το υπόβαθρο για την υλοποίηση της [προσέγγισης LEADER](#). Στις αρμοδιότητές τους περιλαμβάνεται η ανάπτυξη των τοπικών στρατηγικών, η παροχή υποστήριξης για τη δικτύωση των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και η αξιολόγηση και η έγκριση μεμονωμένων έργων στο πλαίσιο του LEADER. Η παρούσα [βάση δεδομένων](#) παρέχει μια σύνοψη με τις καταχωρημένες ΟΤΑ στο τέλος της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 και συμπεριλαμβάνει τα στοιχεία επικοινωνίας των στόχων τους.

Δελτία Πληροφοριών ΠΑΑ

Τα δελτία πληροφοριών ΠΑΑ απεικονίζουν την πρόοδο που σημειώνει κάθε υλοποιούμενο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης στο εσωτερικό της ΕΕ, παρέχοντας επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με: τη δημοσιονομική εκτέλεση των προγραμμάτων (πραγματοποιηθείσα συνολική δημόσια δαπάνη)· τη συνολική πρόοδο του ΠΑΑ σε σχέση με τις εκροές (συνοπτικές πληροφορίες για τα σημαντικότερα μέτρα) και τη σύγκριση με τους στόχους 2007-2013. Παρέχονται πληροφορίες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Επίσης, περιλαμβάνεται συνοπτική παρουσίαση για την ΕΕ27.

Έργα ΠΠΑ

Η έτοιμη αυτή προς λήψη βάση δεδομένων παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται το ΕΓΤΑΑ σε πρακτικό επίπεδο, εκθέτοντας λεπτομερή παραδείγματα με διάφορους τύπους έργων, συμπεριλαμβανόμενης της χρηματοδότησής τους, από κάθε χώρα της ΕΕ και καλύπτοντας όλους τους άξονες των ΠΑΑ.

Επιπλέον, η [ενότητα «Χώρες»](#) παρέχει πληροφορίες για τις χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν στην ΕΕ. Για λεπτομέρειες σχετικά με τις επίσημες υποψήφιες χώρες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες ανατρέξτε σε αυτή τη [σελίδα](#).

3. Θέματα

Τα προβλήματα αγροτικής ανάπτυξης στην Ευρώπη είναι τόσο διαφορετικά και σύνθετα όσο και οι ίδιες οι αγροτικές περιοχές μας, καθώς σχετίζονται με κοινωνικοοικονομικές, δημοσιονομικές, περιβαλλοντικές και τεχνικές παραμέτρους που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους. Στις μέρες μας, οι αγροτικές περιοχές έχουν να αντιμετωπίσουν πολλά και διάφορα σημαντικά ζητήματα –από την κλιματική αλλαγή έως την αγροτική επιχειρηματικότητα και από την κοινωνική ένταξη έως την καινοτομία– στα οποία βέβαια επικεντρώνεται το αναλυτικό έργο του ΕΔΑΑ. Στην παρούσα έκδοση, σας καλούμε να διερευνήσετε τα συγκεκριμένα θέματα, εστιάζόμενοι στις επιπτώσεις που συνδέονται με τη χάραξη, την ανάπτυξη και την υλοποίηση της αγροτικής πολιτικής. Για να περιηγηθείτε σε όλη την ενότητα, κάντε κλικ στους ακόλουθους συνδέσμους:

- [Γεωργία](#)
- [Περιβάλλον](#)
- [Επιχειρηματικότητα](#)
- [Νεολαία και νέοι αγρότες](#)
- [Δασοκομία](#)
- [ΤΠΕ](#)
- [Σύνδεση αγροτικών και αστικών περιοχών](#)
- [Κοινωνικές πτυχές](#)
- [Μετάδοση γνώσης και καινοτομία](#)

3.1. Γεωργία

Η γεωργία αποτελεί κύριο μέλημα του ΕΔΑΑ. Ειδικότερα, η παρούσα ενότητα προβάλλει την έρευνα για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ημιεπιβίωσης, την ορεινή γεωργία, τα τοπικά τρόφιμα και τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού.

Μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις αποτελούσαν ανέκαθεν τον ακρογωνιαίο λίθο της γεωργίας στην ΕΕ. Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο τόσο στην παραγωγή, όσο και στη διατήρηση της ζωτικότητας της υπαίθρου. Οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις συντηρούν τις τοπικές αγροτικές κοινότητες και προσφέρουν σημαντικές κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές υπηρεσίες (δημόσια αγαθά), ενώ παράλληλα δημιουργούν προστιθέμενη αξία, κυρίως με τη μορφή τοπικών εξειδικευμένων προϊόντων. Κατά συνέπεια, η παρούσα κατάσταση και οι επιπτώσεις των διαρθρωτικών αλλαγών ως προς την επιβίωση των μικρών εκμεταλλεύσεων έχουν κρίσιμη σημασία για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Τα δύο τελευταία κύματα διεύρυνσης, το 2004 και το 2007, έφεραν εκατομμύρια νέες μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις και γεωργικές εκμεταλλεύσεις ημιεπιβίωσης στην ΕΕ. Η ενσωμάτωσή τους στις αγορές είναι περιορισμένη και η ανταγωνιστικότητά τους είναι αμφιλεγόμενη. Ωστόσο, οι εκμεταλλεύσεις αυτές συνιστούν τη βάση του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών, συνήθως των πιο ευάλωτων και των πιο μειονεκτικών περιφερειών.

Στις 8 και 9 Ιουλίου του 2011 διεξήχθη στην Κρακοβία της Πολωνίας η υψηλού επιπέδου συνδιάσκεψη «Το παρόν και το μέλλον των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Η συνδιάσκεψη οργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Γεωργίας της Κρακοβίας, το Ινστιτούτο Αγροτικής και Γεωργικής Ανάπτυξης της Πολωνικής Ακαδημίας Επιστημών της Βαρσοβίας, την Ένωση Υπηρεσιών Γεωργικών Εφαρμογών της Περιφέρειας της Małopolska, το Γεωργικό

Συμβουλευτικό Κέντρο της Βrwinów (υποκατάστημα στην Κρακοβία) και το γραφείο του βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Czesław Siekierski. Θεωρείται η συνέχεια του σεμιναρίου του ΕΔΑΑ για τη γεωργία ημιεπιβίωσης, το οποίο πραγματοποιήθηκε το 2010 στο Σίμπιου της Ρουμανίας. Μπορείτε να μεταφορτώσετε τη συνοπτική παρουσίαση της συνδιάσκεψης εδώ [[PDF en](#)].

Η κοινή θεματική πρωτοβουλία ΕΑΔ του ΕΔΑΑ για τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού έχει μεγάλη σημασία για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερες λεπτομέρειες για τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία παρακάτω.

Εκμεταλλεύσεις ημιεπιβίωσης

Ο διάλογος για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις απέκτησε ιδιαίτερη σημασία με τις δύο τελευταίες διευρύνσεις του 2004 και του 2007, οι οποίες υπερτριπλασίασαν τον αριθμό των γεωργών που βιοπορίζονται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από τη γεωργία σε 11 εκατομμύρια στην ΕΕ των 27. Τα 140 περίπου άτομα που παρευρέθησαν στο σεμινάριο «Γεωργία ημιεπιβίωσης στην ΕΕ: η τρέχουσα κατάσταση και οι μελλοντικές προοπτικές» στο Σίμπιου της Ρουμανίας, στις 13-15 Οκτωβρίου 2010, μαρτυρούν το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τον συγκεκριμένο τομέα. Οι συζητήσεις είχαν ως στόχο να συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση των χαρακτηριστικών των αναγκών και ευκαιριών των γεωργών που βιοπορίζονται εν μέρει από τη γεωργία και του τρόπου με τον οποίο οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις ημιεπιβίωσης αλληλεπιδρούν με την κοινωνία και το περιβάλλον.

Πριν από το σεμινάριο καταρτίστηκε ένα σημαντικό επεξηγηματικό έγγραφο για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ημιεπιβίωσης στην ΕΕ, το οποίο μπορείτε να λάβετε σε [μορφή PDF](#): [en](#) [fr](#) [de](#) [ro](#) [pl](#) [bg](#).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το σεμινάριο για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ημιεπιβίωσης [κάντε κλικ εδώ](#).

Ορεινή γεωργία

Οι ορεινές αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα και έχουν ειδικές ανάγκες σε σχέση με τις υπόλοιπες αγροτικές περιοχές. Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής γεωργικής πολιτικής, οι περιοχές αυτές καλύπτονται και από τον ορισμό «[Μειονεκτικές περιοχές \(ΜΠ\)](#)» γιατί χαρακτηρίζονται κατά γενικό κανόνα από σύντομες καλλιεργητικές περιόδους (λόγω του υψηλού υψομέτρου) ή από απότομες κλίσεις σε χαμηλότερο υψόμετρο ή από συνδυασμό των δύο αυτών χαρακτηριστικών.

Οι εν λόγω συνθήκες δυσχεραίνουν τη γεωργία και την αγροτική οικονομία στις συγκεκριμένες περιοχές. Η ΕΕ έχει αναπτύξει ειδικά μέσα στήριξης για τις ορεινές αγροτικές περιοχές, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και πολιτικά μέτρα για την αγροτική ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο μιας ευρύτερης διαδικασίας ανασκόπησης που πραγματοποιήθηκε από τη ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, το γραφείο επικοινωνίας του ΕΔΑΑ ανέλαβε να επανεξετάσει τη διαθέσιμη στήριξη ΠΠΑ για τις ορεινές περιοχές και την ορεινή γεωργία. Τα αποτελέσματα από την αναθεώρηση παρουσιάστηκαν στις ακόλουθες εκθέσεις:

- Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Κορυφαία απόδοση» (Peak Performance) [[PDF en](#)]
- Έγγραφο εργασίας του ΕΔΑΑ για τον έλεγχο της ορεινής γεωργίας [[PDF en](#)]

Νέες μορφές ειδικής στήριξης προτείνονται για τις ορεινές περιοχές στην [επόμενη \(2014-2020\) περίοδο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη](#). Μεταξύ άλλων, θα υπάρχει η δυνατότητα ώστε τα ΠΑΑ να περιλαμβάνουν ειδικά επιμέρους προγράμματα για τις ορεινές περιοχές. Μπορείτε να μελετήσετε τις νέες προτάσεις [εδώ](#).

Περισσότερες πληροφορίες για τις ορεινές περιοχές και την αγροτική ανάπτυξη στην ΕΕ μπορείτε να αποκτήσετε από τις ακόλουθες πηγές:

- Η [Euromontana](#) (ένα από τα μέλη του ΕΔΑΑ) προωθεί την ορεινή διαβίωση, την ολοκληρωμένη και αειφόρο ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής στις ορεινές περιοχές.
- Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος έχει συγκεντρώσει χρήσιμες πληροφορίες για τις χωροταξικές ανάγκες των ορεινών οικοσυστημάτων της ΕΕ. Μπορείτε να ανατρέξετε στη σχετική έκθεση [εδώ](#).
- Περιηγηθείτε στη [βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ](#) για να βρείτε έργα που αφορούν ορεινές περιοχές.

Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού

Ο σημαντικός ρόλος των τροφίμων στην αγροτική ανάπτυξη στην ΕΕ επισημαίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην [επανεξέταση της πολιτικής της για την προώθηση των γεωργικών προϊόντων](#). Το 2011, κατατέθηκαν προτάσεις για την επικαιροποίηση της συγκεκριμένης πολιτικής με άξονα το γεγονός ότι «η ΕΕ διαθέτει μια πλούσια γαστρονομική κληρονομιά που θα πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο». Οι πολιτικές σύμπραξης για την ενίσχυση των τοπικών αγορών τροφίμων αποδείχθηκαν αποτελεσματικές ως εργαλεία αγροτικής ανάπτυξης. Τα αποτελέσματα των έργων που αφορούν τοπικά προϊόντα διατροφής συμβάλλουν στη βιώσιμη υποστήριξη των βασικών στοιχείων της αγροτικής οικονομίας. Για παράδειγμα, μέσα από τη συνεργασία, οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στα έργα για τα τοπικά προϊόντα διατροφής μπορούν να βρουν νέους τρόπους για να πωλούν περισσότερα από τα προϊόντα τους και να προσελκύσουν νέες κατηγορίες πελατών. Μπορούν επίσης να αναπτυχθούν ισχυρότεροι δεσμοί μεταξύ της γεωργίας, του τουρισμού και του τομέα εφοδιασμού τροφίμων.

Επιπλέον, η κατανάλωση των τοπικών διατροφικών προϊόντων στις αγροτικές περιοχές οδηγεί στον περιορισμό των μεταφορών των τροφίμων. Η τακτική αυτή μπορεί να αποφέρει οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη όπως οικονομίες στα έξοδα μεταφοράς, χαμηλότερες ατμοσφαιρικές εκπομπές, μικρότερη φθορά του επαρχιακού οδικού δικτύου, μείωση των τυχόν κυκλοφοριακών συμφορήσεων και, κατά συνέπεια, βελτιωμένη οδική ασφάλεια. Οι αγροτικές επιχειρήσεις μπορούν επίσης να αποκομίσουν οφέλη στο πλαίσιο της ανάπτυξης από τις «βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού». Για παράδειγμα, η μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε μια αλυσίδα εφοδιασμού, από τον παραγωγό μιας πρώτης ύλης έως τον τελικό πελάτη, μπορεί να αυξήσει το μερίδιο της τελικής τιμής που λαμβάνουν οι συμμετέχοντες. Ο περιορισμός των δεσμών μπορεί άλλωστε να συμβάλει στην εξοικονόμηση κόστους για τους πελάτες, οι οποίοι πλέον θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν από πού προέρχονται οι πρώτες ύλες. Οι άμεσες πωλήσεις (από τον αρχικό παραγωγό στον τελικό πελάτη) είναι οι βραχύτερες αλυσίδες εφοδιασμού. Τα δημοσιονομικά μέτρα στην εργαλειοθήκη στήριξης του ΕΓΤΑΑ περιλαμβάνουν επιλογές για τη διευκόλυνση των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού. Τα συγκεκριμένα μέτρα σχετίζονται με τον τομέα γεωργικών προϊόντων διατροφής και μπορούν επίσης να εφαρμοστούν και σε άλλες αγροτικές επιχειρήσεις.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε παρακάτω:

- Το ιταλικό ΕΑΔ έχει εκπονήσει μια ενδιαφέρουσα μελέτη για τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού [[PDF](#) [en](#)].
- Ανατρέξτε στο ενημερωτικό φυλλάδιο του ΕΔΑΑ για έργα που αφορούν διατροφικά προϊόντα και υποστηρίζονται από το ΕΓΤΑΑ καθώς επίσης για ενδεικτικές δράσεις που σχετίζονται με τα τοπικά τρόφιμα και τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].

3.2. Περιβάλλον

Ο δεύτερος πυλώνας της ΚΓΠ, ο οποίος σχετίζεται με την αγροτική ανάπτυξη, περιλαμβάνει πολύ σημαντικές διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος οι οποίες συμβάλλουν στην ανατροπή της κρατούσας κατάστασης σε σχέση με τα προβλήματα βιοποικιλότητας, των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της ποιότητας του εδάφους και των υδάτων και της διατήρησης του φυσικού τοπίου.

Ειδικότερα, στόχος του **άξονα 2 του κανονισμού του ΕΓΤΑΑ** είναι «η βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου, παρέχοντας μέτρα για την προστασία και βελτίωση των φυσικών πόρων, καθώς και η διατήρηση αγροτικών και δασικών συστημάτων υψηλής αξίας και των πολιτιστικών τοπίων των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης». Η σημασία της βελτίωσης του περιβάλλοντος μέσω της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη αποτυπώνεται στα εξής:

- το προτεινόμενο ελάχιστο ποσοστό χρηματοδότησης για τον άξονα 2 είναι 25% (σε σύγκριση με το 10% για τους άξονες 1 και 3)
- το γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο (M214) είναι το μόνο υποχρεωτικό μέτρο και, ως εκ τούτου, ισχύει και για τα 88 ΠΑΑ της ΕΕ.

Κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή συνιστά απειλή, αλλά παρουσιάζει και ευκαιρίες για τον γεωργικό, δασοκομικό και αγροτικό τομέα της Ευρώπης. Κάντε κλικ [εδώ](#) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κλιματική αλλαγή και τη γεωργία.

Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο παρέχουν σημαντική στήριξη, καθώς συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των αιτιών και των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Πριν από τον διαγνωστικό έλεγχο της ΚΓΠ και το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας (ΕΣΑΟ) το 2008, τα αρχικά ΠΑΑ της περιόδου προγραμματισμού 2007-13 περιελάμβαναν ευρύ φάσμα μέτρων που στόχευαν τις τρεις βασικές συνιστώσες της κλιματικής δράσης – μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, προσαρμογή σε αυτήν και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η χορήγηση πρόσθετων χρηματοοικονομικών πόρων για τις κλιματικές δράσεις που προέκυψαν από τον διαγνωστικό έλεγχο της ΚΓΠ και το ΕΣΑΟ, καθώς και η ακόλουθη τροποποίηση των ΠΑΑ, θα συμβάλουν στην περαιτέρω μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την ευρωπαϊκή γεωργία. Ο προϋπολογισμός ενίσχυσης θα αυξήσει επίσης την ικανότητα της αγροτικής Ευρώπης να αντιμετωπίζει με επιτυχία τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής. Το 2010, το ΕΔΑΑ δρομολόγησε διαδικασία ελέγχου για να καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται η κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο των ΠΠΑ σε επίπεδο κρατών μελών. Τα αποτελέσματα από τη συγκεκριμένη διαδικασία ελέγχου παρουσιάζονται σε ξεχωριστά συνοπτικά δελτία για κάθε κράτος μέλος, καθώς και σε μια συγκεφαλαιωτική έκθεση και για τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, στο κάτω μέρος αυτής της [ιστοσελίδας](#).

Σε αυτόν τον [σύνδεσμο](#) μπορείτε επίσης να παρακολουθήσετε βίντεο για τις δράσεις που πραγματοποιούνται στην αγροτική Ευρώπη με σκοπό τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Περιβαλλοντικές υπηρεσίες

Η ομάδα εστίασης του ΕΔΑΑ για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών, η οποία συνεστήθη τον Δεκέμβριο του 2011 και ολοκλήρωσε πρώιμα το έργο της το 2013, προσδιόρισε τα ζητήματα ζωτικής σημασίας για την αρτιότερη παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών και διατύπωσε δέσμη συστάσεων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μελλοντικής γενιάς των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (2014-2020). Οι εν λόγω συστάσεις βασίζονται σε δεδομένα που συγχέθησαν από την τρέχουσα πείρα (47 παραδείγματα από 15 κράτη μέλη), διάφορες πολιτικές υλοποίησης και παράγοντες επιτυχίας, καθώς και από επιτόπιες επισκέψεις και σειρά συζητήσεων με περιβαλλοντικούς ενδιαφερόμενους φορείς από όλη την Ευρώπη.

Στον ιστότοπο του ΕΔΑΑ, μπορείτε να βρείτε πολλά σχετικά έγγραφα αποτελεσμάτων :

- Συνοπτική παρουσίαση της τελικής έκθεσης της ομάδας εστίασης για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Τελική έκθεση της ομάδας εστίασης για την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών [[PDF](#) [en](#)]
- Παραδείγματα παροχής περιβαλλοντικών υπηρεσιών που υποστηρίζονται από τα ΠΑΑ [[PDF](#) [en](#)]
- Έγγραφο αναφοράς που καθορίζει το πλαίσιο και τους σκοπούς του έργου της ομάδας εστίασης [[PDF](#) [en](#)]
- [Ιστοσελίδα](#) για την ημερίδα της επιτροπής συντονισμού με τίτλο «Ποιοτικός σχεδιασμός των μέτρων για το περιβάλλον και το κλίμα για τα ΠΑΑ της περιόδου 2014-2020 (Quality design of environmental and climate measures for 2014-2020 RDPs)
- Αγροτική ανασκόπηση ΕΕ για την «Παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών με βάση την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης» (Delivering Environmental Services using Rural Development Policy) (Απρίλιος 2013) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)]
- Ενημερωτικό φυλλάδιο έργων του ΕΓΤΑΑ σχετικά με «[περιβαλλοντικές υπηρεσίες](#)» [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]

Μια άκρως σημαντική πρωτοβουλία που ανέλαβε το ΕΔΑΑ και σχετίζεται άμεσα με τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες ήταν η θεματική ομάδα εργασίας 3 «Δημόσια αγαθά και δημόσια παρέμβαση». Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες στην [ενότητα «Η πολιτική σε δράση»](#) του παρόντος εγγράφου.

Τον Απρίλιο του 2011, στην ημερίδα της θεματικής ομάδας 4 προσήλθαν εμπειρογνώμονες με ειδική πείρα στη σχεδίαση και τα προβλήματα που συνδέονται με την εφαρμογή συλλογικών προσεγγίσεων για γεωργοπεριβαλλοντικές επιχειρήσεις [[PDF](#) [en](#)].

Το γραφείο επικοινωνίας του ΕΔΑΑ εκπόνησε και παρουσίασε επίσης την έκθεση «Κατάσταση προόδου του μέτρου της ΚΓΠ για τις “γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις” στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (State of play of the ‘Agri-environment Payments’ CAP measure in the European Union) [[PDF](#) [en](#)], στη φθινοπωρινή συνδιάσκεψη της Cedia του 2010 που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες από τις 30 Σεπτεμβρίου έως την 1η Οκτωβρίου.

Στην ενότητα του ιστοτόπου [Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης σε αριθμούς](#) μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για την πρόοδο όλων των μέτρων των ΠΑΑ, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αφορούν περιβαλλοντικές υπηρεσίες.

Στη [βάση δεδομένων έργων](#) του ΕΔΑΑ μπορείτε να αναζητήσετε πλειάδα ενδεικτικών έργων που αφορούν την παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.

3.4. Επιχειρηματικότητα

Αγροτική επιχειρηματικότητα

Η προώθηση και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας συνιστούν σημαντικές πολιτικές για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων των αγροτικών κοινοτήτων και την επαναφορά στο προσκήνιο της δραματικής οικονομικής ύφεσης που πλήττει πολλά κράτη μέλη της ΕΕ. Οι διαδικτυακές πηγές πληροφόρησης σας επιτρέπουν να βρείτε πληροφορίες για ευρεία ποικιλία θεμάτων που συνδέονται με την αγροτική επιχειρηματικότητα. Θα βρείτε μια συλλογή από πηγές που καλύπτουν πολλές πτυχές της αγροτικής επιχειρηματικότητας και η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διάφορα έγγραφα (εκθέσεις, έγγραφα διαβούλευσης, ενημερωτικά έγγραφα, έγγραφα καθοδήγησης, φυλλάδια και άλλα έγγραφα σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα), προσεγγίσεις, πτυχές και δράσεις που υλοποιούνται από διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς:

- Η [βιβλιοθήκη για την αγροτική επιχειρηματικότητα](#) περιέχει μια ευρεία ποικιλία εγγράφων και δημοσιευμάτων σχετικά με την αγροτική επιχειρηματικότητα.
- Τα [εργαλεία ανάπτυξης ικανοτήτων](#) υποστηρίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων.
- Στην ενότητα [Κοινή δράση ΕΑΔ](#) μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για τις κοινές δράσεις σε συγκεκριμένους τομείς της αγροτικής επιχειρηματικότητας για τους οποίους τα ΕΑΔ έχουν εκφράσει κοινό ενδιαφέρον.
- Σας παρέχεται επίσης πρόσβαση σε διάφορα [παραδείγματα έργων συνεργασίας](#) που υλοποιούνται από τα κράτη μέλη.

Αγροτική χρηματοδότηση

Η περιορισμένη πρόσβαση στην οικονομική ενίσχυση, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών διευκολύνσεων και των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια στην αγροτική επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Ο «οικονομικός αποκλεισμός» των αγροτικών επιχειρήσεων έχει τεκμηριωθεί εκτενώς τα τελευταία χρόνια και αποδίδεται σε συνδυασμό παραγόντων που αφορούν το σύνολο της οικονομίας ή/και μόνο τον αγροτικό τομέα.

Η «Ομάδα Δράσης για την Αγροτική Χρηματοδότηση» (ΟΔΑΧ) του ΕΔΑΑ συνεστήθη τον Απρίλιο του 2011 στην 11η συνάντηση ΕΑΔ που οργανώθηκε στο Bad Schandau της Γερμανίας (για περισσότερες λεπτομέρειες κάντε κλικ [εδώ](#)). Η ΟΔΑΧ αποτελεί μια κοινή δράση ΕΑΔ η οποία υπάγεται στη θεματική πρωτοβουλία των ΕΑΔ για την αγροτική επιχειρηματικότητα. Γενικός στόχος της θεματικής πρωτοβουλίας είναι να καθοριστούν και να προωθηθούν βιώσιμες στρατηγικές και δράσεις για την αντιμετώπιση των οικονομικών αλλαγών στις αγροτικές περιοχές. Η ΟΔΑΧ διεξήγαγε μια διερευνητική δημοσκόπηση για τα υφιστάμενα μέσα αγροτικής χρηματοδότησης την περίοδο Μαΐου-Ιουνίου 2011, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάστηκαν σε ημερίδα στις Βρυξέλλες, στις 29 Ιουνίου 2011.

Κατά τη 13η συνάντηση ΕΑΔ, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Χάγη της Ολλανδίας στις 10 Νοεμβρίου 2011, υπήρξε ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο της ΟΔΑΧ (ενδιάμεση έκθεση) και παρουσιάστηκε ένα σχέδιο δράσης για τη συνέχιση των εργασιών. Περισσότερες πληροφορίες για τη συνάντηση είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

Η τελική έκθεση [PDF ^{en}] της Θεματικής Πρωτοβουλίας του ΕΔΑΑ για την αγροτική επιχειρηματικότητα αφορά την αγροτική χρηματοδότηση και επικεντρώνεται στην πρόσβαση πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε αγροτική χρηματοδότηση. Τα πορίσματα της τελικής έκθεσης, καθώς και οι συζητήσεις για τις τρέχουσες και μελλοντικές νομοθετικές προτάσεις σχετικά με τους μηχανισμούς χρηματοοικονομικής τεχνικής παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της 14ης συνάντησης ΕΑΔ που οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 2 Φεβρουαρίου 2012. Περισσότερες πληροφορίες για τη συνάντηση είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

Στις 28 Ιουνίου του 2012, το ΕΑΔ της Λετονίας οργάνωσε, με την υποστήριξη του γραφείου επικοινωνίας του ΕΔΑΑ, στη Ρίγα της Λετονίας σεμινάριο με τίτλο «Διευκόλυνση της χρηματοδότησης των πολύ μικρών αγροτικών επιχειρήσεων». Κύριος στόχος του σεμιναρίου ήταν να φέρει σε επαφή ενδιαφερόμενους φορείς που είχαν εκφράσει ενδιαφέρον ειδικά για την πρόσβαση των αγροτικών περιοχών σε πιστωτικές διευκολύνσεις. Το σεμινάριο προσέφερε μια μοναδική ευκαιρία για τη διεξαγωγή περαιτέρω συζητήσεων οι οποίες βοήθησαν στην εξεύρεση τρόπων βελτίωσης των υφιστάμενων και μελλοντικών κανόνων που διέπουν τη χρηματοοικονομική τεχνική. Περισσότερες πληροφορίες για τη συνάντηση είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

Η [Ημερίδα της Συντονιστικής Επιτροπής](#) για τη χρηματοοικονομική τεχνική στις 26 Οκτωβρίου 2012 είχε ως στόχο να ευαισθητοποιήσει τους ενδιαφερόμενους φορείς των ΠΑΑ για την αγροτική ανάπτυξη όσον αφορά τις ευκαιρίες που προσφέρονται για τη δημιουργία και την αξιοποίηση εργαλείων χρηματοοικονομικής τεχνικής, με σκοπό τον εμπλουτισμό του δυναμικού του ΕΓΤΑΑ για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης. Οι παρουσιάσεις και οι συζητήσεις βασίστηκαν στην πείρα διαφόρων ταμείων/πολιτικών της ΕΕ και επικεντρώθηκαν στα βασικά συμπεράσματα των διαχειριστών που συντονίζουν τα χρηματοοικονομικά μέσα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν επίσης οι πιο πρόσφατες πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις για τα χρηματοοικονομικά μέσα στο πλαίσιο του κοινού στρατηγικού πλαισίου (ΚΣΠ), συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών των κανονισμών και των μελλοντικών τους επιπτώσεων. Περισσότερες πληροφορίες για την ημερίδα είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

Πολλές ενδιαφέρουσες συζητήσεις για την αγροτική χρηματοδότηση περιλαμβάνει επίσης το τεύχος 13 της Αγροτικής Ανασκόπησης της ΕΕ «Χρηματοοικονομικά μέσα αγροτικής ανάπτυξης: Νέες ευκαιρίες για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης» (Rural Development Financial Instruments: New opportunities for tackling the economic crisis), το οποίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Πρόσθετες βασικές πληροφορίες και σύνδεσμοι παρέχονται [εδώ](#).

3.5. Νεολαία και νέοι αγρότες

Η δημογραφική αλλαγή και η μείωση του αγροτικού πληθυσμού αποτελούν σημαντικά ζητήματα στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ και επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις οικονομικές επιδόσεις πολλών αγροτικών περιοχών. Η παροχή στήριξης για την αδιάλειπτη παρουσία των νέων στις αγροτικές περιοχές αποτελεί συνεπώς υψηλή προτεραιότητα στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ.

Για να επιβιώσουν οι αγροτικές περιοχές, ο ρόλος των νέων γεωργών, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% του ενεργού γεωργικού πληθυσμού στην ΕΕ, έχει καθοριστική σημασία. Η στήριξη της ΕΕ προς τους νέους γεωργούς περιλαμβάνει ένα ειδικό μέτρο – χρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) – για την «εγκατάσταση νέων γεωργών». Η συγκεκριμένη στήριξη μπορεί να βοηθήσει τους νέους που προσπαθούν να εδραιωθούν στον γεωργικό τομέα να ανταπεξέλθουν στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, καθώς ενθαρρύνει τη νεολαία να συνεχίσει να ζει και να εργάζεται στις αγροτικές περιοχές, δημιουργεί νέες ευκαιρίες εργασίας και προωθεί την ανάπτυξη υπηρεσιών που μπορούν γενικότερα να αυξήσουν την κοινωνική και οικονομική ζωτικότητα των αγροτικών περιοχών.

Σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ αναπτύσσονται διάφορες δραστηριότητες για τη στήριξη των νέων που ζουν σε αγροτικές περιοχές. Στις συγκεκριμένες δραστηριότητες περιλαμβάνονται η εκπαίδευση, η δημιουργία υπηρεσιών και η υποστήριξη για τη βελτίωση της κυκλοφορίας των πληροφοριών. Η παρούσα [ενότητα του ιστότοπου](#) προσφέρει πληροφορίες και πηγές για την υποστήριξη που προσφέρεται σε νέους γεωργούς - και στους νέους γενικότερα - των αγροτικών περιοχών της ΕΕ:

- Στη [βιβλιοθήκη της νεολαίας](#) επιχειρείται επισκόπηση των έργων και πρωτοβουλιών διαφόρων ιδρυμάτων και οργανισμών που δραστηριοποιούνται ανά την Ευρώπη, με σκοπό να βελτιωθεί η ροή των πληροφοριών για τους νέους που ζουν σε αγροτικές περιοχές.
- Η [βιβλιοθήκη των νέων γεωργών](#) προσφέρει συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με διάφορα ιδρύματα και οργανισμούς, καθώς και για πρωτοβουλίες και έργα που παρέχουν στήριξη στους νέους γεωργούς της Ευρώπης.
- Από το 2012 και μετά, η [Θεματική Πρωτοβουλία για τη νεολαία και τους νέους γεωργούς](#) του ΕΔΑΑ εξετάζει τρόπους βελτίωσης των τρόπων με τους οποίους μπορούν να επωφεληθούν οι νέοι των αγροτικών περιοχών και οι νέοι γεωργοί από τη στήριξη του ΕΓΤΑΑ.

3.6. Δασοκομία

Τα δάση και οι άλλες δασώδεις εκτάσεις καλύπτουν πάνω από το 40% της έκτασης της ΕΕ. Αποτελούν πηγή βιοπορισμού για εκατομμύρια εργαζόμενους, επιχειρηματίες και ιδιοκτήτες δασικών εκτάσεων. Οι δασοκόμοι με τους αγρότες είναι οι κύριοι διαχειριστές της γης της ΕΕ, συμβάλλοντας σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ευημερία, κυρίως στις αγροτικές περιοχές. Τέλος, τα δάση διαδραματίζουν πολλούς ρόλους: οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς· αποτελούν επίσης πηγή ανανεώσιμης ενέργειας και συμβάλλουν στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Η Θεματική Πρωτοβουλία των ΕΑΔ για τη Δασοκομία

Η Θεματική Πρωτοβουλία των ΕΑΔ για τη Δασοκομία ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2009. Στόχος της ήταν η δημιουργία ενός εργασιακού περιβάλλοντος στους κόλπους των ΕΑΔ για την προώθηση της ανταλλαγής πείρας και πρακτικών γύρω από τη βελτιωμένη εφαρμογή των μέτρων δασοκομίας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της περιόδου 2007-2013. Ο κύριος σκοπός και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πρωτοβουλίας συμφωνήθηκαν κατά την πρώτη συνάντηση της ομάδας εργασίας στις Βρυξέλλες (Δεκέμβριος 2009), όπου μια αρχική ομάδα 5 ΕΑΔ έθεσε τις βάσεις για την περαιτέρω συνεργασία. Από τότε το ενδιαφέρον για την πρωτοβουλία εντάθηκε και αυτή περιλαμβάνει πλέον 10 ΕΑΔ συνολικά.

Στο πλαίσιο των αναλυτικών εργασιών που δρομολογήθηκαν στους κόλπους της πρωτοβουλίας, το γραφείο επικοινωνίας του ΕΔΑΑ υποστήριξε την κατάρτιση εγγράφου αναφοράς [PDF [en](#)] για να επανεξεταστεί η εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονταν στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 επιλεγμένων κρατών μελών και συνδέονταν με τα δάση. Τα ΕΑΔ συνέβαλαν στη συλλογή και την επανεξέταση των συγκεκριμένων ανά χώρα πληροφοριών. Τα ΕΑΔ εργάστηκαν επίσης για τον καθορισμό των τριών βασικών τομέων ενδιαφέροντος εντός των οποίων θα επιλέγονται και θα δρομολογούνται οι κοινές δραστηριότητες. Οι τομείς αυτοί παρουσιάστηκαν, μαζί με τις προτάσεις για συγκεκριμένες κοινές δραστηριότητες, στη 10η συνάντηση ΕΑΔ (Εδιμβούργο, Σεπτέμβριος 2010) [PDF [en](#)]. Διατίθεται δελτίο σύνοψης σχετικά με τις κοινές δραστηριότητες της πρωτοβουλίας για τη δασοκομία [PDF [en](#)].

Ειδικά θέματα και κοινές δραστηριότητες

Ένα σημείο εστίασης είναι η ανταλλαγή πρακτικών που αφορούν τη χρήση της δασικής βιομάζας για την παραγωγή ενέργειας (ειδικότερα, για θέρμανση) σε τοπικό επίπεδο. Το ΕΑΔ της Φινλανδίας καθοδηγεί τις δραστηριότητες στο θέμα αυτό και στις 25-27 Σεπτεμβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε ειδικό σεμινάριο στο Runkaharju (Φινλανδία). Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αναζητήσετε [εδώ](#).

Ένα άλλο σημείο εστίασης ήταν ο πολλαπλός ρόλος των δασών, και κυρίως τα δημόσια αγαθά και οι υπηρεσίες που παρέχουν τα δάση. Το θέμα αυτό δρομολογήθηκε με την επίσκεψη μελέτης που οργάνωσε το ισπανικό ΕΑΔ τον Οκτώβριο του 2010. Σημείο εστίασης της επίσκεψης αποτελέσαν τα δρυοδάση *dehesa* της νότιας Ισπανίας (Ανδαλουσία): οι συμμετέχοντες διερεύνησαν κάποιες από τις δυνατότητες οικονομικής διαφοροποίησης που προσφέρουν τα δάση.

Τα αποτελέσματα της επίσκεψης μελέτης [PDF [en](#)] οδήγησαν στην οργάνωση του διεθνούς σεμιναρίου «Η διαχείριση των περιβαλλοντικών δημόσιων αγαθών» από το ΕΑΔ της Βαλλωνίας στο Ναμύρ του Βελγίου, στις 18-19 Νοεμβρίου 2010. Περισσότερες πληροφορίες για σεμινάρια, κοινές δραστηριότητες και επισκέψεις μελέτης μπορείτε να αναζητήσετε [εδώ](#).

Όσον αφορά το θέμα της στήριξης της διαχείρισης της ιδιωτικής δασοκομίας, προσδιορίστηκε και μελετήθηκε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων (ανατρέξτε, για παράδειγμα, στην πρόταση του ιταλικού ΕΑΔ για μια κοινή δραστηριότητα [PDF [en](#)] που αποσκοπεί στη βελτίωση της διαθεσιμότητας των δεδομένων για τον δασοκομικό τομέα). Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της θεματικής πρωτοβουλίας δεν δρομολογήθηκαν συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Με την ευκαιρία της ανακήρυξης του Διεθνούς Έτους Δασών από τον ΟΗΕ, το ιταλικό ΕΑΔ, με την υποστήριξη του ΕΔΑΑ, φιλοξένησε παγκόσμιο συνέδριο για τον τρέχοντα και τον μελλοντικό ρόλο των δασικών πόρων στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών τον Ιούνιο του 2011. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα του συνεδρίου, μεταβείτε στον επίσημο ιστότοπο του [RomaForest2011](#) ή ανατρέξτε στο δελτίο σύνοψης της εκδήλωσης [PDF [en](#)].

Μάθετε περισσότερα για τον τομέα της δασοκομίας:

- Συμβουλευτείτε την Αγροτική Ανασκόπηση της ΕΕ για τη *Δασοκομία και αγροτική ανάπτυξη* (Νοέμβριος 2011) [PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)].
- Το ενημερωτικό φυλλάδιο έργων του ΕΓΤΑΑ για τη *Δασοκομία* περιλαμβάνει μια σειρά από άρθρα σχετικά με τους δυναμικούς τρόπους χρήσης του ΕΓΤΑΑ και τη βιώσιμη ανάπτυξη των ποικίλων και πολύμορφων δασικών πόρων της ΕΕ [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].

- Η [ενότητα για την αγροτική επιχειρηματικότητα](#) περιλαμβάνει ειδικό τμήμα για τη δασοκομία όπου μπορείτε να βρείτε κι άλλες συναφείς πληροφορίες σχετικά με το πλαίσιο της πολιτικής, τα δασοκομικά έργα και άλλες χρήσιμες διαδικτυακές πηγές.
- Αναζητήστε στη [βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ](#) έργα που σχετίζονται με τον τομέα της δασοκομίας.

3.7. ΤΠΕ

Την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ). Το ΕΓΤΑΑ υποστηρίζει ποικιλοτρόπως την ανάπτυξη επιχειρήσεων, υπηρεσιών, αναβαθμισμένων ικανοτήτων και ευρυζωνικών υποδομών ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές, καθώς οι επενδύσεις τόσο σε υλικό εξοπλισμό, όσο και σε λογισμικό, είναι επιλέξιμες σε όλα τα προγράμματα.

Η σημασία της ΤΠΕ για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης απετέλεσε το σημείο εστίασης του σεμιναρίου του ΕΔΑΑ «ΤΠΕ και αγροτικές περιοχές: οικοδόμηση της κοινωνίας της γνώσης σε επίπεδο βάσης» (ICT and rural areas: building the knowledge society at grassroots level) που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, στις 10 Φεβρουαρίου 2011. Για περισσότερες πληροφορίες, κάντε κλικ [εδώ](#).

Από αυτόν τον [σύνδεσμο](#) μπορείτε να μεταφορτώσετε έντυπο του ΕΓΤΑΑ με διάφορα παραδείγματα έργων που σχετίζονται με την Τεχνολογία των Πληροφοριών και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τυγχάνουν στήριξης από το ΕΓΤΑΑ.

Η [βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ](#) περιλαμβάνει παραδείγματα έργων ΤΠΕ που υλοποιούνται μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ. Για περισσότερες πληροφορίες κάντε κλικ [εδώ](#).

Το ΕΔΑΑ συνέταξε έκθεση στην οποία εξηγείται συνοπτικά το εννοιολογικό πλαίσιο και οι τομείς παρέμβασης της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, με στόχο την υποστήριξη των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές. Μπορείτε να βρείτε την παρουσίαση εδώ [[PDF](#) [en](#)].

Στο ενημερωτικό δελτίο «Ανασκόπηση του Διαγνωστικού Ελέγχου της ΚΓΠ και του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας – Τροποποίηση των ΠΑΑ» (Overview of the CAP Health Check and the European Economic Recovery Plan - Modification of the RDPs) ανακεφαλαιώνονται οι αλλαγές που επήλθαν στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης μετά τον διαγνωστικό έλεγχο της ΚΓΠ και το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας και υπογραμμίζεται η έμφαση που δίνεται στις επενδύσεις για ευρυζωνικές υποδομές. Το ενημερωτικό δελτίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

3.8. Σύνδεση αγροτικών και αστικών περιοχών

Στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2010 αναφορικά με το μέλλον της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) μετά το 2013 (διαθέσιμη [εδώ](#)) επισημαίνεται ότι προτεραιότητα της ΚΓΠ είναι: «η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών σε όλη την επικράτεια της ΕΕ, παρέχοντας δυνατότητες στους κατοίκους ανά περιοχή, ενισχύοντας την ικανότητα και βελτιώνοντας τις τοπικές συνθήκες, καθώς και ευνοώντας την ανάπτυξη σύνδεσης μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών.»

Στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης, οι προσεγγίσεις που συνδέονται με την αναζήτηση της ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης είναι καλό να λαμβάνουν υπόψη βασικές παραμέτρους, όπως τις ακόλουθες:

- Οι αστικές περιοχές συνιστούν σημαντικές αγορές και κέντρα υπηρεσιών για τις αγροτικές επιχειρήσεις.
- Η ευρωπαϊκή ύπαιθρος είναι δημοφιλής μεταξύ των αστικών πληθυσμών.
- Οι αγροτικές περιοχές στα περίχωρα πόλεων και κωμοπόλεων υφίστανται συνήθως περιβαλλοντικές πιέσεις από την αστική ανάπτυξη, τα πολυσύχναστα κέντρα ψυχαγωγίας και τις καθημερινές μετακινήσεις από και προς την εργασία.

Στις ολοκληρωμένες πολιτικές προσεγγίσεις σε περιφερειακή κλίμακα μπορούν να επιτευχθούν θετικά αποτελέσματα αν συνεκτιμηθούν και διερευνηθούν οι δυναμικές που αναπτύσσονται στις σχέσεις αστικών περιοχών και υπαίθρου. Τα αποτελέσματα μπορούν να οδηγήσουν σε προσεγγίσεις βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης που θα συνεκτιμούν με ορθό και ισόρροπο τρόπο τόσο τις αγροτικές, όσο και τις αστικές περιοχές. Για τους δεσμούς αγροτικών και αστικών περιοχών, μπορείτε να βρείτε συμπληρωματικές πληροφορίες [εδώ](#).

3.9. Κοινωνικές πτυχές

Κοινωνική γεωργία

Τα τελευταία χρόνια η κοινωνική γεωργία έχει αρχίσει να προσελκύει το ενδιαφέρον ολοένα και μεγαλύτερου αριθμού φορέων του γεωργικού κλάδου και στα κράτη μέλη της ΕΕ27 μπορούν να προταθούν πολλά παραδείγματα κοινωνικών γεωργικών δραστηριοτήτων. Το ενδιαφέρον αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι συνειδητοποιούν ολοένα και περισσότερο τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι γεωργικοί και αγροτικοί πόροι για την ενίσχυση της κοινωνικής, σωματικής και πνευματικής ανάπτυξης του ατόμου. Την ίδια στιγμή, η κοινωνική γεωργία αποτελεί και μια νέα ευκαιρία για τους αγρότες ώστε να παράσχουν εναλλακτικές υπηρεσίες οι οποίες διευρύνουν και διαφοροποιούν το πεδίο των δραστηριοτήτων τους και τον πολλαπλό τους ρόλο τους στην κοινωνία. Η συγκεκριμένη συνένωση μεταξύ γεωργικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων μπορεί άλλωστε να προσφέρει στους αγρότες νέες πηγές εισοδήματος και να βελτιώσει την εικόνα της γεωργίας στο ευρύτερο κοινό.

Η κοινή θεματική πρωτοβουλία των ΕΑΔ για την κοινωνική γεωργία δρομολογήθηκε τον Δεκέμβριο του 2009, μετά από πρόταση του ιταλικού αγροτικού δικτύου για συνεργασία μιας ομάδας ΕΑΔ με σκοπό τον προσδιορισμό και την ανάλυση των ευκαιριών και των εμποδίων που προέκυψαν από τα εθνικά/ περιφερειακά ΠΑΑ την περίοδο 2007-2013 αναφορικά με την υλοποίηση δραστηριοτήτων κοινωνικής γεωργίας/πράσινης φροντίδας στην ΕΕ των 27.

Στόχος της συγκεκριμένης θεματικής πρωτοβουλίας για την κοινωνική γεωργία ήταν «...η βελτιωμένη υλοποίηση των ΠΑΑ με σκοπό την στήριξη της κοινωνικής γεωργίας και η δημιουργία εισροών για την ανάπτυξη της μελλοντικής περιόδου προγραμματισμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο». Στην πρωτοβουλία συμμετείχαν συνολικά επτά ΕΑΔ – συγκεκριμένα, η Αυστρία, η Φλάνδρα του Βελγίου, η Φινλανδία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, τα οποία ξεκίνησαν να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο των κοινωνικών γεωργικών δραστηριοτήτων στις χώρες τους.

Τα αποτελέσματα από την πρώτη αυτή συνεργασία παρουσιάστηκαν [PDF [en](#)] τον Μάρτιο του 2010 στην 8η συνάντηση ΕΑΔ στη Ρώμη (25-26 Μαρτίου 2010). Τα ΕΑΔ που συμμετείχαν ενέκριναν επίσης πρόγραμμα εργασίας βάσει του οποίου καταρτίστηκε έγγραφο ανασκόπησης (υποστηρίχθηκε επίσης από ένα σύνολο συναφών περιπτώσιολογικών μελετών) έως τα τέλη του 2010. Τα αποτελέσματα από την εργασία ανασκόπησης και τις περιπτώσιολογικές μελέτες παρουσιάστηκαν σε δύο σημαντικά συνέδρια για την κοινωνική γεωργία εντός του 2010:

- 5ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο COST για την «Πράσινη φροντίδα στη γεωργία» το οποίο διεξήχθη στις 24-26 Αυγούστου 2010 στο Witzenhausen της Γερμανίας
- «[Σύνδεση μεταξύ αγροτικής ανάπτυξης και κοινωνικής γεωργίας](#)», το συνέδριο που οργανώθηκε από το Φλαμανδικό Αγροτικό Δίκτυο στις 30 Σεπτεμβρίου και την 1η Οκτωβρίου 2010 στο Mechelen του Βελγίου.

Εδώ [PDF [en](#)] μπορείτε να μεταφορτώσετε την τελική έκδοση της εργασίας ανασκόπησης και εδώ [PDF [en](#)] τις 17 συνολικά περιπτώσιολογικές μελέτες που συγκεντρώθηκαν από 6 κράτη μέλη.

Επιπλέον, στο ακόλουθο [βίντεο](#) παρουσιάζονται συγκεκριμένα παραδείγματα κοινωνικών γεωργικών δραστηριοτήτων από το Ηνωμένο Βασίλειο.

Επίσης, στη [βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ](#) μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για έργα που υλοποιούνται στο εσωτερικό της ΕΕ και αφορούν την κοινωνική γεωργία, όπως μειονεκτούντα άτομα, εκπαίδευση, μη προνομιούχα άτομα, κοινωνικές υπηρεσίες, κοινωνικός αποκλεισμός και ένταξη.

Κοινωνική ένταξη και αγροτική φτώχεια

Το 14 % περίπου του πληθυσμού που ζει σε αγροτικές - κατά βάση - περιοχές της ΕΕ πλήττεται από ποσοστά απασχόλησης χαμηλότερα από το ήμισυ του μέσου όρου της ΕΕ, όταν μάλιστα οι περιοχές αυτές εμφανίζουν χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ. Ως εκ τούτου, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ παρέχει βασικά εργαλεία για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν την αγροτική απασχόληση, να καταπολεμήσουν τη φτώχεια στις αγροτικές περιοχές, να αντιμετωπίσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές. Οι στόχοι αυτοί απεικονίζουν την αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ «[Ευρώπη 2020](#)».

Στη στρατηγική της ΕΕ για το 2020 υπογραμμίζεται η σημασία των καθεστώτων στήριξης, τα οποία συμβάλλουν στην άρση των εμποδίων που παρεμβάλλονται στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική ένταξη, κυρίως για τις πλέον ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι γυναίκες, οι νέοι, οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, εθνοτικές μειονοτικές κοινότητες και τα άτομα με αναπηρία. Τα συγκεκριμένα καθεστώτα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, στήριξη για την αξιοποίηση ευκαιριών εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, σύγχρονες υποδομές μεταφορών και ΤΠΕ, καθώς και βελτιωμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες. Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, καθώς προωθούν μια κοινωνία με λιγότερους αποκλεισμούς και καθιστούν τις αγροτικές περιοχές έναν καλύτερο τόπο διαβίωσης.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αγροτική ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη στην ΕΕ, μπορείτε να ανατρέξετε επίσης στην [6η έκδοση της Αγροτικής Ανασκόπησης της ΕΕ](#) στον ιστότοπο του ΕΔΑΑ.

3.10. Μετάδοση γνώσης και καινοτομία

Η έρευνα, η μετάδοση της γνώσης και η καινοτομία αποτελούν καθοριστικές κινητήριες δυνάμεις της αγροτικής ανάπτυξης και η σημασία τους αναμένεται να αυξηθεί καθώς βρίσκονται στο επίκεντρο της [στρατηγικής «Ευρώπη 2020»](#) η οποία στοχεύει στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για την υλοποίηση της εμβληματικής πρωτοβουλίας [«Ένωση καινοτομίας»](#).

Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, η μετάδοση γνώσης και η καινοτομία θα αποτελέσουν μια οριζόντια προτεραιότητα στο πλαίσιο της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Για την υποστήριξη της συγκεκριμένης προτεραιότητας σημαντικό μέσο άσκησης πολιτικής αποτελεί η [ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας](#) (EIP-AGRI). Η EIP-AGRI αποβλέπει στη διασύνδεση των υφιστάμενων πολιτικών, την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εταίρων και τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ ερευνητών και αγροτικών επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο της συγκεκριμένης ενότητας υποστηρίζει την ανάπτυξη ενεργότερων δεσμών με τα μέλη της κοινότητας αγροτικής ανάπτυξης που ασχολούνται με τον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας ή ενδιαφέρονται για αυτόν – είτε πρόκειται για φορείς καινοτομίας, ερευνητές, χρηματοδότες είτε για τελικούς χρήστες της έρευνας. Επίσης, παρέχει πληροφορίες από τους φορείς της ΕΕ που εστιάζονται σε έργα έρευνας και καινοτομίας έως και σε σχετικές μελέτες, δημοσιεύσεις κ.λπ.

Οργανισμοί

Στην υποστήριξη της καινοτομίας για την αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ συμμετέχουν [πολλά ιδρύματα και οργανισμοί](#). Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για συναφείς με το αντικείμενο οργανισμούς και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και για ανεξάρτητους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και φορείς του ιδιωτικού τομέα. Ο [ιστότοπος του ΕΔΑΑ](#) παρέχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις ορισμένων ιδρυμάτων και οργανισμών.

Γεωργία

[Εδώ](#) μπορείτε να βρείτε συνδέσμους που παραπέμπουν σε ιδρύματα και οργανισμούς, καθώς και σε έργα και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τα θέματα της γεωργίας, της ανταγωνιστικότητας και της ευρύτερης αγροτικής οικονομίας, της τροφικής αλυσίδας και της διαχείρισης κινδύνων. Η συγκεκριμένη ενότητα περιέχει επίσης άρθρα, ερευνητικές μελέτες, εκθέσεις κ.λπ. για να εμβαθύνετε τις γνώσεις σας και να κατανοήσετε καλύτερα την έννοια της καινοτομίας. Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για [έργα και πρωτοβουλίες](#), καθώς και για [μελέτες, άρθρα και συναφή έρευνα](#).

Περιβάλλον

[Εδώ](#) θα βρείτε συνδέσμους που παραπέμπουν σε ιδρύματα και οργανισμούς, καθώς και σε έργα και πρωτοβουλίες καινοτομίας που σχετίζονται με το περιβάλλον και την αγροτική ανάπτυξη, την κλιματική αλλαγή, την αποδοτικότητα των πόρων και τη διαχείριση των οικοσυστημάτων. Η συγκεκριμένη ενότητα περιλαμβάνει επίσης για τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά έγγραφα και επικαιροποιημένες πληροφορίες, μεταξύ άλλων, πρόσφατες ερευνητικές μελέτες, εκθέσεις και ακαδημαϊκά άρθρα. Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για [έργα και πρωτοβουλίες](#), καθώς και για [μελέτες, άρθρα και συναφείς έρευνες](#).

Κοινωνική καινοτομία

[Εδώ](#) θα βρείτε συνδέσμους που παραπέμπουν σε σειρά έργων και πρωτοβουλιών, καθώς και άλλες πληροφορίες σχετικά με την κοινωνική καινοτομία.

Άλλες σχετικές πηγές

[Εδώ](#) θα βρείτε συνδέσμους που παραπέμπουν σε βασικά έγγραφα και γενικές πληροφορίες για το πεδίο της μετάδοσης γνώσης και της καινοτομίας, οι οποίες δεν σχετίζονται με κάποιο συγκεκριμένο τομέα ή θέμα. Στις πηγές περιλαμβάνονται [έργα, πρωτοβουλίες, έγγραφα άσκησης πολιτικής, μελέτες, άρθρα](#), καθώς και [οπτικοακουστικό υλικό](#).

4. LEADER

Το LEADER («*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*», που σημαίνει «Σύνδεση μεταξύ των ενεργειών ανάπτυξης της αγροτικής οικονομίας») αποτελεί μέθοδο τοπικής ανάπτυξης που επιτρέπει σε τοπικούς φορείς να αναπτύσσουν κάποια περιοχή χρησιμοποιώντας το ενδογενές αναπτυξιακό δυναμικό της. Η προσέγγιση LEADER αποτελεί έναν από τους τέσσερις άξονες της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη 2007-2013. Σε αυτήν την ενότητα θα βρείτε όλα όσα χρειάζεται να ξέρετε για το LEADER:

- [Εργαλειοθήκη LEADER](#)
- [Βάση δεδομένων ομάδων τοπικής δράσης \(ΟΤΔ\)](#)
- [Ανάλυση του LEADER](#)
- [Βιβλιοθήκη LEADER](#)
- [Εκδηλώσεις LEADER](#)
- [Διακρατική συνεργασία \(ΔΣ\)](#)

4.1. Εργαλειοθήκη LEADER

Η [εργαλειοθήκη LEADER](#) απευθύνεται πρωτίστως σε επαγγελματικούς φορείς της ΕΕ που ασχολούνται με την αγροτική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο. Έχει ως στόχο να επεξηγήσει την «από τη βάση προς την κορυφή» μεθοδολογία του LEADER με σαφή και πρακτικά μέσα, όπως κείμενα, απεικονίσεις, συνεντεύξεις, παρουσιάσεις και επαγγελματικά έργα που έχουν καταγραφεί στα 20 χρόνια υλοποίησης της μεθόδου. Η εργαλειοθήκη μπορεί να λειτουργήσει ως οδηγός για τους αρχάριους και ως υλικό αναφοράς για τους φορείς αγροτικής ανάπτυξης με μεγαλύτερη πείρα. Μπορείτε να εξερευνήσετε τις ακόλουθες ηλεκτρονικές ενότητες:

- [Η προσέγγιση LEADER](#)
 - [Τι ακριβώς είναι το LEADER;](#)
 - [Γιατί το LEADER έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά;](#)
- [Βελτιωμένη εφαρμογή του LEADER σε επίπεδο προγραμμάτων](#)
 - [Εισαγωγή](#)
 - [1. Διαφωτιστικές πληροφορίες](#)
 - [2. Βελτίωση της επικοινωνίας στο πλαίσιο του LEADER](#)
 - [3. Χρήση ομάδας συντονισμού](#)
 - [4. Ανάπτυξη λύσεων σε τοπικό επίπεδο](#)
 - [5. Αμοιβαία ανταλλαγή γνώσεων](#)
 - [6. Ανανεωμένο LEADER](#)

- [7. Εργαλεία και μέθοδοι καινοτομίας](#)
- [8. Τα διδάγματα του παρελθόντος: οι μελλοντικές προοπτικές](#)
- [Η σχεδίαση και η υλοποίηση της στρατηγικής](#)
 - [Η σχεδίαση της στρατηγικής](#)
 - [Η υλοποίηση της στρατηγικής](#)
- [Η Ομάδα Τοπικής Δράσης \(ΟΤΔ\)](#)
 - [Πώς συγκροτείται μια Ομάδα Τοπικής Δράσης;](#)
 - [Ποιες είναι οι βασικές απαιτήσεις για μια ΟΤΔ;](#)
 - [Ποια είναι η δομή της ΟΤΔ;](#)
 - [Ποια είναι τα καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου και του προσωπικού;](#)

4.2. Βάση δεδομένων ομάδων τοπικής δράσης (ΟΤΔ)

Οι ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ) συνιστούν το υπόβαθρο υλοποίησης της προσέγγισης LEADER. Στις αρμοδιότητές τους περιλαμβάνεται η ανάπτυξη των τοπικών στρατηγικών, η στήριξη για τη δικτύωση των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και η αξιολόγηση και η έγκριση μεμονωμένων έργων στο πλαίσιο του LEADER. Ο ιστότοπος του ΕΔΑΑ περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες για τις καταχωρημένες ΟΤΔ που δραστηριοποιήθηκαν την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013:

- [Πίνακας ΟΤΔ](#)
- [Χάρτης ΟΤΔ \[PDF !\[\]\(f2fdbbba686c1099e6b2b8779766e2d3_img.jpg\)](#)]

4.3. Ανάλυση του LEADER

Τον Νοέμβριο του 2009 δρομολογήθηκαν τρεις ομάδες εστίασης (ΟΕ) του LEADER με σκοπό να μελετήσουν την εφαρμογή του LEADER ανά την ΕΕ· να εντοπίσουν παραδείγματα ορθής πρακτικής και να τα μετουσιώσουν σε συστάσεις· να βελτιώσουν τέλος την εφαρμογή του LEADER. Οι ομάδες υπέβαλαν εκθέσεις στην υποεπιτροπή LEADER και ενσωμάτωσαν τα αποτελέσματά τους σε άλλες δραστηριότητες του ΕΔΑΑ που σχετίζονται με την εφαρμογή και τη βελτίωση της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Οι τρεις ΟΕ περιελάμβαναν εκπροσώπους από Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα, Ομάδες Τοπικής Δράσης, Διαχειριστικές Αρχές και ΜΚΟ, ενώ προήδρευαν από κοινού διάφορα ΕΑΔ ή οργανισμοί. Η σύσταση της ομάδας εστίασης με θέμα τις βελτιωμένες στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης δρομολογήθηκε τον Μάιο του 2011 για να αναλύσει τις δύο βασικές πτυχές των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης – τον προγραμματισμό και την εφαρμογή τους.

Κάντε κλικ σε μια από τις ακόλουθες ομάδες για να ενημερωθείτε διαδικτυακά σχετικά με τις αρμοδιότητές τους, το έργο τους και την πρόοδό τους:

- [ΟΕ1 - Εφαρμογή της προσέγγισης εκ των κάτω προς τα άνω του LEADER](#)
- [ΟΕ2 - Διατήρηση του καινοτόμου/πειραματικού χαρακτήρα του LEADER](#)
- [ΟΕ3 - Εφαρμογή του «μέτρου συνεργασίας» στο πλαίσιο του LEADER](#)
- [ΟΕ4 – Βελτιωμένες στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης](#)

4.4. Βιβλιοθήκη LEADER

Το LEADER έχει πίσω του μεγάλη ιστορία και έχει εξελιχθεί στη διάρκεια της εικοσαετίας αυτής. Το LEADER παρουσιάστηκε αρχικά ως πιλοτική πρωτοβουλία το 1991 και αναπτύχθηκε σταδιακά για να αποτελέσει την κυρίαρχη μεθοδολογική προσέγγιση της ευρωπαϊκής αγροτικής ανάπτυξης κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013. Στα παρακάτω έγγραφα μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες για τα LEADER II, LEADER + και το τρέχον πρόγραμμα LEADER :

LEADER 2007-2013

- Οδηγός της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης προς τις Διαχειριστικές Αρχές για την εφαρμογή του Άξονα LEADER των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [bg](#) [cz](#) [el](#) [fi](#) [ro](#) [nl](#) [pt](#) [mt](#) [lt](#) [lv](#) [sl](#) [hu](#) [dk](#) [se](#) [ee](#) [sk](#)]
- Φύλλο Πληροφοριών: «Η προσέγγιση LEADER: Βασικός οδηγός» [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [bg](#) [cz](#) [el](#) [fi](#) [ro](#) [nl](#) [da](#) [et](#) [hu](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [pt](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#)]
- Ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εφαρμογή του LEADER κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013.

LEADER+

Πληροφορίες και έγγραφα για την κοινοτική πρωτοβουλία LEADER+ (2000-2006).

- [LEADER+](#)
- [Έκθεση αξιολόγησης LEADER+](#)
- [Αρχεία/Βιβλιοθήκη LEADER+](#)

LEADER II

Πληροφορίες και έγγραφα για την κοινοτική πρωτοβουλία LEADER II (1994-1999).

- [LEADER II](#)

4.5. Εκδηλώσεις LEADER

Εκδηλώσεις

Στο [ημερολόγιο εκδηλώσεων ΕΔΑΑ](#) μπορείτε να αναζητήσετε προγενέστερες εκδηλώσεις του LEADER.

Στους παρακάτω συνδέσμους μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με παλαιότερες εκδηλώσεις:

- [Συνεργασία 2014-2020: Κτίζοντας ένα καλύτερο αγροτικό μέλλον - Συνέδριο δικτύωσης για την αγροτική ανάπτυξη \(Co-operation 2014-2020: Building a Better Rural Future - Rural Development Networking Conference\)](#)
- [Εκδήλωση LEADER 2013: Χτίζοντας γέφυρες για το μέλλον \(LEADER Event 2013: Building Bridges for the Future\)](#)
- [Εκδήλωση LEADER 2012: Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και Συνεργασία \(LEADER Event 2012: Local Development Strategies and Co-operation\)](#)
- [Νέα εκδήλωση ΟΤΔ](#)
- Συνέδριο «Το LEADER μετά το 2013» (LEADER after 2013) στο Koszecin της Πολωνίας [PDF [en](#)]
- Πρώτη Ευρωπαϊκή Αγορά Τοπικών Προϊόντων [PDF [en](#)]
- [Ευρωπαϊκή Έκθεση για την Αγροτική Συνεργασία 2010, Εδιμβούργο, Σκωτία, Ηνωμένο Βασίλειο \(EU Rural Cooperation Fair 2010, Edinburgh, Scotland, United Kingdom\)](#)

Δημοσιεύσεις LEADER

- Δημοσιεύσεις ΕΔΑΑ
 - Τεύχος 11 - LEADER και Συνεργασία (Απρίλιος 2012) [PDF](#) [en](#)]
 - Ενημερωτικό φυλλάδιο του ΕΓΤΑΑ με ενδεικτικές διασυνδέσεις έργων με άλλα ταμεία της ΕΕ: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
 - Ενημερωτικό φυλλάδιο του ΕΓΤΑΑ για το LEADER: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)]
- Άλλες δημοσιεύσεις
 - Γαλλία: Διακρατική συνεργασία – προστιθέμενη αξία για τις εδαφικές περιοχές, Auvergne [[PDF](#) [fr](#)]
 - Ηνωμένο Βασίλειο: Μια κοινή πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, Αγροτικό Πρόγραμμα του Carnegie UK Trust [[PDF](#) [en](#)]
 - Ηνωμένο Βασίλειο: Τύπος έργων, ΟΤΔ Northumberland Uplands [[PDF](#) [en](#)]
 - Ηνωμένο Βασίλειο: Αγροτική ανάπτυξη και η προσέγγιση LEADER στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία [[PDF](#) [en](#)]

Στιγμιότυπα LEADER

- Στιγμιότυπα ΕΔΑΑ
 - [Ημερίδα LEADER για νέες ΟΤΔ](#)
 - [Συνέδριο «Το LEADER μετά το 2013» \(LEADER after 2013\) στο Koszecin της Πολωνίας](#)
- Άλλα στιγμιότυπα
 - [Γαλλία: Πρώτη «Ευρωπαϊκή Αγορά Τοπικών Προϊόντων»](#)
 - [Λιθουανία: Έργο για την πολιτισμική και γαστρονομική κληρονομιά «Panemuniai blossom», Διεθνής Έκθεση ΟΤΔ 25-26 Μαΐου 2012](#)

Βίντεο LEADER

- Βίντεο ΕΔΑΑ
 - [«LEADER-Με το βλέμμα στο μέλλον» - Η προσέγγιση LEADER για την αγροτική ανάπτυξη 2012 \("LEADER forward" - the LEADER approach to rural development 2012\)](#)
 - [Βίντεο για τα 7 χαρακτηριστικά του LEADER](#)
 - [Εκδήλωση LEADER 2012: Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και Συνεργασία \(LEADER Event 2012: Local Development Strategies and Co-operation\)](#)
- Άλλα βίντεο
 - [Φινλανδία: έργο LEADER: «Διεθνές εμπειρικό σεμινάριο νέων "Amaze Me LEADER"»](#)
 - [Λιθουανία: Υλοποίηση στρατηγικής στις ΟΤΔ του Kaisiadorys \(στα λιθουανικά\)](#)
 - [Ηνωμένο Βασίλειο: έργα στο πλαίσιο του «Food on film»: \[Ιχθυοτροφείο\]\(#\) και \[Γλυκά βουτύρου\]\(#\)](#)
 - [Πρώθηση τοπικών πωλήσεων προϊόντων φρέσκιας εσοδείας](#)
 - [Πορτογαλία: έργο «Farm of Odelouca» \(Quinta de Odelouca\)](#)
 - [Γαλλία: Auvergne - Διακρατική συνεργασία – προστιθέμενη αξία για τις εδαφικές περιοχές](#)
 - [Κάτω Χώρες, Flevoland: ντοκιμαντέρ για τρία έργα LEADER](#)

4.6. Διακρατική συνεργασία (ΔΣ)

Η διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για τους ενδιαφερόμενους αγροτικούς φορείς. Κατά τη διάρκεια του LEADER II (1994-1999) και του LEADER+ (2000-2006) αποκτήθηκε σημαντική εμπειρία, η οποία καταδεικνύει ότι η συνεργασία αποτελεί έναν αποτελεσματικό μηχανισμό που βοηθά τις αγροτικές περιοχές να αναπτύξουν από κοινού νέες λύσεις για κοινά προβλήματα. Η διακρατική συνεργασία αποτελεί κάτι περισσότερο από δικτύωση. Ενθαρρύνει και παρέχει στήριξη σε μια ομάδα τοπικής δράσης προκειμένου να υλοποιήσει μια κοινή δράση μαζί με μια άλλη ομάδα LEADER ή με μια ομάδα που ακολουθεί παρόμοια προσέγγιση σε μια διαφορετική περιφέρεια, σε διαφορετικό κράτος μέλος ή ακόμα και σε διαφορετική τρίτη χώρα. Στόχος της ΔΣ είναι σε γενικές γραμμές να επιτρέψει στους αγροτικούς φορείς να βελτιώσουν το δυναμικό των περιοχών τους.

Οδηγός διακρατικής συνεργασίας

Ο [Οδηγός διακρατικής συνεργασίας](#) LEADER προορίζεται να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό εργαλείο συνεργασίας με βάση τις ανάγκες της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013. Έχει ως στόχο να διευκρινίσει την έννοια της συνεργασίας και τα οφέλη που μπορούν να αποκομιστούν· επίσης, να παρουσιάσει έναν πλήρη οδηγό βήμα προς βήμα για τη ΔΣ:

- Στην ενότητα [Ανασκόπηση διακρατικής συνεργασίας](#) εξηγείται η έννοια της διακρατικής συνεργασίας (ΔΣ) και παρουσιάζονται τα πολλαπλά οφέλη της αποδοτικής ΔΣ.
- Η ενότητα [Προγραμματισμός διακρατικής συνεργασίας](#) προσφέρει έναν οδηγό - βήμα προς βήμα - για τις πιο σύνθετες πλευρές του σχεδιασμού της ΔΣ.
- Στην ενότητα [Υλοποίηση διακρατικής συνεργασίας](#) θα βρείτε μια ανασκόπηση των κοινών πτυχών διαχείρισης έργων ΔΣ κατά το στάδιο υλοποίησης.
- Η ενότητα [Παρακολούθηση διακρατικής συνεργασίας](#) αποτελεί οδηγό για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της διακρατικής συνεργασίας και περιλαμβάνει συμβουλές σχετικά με τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων έργων.

Άλλες σχετικές πληροφορίες

- Με τον διοικητικό οδηγό παρέχεται βοήθεια σε κράτη μέλη και ΟΤΔ για την υλοποίηση του μέτρου «Συνεργασία» στο πλαίσιο του άξονα LEADER των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013
[PDF [bg](#) [cz](#) [de](#) [dk](#) [ee](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fi](#) [fr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [se](#) [si](#) [sk](#)].
- Στη [Βάση δεδομένων έργων ΠΑΑ](#) του ΕΔΑΑ μπορείτε να βρείτε έργα ΔΣ.
- Μπορείτε επίσης να μεταφορτώσετε έναν κατάλογο έργων ΔΣ που έχουν κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή [PDF [en](#)].
- Μπορείτε να μεταβείτε στις εκτενείς πληροφορίες σχετικά με [τους κανόνες και τις διαδικασίες](#) των κρατών μελών για τη διακρατική συνεργασία.

5. Δίκτυα και δικτύωση

Ως δίκτυο, το ΕΔΑΑ συγκεντρώνει πολλούς παράγοντες αγροτικής ανάπτυξης τους οποίους συνδέει η κοινή δέσμευση για υποστήριξη και προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης. Μελετήστε την ενότητα αυτή και ενημερωθείτε για τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα που αποτελούν τον σύνδεσμο μεταξύ των κρατικών διοικητικών αρχών και των τοπικών οργανισμών· για τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης· και τέλος, για τους τρόπους με τους οποίους το ΕΔΑΑ συμβάλλει στη βελτίωση της μεταξύ τους συνεργασίας.

Για να περιηγηθείτε στη συγκεκριμένη ενότητα, κάντε κλικ στους ακόλουθους συνδέσμους:

- [Πληροφορίες για τα ΕΑΔ](#)
- [Συμπλέγματα ΕΑΔ](#)
- [Οργανισμοί της ΕΕ](#)
- [FARNET](#)
- [Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης](#)
- [Εργαλειοθήκη αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ](#)
- [Προστιθέμενη αξία δικτύωσης](#)
- [Εργαλειοθήκη ΕΑΔ](#)

5.1. Πληροφορίες για τα ΕΑΔ

Τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα (ΕΑΔ) φέρνουν σε επαφή διάφορους ενδιαφερόμενους αγροτικούς φορείς, με σκοπό την προώθηση της επικοινωνίας και την ανταλλαγή πληροφοριών σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα (ΕΑΔ) συνιστούν έναν σημαντικό σύνδεσμο σε επίπεδο κρατών μελών μεταξύ των κρατικών διοικητικών αρχών και των οργανισμών που συμμετέχουν στην αγροτική ανάπτυξη (συμπεριλαμβανομένων των ομάδων τοπικής δράσης). Τα ΕΑΔ ενδέχεται να έχουν διαφορετική δομή και οργάνωση, παρόλο που σε όλες τις περιπτώσεις ο βασικός τους ρόλος έγκειται στο να υποστηρίζουν την υλοποίηση και την αξιολόγηση της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα (ΕΑΔ) φέρνουν σε επαφή διάφορους ενδιαφερόμενους αγροτικούς φορείς, με σκοπό την προώθηση της επικοινωνίας και την ανταλλαγή πληροφοριών σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης, διοργανώνουν εκδηλώσεις, δημιουργούν εργαλεία επικοινωνίας και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Κάντε κλικ σε οποιαδήποτε από τις χώρες για να μεταβείτε στις πληροφορίες για τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα των κρατών μελών:

Αυστρία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Βέλγιο	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Βουλγαρία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Κροατία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Κύπρος	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Τσεχική Δημοκρατία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Δανία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Εσθονία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Φινλανδία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Γαλλία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Γερμανία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Ελλάδα	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Ουγγαρία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Ιρλανδία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Ιταλία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Λετονία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Λιθουανία	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Λουξεμβούργο	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Μάλτα	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο
Κάτω Χώρες	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο

Πολωνία	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Πορτογαλία	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Ρουμανία	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Σλοβακία	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Σλοβενία	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Ισπανία	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Σουηδία	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Ηνωμένο Βασίλειο	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Μαρτινίκα, Γουαδελούπη, Γουιάνα, Ρεϋνιόν (Γαλλία)	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Κανάριες Νήσοι (Ισπανία)	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>
Αζόρες, Μαδέρα (Πορτογαλία)	<u>Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο</u>

5.2. Συμπλέγματα ΕΑΔ

Τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα από κάθε κράτος μέλος συμμετέχουν τακτικά στις συναντήσεις και εκδηλώσεις που διοργανώνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για να ανταλλάξουν πείρα και πληροφορίες. Επίσης, όλο και πιο συχνά, σχηματίζουν γεωγραφικά συμπλέγματα και θεματικά συγκροτήματα για να αναπτύξουν δραστηριότητες, να προωθήσουν την ευρύτερη συνεργασία και να προαγάγουν τις τεχνικές φύσεως ανταλλαγές και τον διάλογο μεταξύ των δικτύων.

Θεματικές πρωτοβουλίες ΕΑΔ

Οι θεματικές πρωτοβουλίες ΕΑΔ φέρνουν σε επαφή ΕΑΔ με κοινό ενδιαφέρον για συγκεκριμένους τομείς της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και της εφαρμογής των προγραμμάτων. Βασικός στόχος των πρωτοβουλιών αυτών είναι η ανταλλαγή γνώσεων και σχετικής με το αντικείμενο πείρας σχετικά με την υλοποίηση των προγραμμάτων μεταξύ των συμμετεχόντων στα δίκτυα. Αποδίδεται προτεραιότητα σε θέματα με ευρωπαϊκή διάσταση, τα οποία ενδέχεται να ενδιαφέρουν ένα ευρύτερο κοινό φορέων που δραστηριοποιούνται στο ΕΔΑΑ. Εκπρόσωποι των ΕΑΔ και εμπειρογνώμονες των κρατών μελών ανταλλάσσουν πληροφορίες και συνεδριάζουν σε εργαστήρια για να αναπτύξουν από κοινού προγράμματα εργασίας και δραστηριότητες υπό τη στήριξη και καθοδήγηση του γραφείου επικοινωνίας του ΕΔΑΑ.

Για παλαιότερες και ενεργές θεματικές πρωτοβουλίες, μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- [Πύλη νεολαίας και νέων αγροτών](#)
- [Ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων \(CLLD\)](#)
- [Δασοκομία](#)
- [Κοινωνική γεωργία](#)
- [Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού](#)
- [Αγροτική χρηματοδότηση](#)
- [Πύλη Αγροτικής Επιχειρηματικότητας](#)

Γεωγραφικά συμπλέγματα «ανταλλαγής γνώσεων»

Η προαγωγή των μακροπεριφερειακών συμπλεγμάτων «ανταλλαγής γνώσεων» είναι μια πρωτοβουλία του ΕΔΑΑ η οποία έχει ως στόχο την αξιοποίηση της ποικιλίας που παρατηρείται στα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα αναφορικά με τις θεματικές προτεραιότητες και δραστηριότητες, τις τεχνικές και διοικητικές δυνατότητες, το φάσμα υπηρεσιών και τα επίπεδα αλληλεπίδρασης. Οι μακροπεριφέρειες είναι σαφώς καθορισμένες γεωγραφικές περιφέρειες οι οποίες αποτελούνται – εξ ολοκλήρου ή εν μέρει– από δύο ή περισσότερα κράτη μέλη. Η προώθηση των μακροπεριφερειακών συμπλεγμάτων ΕΑΔ έχει ως γενικό στόχο:

- Να διευκολύνει τη μεγαλύτερη επικοινωνία και την ενεργότερη ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των δικτύων.
- Να αναπτύξει τα κοινά μακροπεριφερειακά ενδιαφέροντα των δικτύων – συμπεριλαμβανομένης της διασύνδεσης με τη μακροπεριφερειακή πολιτική της ΕΕ και άλλες στρατηγικές.
- Να προωθήσει περισσότερες κοινές δράσεις μεταξύ των ΕΑΔ –και τη διακρατική συνεργασία μεταξύ των ομάδων τοπικής δράσης– σε μακροπεριφερειακό επίπεδο
- Να καλλιεργήσει μια θετική νοοτροπία «αμοιβαίας μάθησης» μεταξύ των δικτύων γειτονικών χωρών.

Η έννοια των μακροπεριφερειακών συμπλεγμάτων ΕΑΔ για την «ανταλλαγή γνώσεων» εξετάθη και συζητήθηκε στη 13η συνάντηση ΕΑΔ που διεξήχθη στις Κάτω Χώρες στις 10 Νοεμβρίου 2011. Για περισσότερες πληροφορίες κάντε κλικ [εδώ](#). Υπάρχουν δύο συμπλέγματα ΕΑΔ «ανταλλαγής γνώσεων», το σύμπλεγμα της Σκανδιναβίας και Βαλτικής και το σύμπλεγμα της Μεσογείου.

Σύμπλεγμα Σκανδιναβίας και Βαλτικής

Το σύμπλεγμα της Σκανδιναβίας και Βαλτικής περιλαμβάνει ΕΑΔ από τη Δανία, τη Σουηδία, τη Φινλανδία, την Εσθονία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Γερμανία. Πρόκειται για ένα δραστήριο σύμπλεγμα που οργανώνει τακτικά συναντήσεις (δύο φορές τον χρόνο), προγραμματίζει κοινές δραστηριότητες και διαδραματίζει έναν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο σε σχέση με τις συνιστώσες της αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την Περιφέρεια της Βαλτικής Θάλασσας (EUSBSR).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το σύμπλεγμα ΕΑΔ της Σκανδιναβίας και Βαλτικής, κάντε κλικ [εδώ](#).

Ορισμένα βασικά συμπεράσματα που συναγάγαμε από το σύμπλεγμα ΕΑΔ της Σκανδιναβίας και Βαλτικής είναι τα εξής:

- Τα δίκτυα είναι πιθανότερο να εργαστούν και να συνεργαστούν αποτελεσματικά μεταξύ τους –καθώς και να εμπλουτιστούν το ένα από την πείρα του άλλου– όταν έχουν κοινή ιστορία, κοινή ταυτότητα, κοινή κουλτούρα, κοινά προβλήματα κ.λπ.
- Η επικοινωνία μεταξύ των δικτύων ενισχύεται σημαντικά με τακτικές (σε διετή βάση) συναντήσεις οι οποίες εστιάζονται σε συγκεκριμένα μακροπεριφερειακά ζητήματα π.χ. στον από κοινού σχεδιασμό κοινών περιφερειακών εκδηλώσεων. Οι τακτικές συναντήσεις είναι ευκολότερες όταν οι αποστάσεις που πρέπει να διανυθούν είναι μικρότερες.
- Επίσης, είναι πολύ ευκολότερο να συμμετάσχουν κι άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. Διαχειριστικές Αρχές, ΟΤΔ, φορείς προώθησης έργων, δίκτυα αλιείας και Ομάδες Τοπικής Δράσης της Αλιείας) σε έναν εποικοδομητικό διάλογο, όταν οι συναντήσεις αφορούν συγκεκριμένο μακροπεριφερειακό θεματολόγιο.

- Δεν πρέπει να υποτιμάται η σημασία της «καλής γειτονίας». Τα δίκτυα των τριών κρατών της Βαλτικής απέδωσαν μεγάλη έμφαση στην εμπιστοσύνη που πρέπει να επιδεικνύεται στην πείρα και τη γνώμη των γειτονικών τους χωρών και των παλαιότερων κρατών μελών. Η εμπιστοσύνη αυτή ήταν ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας στα αρχικά στάδια της σύστασης και ανάπτυξης των δικτύων και αναμένεται βέβαια να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο όσο τα δίκτυα εξελίσσονται και ωριμάζουν.
- Η περιφερειακή συνεργασία μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση, την ανάπτυξη και την ενίσχυση κοινών οραμάτων που υπερβαίνουν εθνικά και οργανωτικά σύνορα.

Σύμπλεγμα της Μεσογείου

Το σύμπλεγμα της Μεσογείου αποτελείται από τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα της Ιταλίας, της Ελλάδας, της Γαλλίας, της Ισπανίας, της Πορτογαλίας, της Κύπρου και της Μάλτας. Τα συγκεκριμένα κράτη μέλη πραγματοποίησαν μια [πρώτη συνάντηση](#) στη Θεσσαλονίκη την 1η Φεβρουαρίου 2012, προκειμένου να ανταλλάξουν πείρα από την εφαρμογή των μέτρων 123, 132 και 133 του άξονα 1 του ΠΑΑ και να εξετάσουν τις επιμέρους εθνικές εμπειρίες και τον μελλοντικό ευρωπαϊκό προγραμματισμό.

Η [δεύτερη συνάντηση](#) πραγματοποιήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2012 στη Λευκωσία. Ένα σημαντικό μέρος της συνεδρίασης αφιερώθηκε επίσης στην ανταλλαγή γνώσεων και πείρας σε σχέση με τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων.

5.3. Οργανισμοί της ΕΕ

Το ΕΔΑΑ στοχεύει στο να συμμετάσχει ενεργά και να διευρύνει την πρόσβαση και σε άλλα σχετικά δίκτυα όσο το δυνατόν περισσότερο, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία προκαταρκτικών συνδέσμων που επιτρέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με δραστηριότητες και εκροές μεταξύ του ΕΔΑΑ και άλλων συναφών δικτύων για θέματα που αφορούν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτική ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.

Συμβουλευτική ομάδα της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης για θέματα αγροτικής ανάπτυξης

Η ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης έχει συστήσει συμβουλευτική ομάδα για θέματα αγροτικής ανάπτυξης, προκειμένου να φέρει σε επαφή εκπροσώπους των οργανισμών που ιδρύονται σε επίπεδο ΕΕ και έχουν κοινωνικά, οικονομικά και/ή περιβαλλοντικά συμφέροντα σε σχέση με την αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ. Η εν λόγω συμβουλευτική ομάδα επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενημερώνεται για τις απόψεις οργανισμών πάνω σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης. Η Επιτροπή μπορεί να συμβουλευτεί την ομάδα για οποιοδήποτε θέμα άπτεται των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης. Ο Πρόεδρος της συμβουλευτικής ομάδας μπορεί επίσης να προτείνει πεδία διαβούλευσης για θέματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες της ομάδας.

Η Επιτροπή δεν δεσμεύεται από τις απόψεις της ομάδας αλλά τις λαμβάνει σοβαρά υπόψη και ενημερώνει τα μέλη της ομάδας για τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει ύστερα από τη διαβούλευση μαζί τους. Η συμβουλευτική ομάδα μπορεί επίσης, σε συμφωνία με την Επιτροπή, να ορίσει ομάδες εργασίας για να διευκολύνει το έργο της. Μεταξύ των βασικών ενδιαφερόμενων μερών που εκπροσωπούνται εντός της συμβουλευτικής ομάδας συγκαταλέγονται μεταξύ άλλων:

- Αγρότες, συνεταιρισμοί και λοιποί αγροτικοί οργανισμοί
- Έμποροι
- Βιομηχανία
- Εργαζόμενοι

- Καταναλωτές
- Περιβαλλοντολόγοι
- Λοιποί ενδιαφερόμενοι αγροτικοί οργανισμοί

Μπορείτε να αναζητήσετε αναλυτικές πληροφορίες για τους συμμετέχοντες οργανισμούς στην παρούσα [ιστοσελίδα](#).

Ευρωπαϊκοί οργανισμοί – μέλη της Επιτροπής Συντονισμού του ΕΔΑΑ

Οι ακόλουθοι οργανισμοί της ΕΕ επελέγησαν ως μέλη της Επιτροπής Συντονισμού του ΕΔΑΑ από τη Συμβουλευτική Ομάδα της ΓΔ AGRI για θέματα αγροτικής ανάπτυξης:

- [Συνέλευση των Περιφερειών της Ευρώπης \(AER\)](#)
- [Birdlife Europe](#)
- [Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών \(CCRE/CEMR\)](#)
- [Συνομοσπονδία Ευρωπαϊών Ιδιοκτητών Δασών \(CEFP\)](#)
- [Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Νέων Αγροτών \(CEJA\)](#)
- [Επιτροπή Επαγγελματικών Αγροτικών Οργανώσεων \(COPA\) και Γενική Επιτροπή για την Αγροτική Συνεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση \(COGECA\) – συνήθως αναφερόμενες από κοινού ως COPA-COGECA](#)
- [Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συνδικαλιστικών Ενώσεων για τα Τρόφιμα, τη Γεωργία και τον Τουρισμό \(EFFAT\)](#)
- [Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος LEADER για την Αγροτική Ανάπτυξη \(ELARD\)](#)
- [Ευρωπαϊκός Οργανισμός Γαιοκτημόνων \(ELO\)](#)
- [Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος για την Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών \(EUROMONTANA\)](#)
- [Δίκτυο PREPARE](#)
- [Διεθνής Σύνδεσμος Αγροτικού Πληθυσμού-Περιβάλλοντος-Ανάπτυξης \(RED\)](#)

5.4. FARNET

Ο άξονας προτεραιότητας 4 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ETA) παρέχει στήριξη για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών. Ειδικότερα, στηρίζει μέτρα για την προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης (τουρισμός, τρόφιμα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κ.λπ.) και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις περιοχές στις οποίες παρατηρείται μείωση των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Μια σημαντική καινοτομία στο πλαίσιο της υλοποίησης του άξονα 4 του ETA είναι η έμφαση σε μια προσέγγιση που ακολουθεί τα πρότυπα του LEADER και ενθαρρύνει την εστίαση σε συγκεκριμένες περιοχές, προσπαθώντας να κινητοποιήσει τους τοπικούς παράγοντες από όλους τους τομείς (δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, κοινωνία των πολιτών) προκειμένου να συνεργαστούν μεταξύ τους ως «ομάδες τοπικής δράσης στον τομέα της αλιείας» (ΟΤΔΑ) για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

Είκοσι ένα κράτη μέλη εφαρμόζουν τον άξονα προτεραιότητας 4 του ETA και αναμένεται ότι στο εσωτερικό της ΕΕ θα δημιουργηθούν τουλάχιστον 250 ΟΤΔΑ. Οι εν λόγω ομάδες καλούνται να αποκομίσουν αμοιβαία οφέλη μέσω της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας. Η συνολική δημόσια επένδυση (ETA + άλλες δημόσιες συνεισφορές) στο πλαίσιο του Άξονα 4 για την περίοδο 2007-2013 ανήλθε στα 826,6 εκατομμύρια ευρώ. Η ομάδα υποστήριξης του FARNET συνεστήθη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συμβάλλει στην εφαρμογή των ευρωπαϊκών μέτρων για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών, με ιδιαίτερη έμφαση στον άξονα 4 του ETA. Η ομάδα υποστήριξης ενεργεί ως πλατφόρμα δικτύωσης των αλιευτικών περιοχών, ενώ παράλληλα

υποστηρίζει και καθοδηγεί τις ΟΤΔΑ στην εξεύρεση και την εφαρμογή λύσεων σε τοπικό επίπεδο για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αλιευτικές περιοχές της Ευρώπης.

Κάντε κλικ [εδώ](#) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο του Δικτύου Ευρωπαϊκών Αλιευτικών Περιοχών (FARNET).

5.5. Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης για την Αγροτική Ανάπτυξη λειτουργεί υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το δίκτυο έχει ως στόχο να αυξήσει τη χρησιμότητα της αξιολόγησης ως εργαλείου βελτίωσης της χάραξης και εφαρμογής των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης, συμβάλλοντας στη θέσπιση ορθών πρακτικών και στην ανάπτυξη ικανοτήτων σε σχέση με την αξιολόγηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης έως το 2013.

Το δίκτυο είναι ανοικτό για όλους τους φορείς που εμπλέκονται στην αξιολόγηση προγραμμάτων και μέτρων αγροτικής ανάπτυξης στην ΕΕ. Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για φορείς αξιολόγησης της αγροτικής ανάπτυξης, διαχειριστές προγραμμάτων, φορείς χάραξης πολιτικών, ακαδημαϊκούς και ερευνητές, καθώς και άλλους εμπειρογνώμονες. Μπορείτε να μεταφορτώσετε το φυλλάδιο παρουσίασης σε μορφή PDF [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#)].

5.6. Εργαλειοθήκη αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ

Η συγκεκριμένη πηγή επιτρέπει στους χρήστες να παρακολουθούν και να αξιολογούν την απόδοση των δραστηριοτήτων δικτύωσης που αναπτύσσουν συνήθως τα ΕΑΔ χρησιμοποιώντας διάφορες προσεγγίσεις, τεχνικές και πρακτικά «εργαλεία».

Η αυτοαξιολόγηση δεν συνιστά υποχρέωση. Είναι μια προαιρετική δραστηριότητα για τους διαχειριστές και τα μέλη δικτύων που επιθυμούν να κατανοήσουν αν το δίκτυό τους αποδίδει στο έπακρο για την επίτευξη των στόχων του. Το βασικό σημείο στο οποίο εστιάζεται η αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ είναι η μέτρηση και η αξιολόγηση των εκροών και των αποτελεσμάτων της δικτύωσης. Υπό το πρίσμα αυτό, διαφέρει από την αξιολόγηση η οποία, σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αρ. 1698/2005, πρέπει να πραγματοποιείται από ανεξάρτητους φορείς αξιολόγησης προκειμένου να κρίνεται η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων σύμφωνα με τα αποτελέσματα, τον αντίκτυπο και τις ανάγκες που αποσκοπεί να καλύψει το δίκτυο. Στην αξιολόγηση εξετάζεται: ο βαθμός αξιοποίησης των πόρων· η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα του προγραμματισμού, ο κοινωνικοοικονομικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος, καθώς και η συνεισφορά για την επίτευξη των κοινοτικών προτεραιοτήτων.

Η εργαλειοθήκη αυτοαξιολόγησης περιλαμβάνει πέντε διαφορετικές ενότητες:

- [Σημειώσεις για την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ](#): Μια σύντομη περιγραφή της δομής, του περιεχομένου και του σκοπού της εργαλειοθήκης αυτοαξιολόγησης ΕΑΔ.
- [Χαρακτηριστικά αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ](#): Παραδείγματα της προσέγγισης που ακολούθησαν επιλεγμένα ΕΑΔ για την αυτοαξιολόγηση (με βασικά δικαιολογητικά έγγραφα).
- [Πρακτικά εργαλεία για την αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ](#): Πρακτικά παραδείγματα και συστάσεις για τα υφιστάμενα και για δυνητικά εργαλεία αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ.
- [Αυτοαξιολόγηση των ΕΑΔ και μελλοντικές προοπτικές](#): Ενδεχόμενες πηγές έμπνευσης για πιο προηγμένες προσεγγίσεις αποτίμησης των δραστηριοτήτων των ΕΑΔ.
- Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Μονάδων Υποστήριξης Δικτύων: Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα με σκοπό την έναρξη διαδικασίας ανταλλαγών και μάθησης μεταξύ ομοτίμων.

5.7. Προστιθέμενη αξία δικτύωσης

Η αξία της δικτύωσης στο πλαίσιο της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη αναγνωρίζεται ευρέως, καθώς ένα ολοένα και περισσότερο ενημερωμένο κοινό συμφωνεί ως προς την αποτελεσματικότητα των αγροτικών δικτύων σε σχέση με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων και την προώθηση της εφαρμογής προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ).

Κοινή Δράση ΕΑΔ

Τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα (ΕΑΔ) συγκέντρωσαν τους πόρους τους για να αναπτύξουν τη διαδικτυακή αυτή πηγή που παρουσιάζει το τρέχον επίπεδο γνώσεων αναφορικά με την προστιθέμενη αξία της δικτύωσης στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης. Η προτεινόμενη κοινή μεθοδολογία από το ΕΔΑΑ εστιάζεται σε: α) κοινά στατιστικά στοιχεία δικτύων· και β) εγχειρήματα πετυχημένων δικτύων. Σκοπός της προσέγγισης αυτής είναι να φιλοτεχνηθεί μια εικόνα για τη δράση των ΕΑΔ και για τους τρόπους με τους οποίους γίνεται κατανοητή η επιτυχία των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων από τους διαχειριστές των Μονάδων Υποστήριξης Δικτύων. Επιπλέον, η [εργαλειοθήκη αυτοαξιολόγησης των ΕΑΔ](#) επιτρέπει στα ΕΑΔ να παρουσιάζουν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με το ευρύ φάσμα προσεγγίσεων, τεχνικών και πρακτικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της προόδου και την αξιολόγηση των επιδόσεων στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων δικτύωσης.

Η πρωτοβουλία για τα κοινά στατιστικά στοιχεία δικτύων

Η πρωτοβουλία για τα κοινά στατιστικά στοιχεία δικτύων δρομολογήθηκε για να παρέχονται δεδομένα σχετικά με τις αναπτυσσόμενες εκροές και τους ποσοτικούς δείκτες εκροών που χρησιμοποιούνται από τα ΕΑΔ. Τον Απρίλιο του 2012, παρελήφθη η πρώτη ομάδα δεδομένων από τα συμμετέχοντα ΕΑΔ. Η πρωτοβουλία επικεντρώθηκε στα έξι βασικά στοιχεία της δικτύωσης: αποδοτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων μέσω των ανακοινώσεων του δικτύου, ανταλλαγή σχετικής πείρας και τεχνογνωσίας, ανάπτυξη ικανοτήτων και κατάρτιση, υποστήριξη για συνεργασία και κοινές δράσεις. Τα ποσοτικά αυτά αποτελέσματα αποδεικνύουν τα υψηλά επίπεδα συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων και την ανάπτυξη που σημειώνουν τα ΕΑΔ.

Διατίθενται επίσης οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Συγκεφαλαιωτική έκθεση κοινών στατιστικών στοιχείων δικτύων (2013) [[PDF](#) [en](#)]
- Ανασκόπηση αποτελεσμάτων κοινών στατιστικών στοιχείων (2012) [[PDF](#) [en](#)]
- Ανασκόπηση της διαδικασίας κατάρτισης κοινών στατιστικών στοιχείων [[PDF](#) [en](#)]

Έκθεση χαρτογράφησης ΕΑΔ

Στα έγγραφα αυτά καταγράφεται η διαδικασία χαρτογράφησης ΕΑΔ, στο πλαίσιο της οποίας κάθε κράτος μέλος της ΕΕ συνέλεξε πληροφορίες σε επίπεδο χώρας. Στις εκθέσεις εξετάζονται διάφορα είδη δομών ΕΑΔ και γίνεται μια προσπάθεια να καθοριστούν συμπλέγματα δικτύων με βάση τις δραστηριότητές ή τις μεθοδολογίες τους, καθώς και τα εργαλεία που χρησιμοποιούν.

Διατίθενται επίσης οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Ευρήματα της διαδικασίας χαρτογράφησης ΕΑΔ 2013: Τελική συγκεφαλαιωτική έκθεση [[PDF](#) [en](#)]
- Ευρήματα της διαδικασίας χαρτογράφησης ΕΑΔ 2011: Τελική συγκεφαλαιωτική έκθεση [[PDF](#) [en](#)]

Έγγραφο εργασίας για τα προγράμματα ΕΑΔ

Σκοπός του εγγράφου εργασίας που καταρτίστηκε από το [Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης \(EEN\)](#) είναι να στηριχθεί η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την αξιολόγηση, να διερευνηθούν τα προβλήματα που προκύπτουν από την αξιολόγηση των δικτύων και να επισημανθούν οι υιοθετούμενες προσεγγίσεις. Το έγγραφο βασίζεται στην πείρα τεσσάρων ΕΑΔ. Για να το μεταφορτώσετε κάντε κλικ εδώ [\[PDF en\]](#).

Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

Η συγκεκριμένη ανασκόπηση αποτελεί μια συνοπτική παρουσίαση της «προστιθέμενης αξίας» της δικτύωσης, όπως αυτή τεκμηριώνεται από την ακαδημαϊκή βιβλιογραφία. Μεταξύ άλλων, εξετάζονται οι τρόποι δημιουργίας προστιθέμενης αξίας από τα δίκτυα και τη δικτύωση, τα εμπόδια που παρεμβάλλονται για την ανάπτυξη και την κατανόηση της συγκεκριμένης προστιθέμενης αξίας και οι μέθοδοι με τις οποίες μπορεί να γίνει αποτελεσματικότερη η αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων της δικτύωσης. Για να μεταφορτώσετε την επισκόπηση βιβλιογραφίας κάντε κλικ εδώ [\[PDF en\]](#).

Προστιθέμενη αξία δικτύωσης – Πείρα από τα δίκτυα

Για να συμβάλουν σε μια πιο ολοκληρωμένη ενημέρωση των ενδιαφερομένων σε σχέση με την προστιθέμενη αξία της δικτύωσης, τα ΕΑΔ παρουσίασαν παραδείγματα από το έργο που επιτελούν. Τα παραδείγματα αυτά περιεγράψαν ως «προστιθέμενη αξία εγχειρημάτων δικτύωσης» και αποτελούν μείγμα ενδεικτικών ορθών πρακτικών, επιτυχημένων εγχειρημάτων, σχετικών δραστηριοτήτων και περιπτώσιολογικών μελετών. Τα συγκεκριμένα εγχειρήματα κατηγοριοποιήθηκαν ανά είδος και με βάση τα βασικά στοιχεία δικτύωσης που υλοποίησαν:

- [Αποτελεσματική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων](#)
- [Διαμόρφωση κοινής αντίληψης για τις πολιτικές](#)
- [Διευκόλυνση ανταλλαγής πρακτικών και πείρας](#)
- [Ανταλλαγή πείρας και τεχνογνωσίας](#)
- [Ανάπτυξη ικανοτήτων και κατάρτιση](#)
- [Υποστήριξη για συνεργασία και κοινές δράσεις](#)

Περιπτώσιολογικές μελέτες

- Αγροτικά δίκτυα στο Ηνωμένο Βασίλειο [\[PDF en\]](#)
- Αμφίπλευρη συνεργασία μεταξύ Ουγγαρίας και Πολωνίας [\[PDF en\]](#)
- Δικτύωση από κάτω προς τα πάνω περιμετρικά της Βαλτικής Θάλασσας [\[PDF en\]](#)
- Διαδικασία αυτοαξιολόγησης στη Βαλλωνία του Βελγίου [\[PDF en\]](#)
- Κατασκήνωση αγροτικής καινοτομίας της Φινλανδίας [\[PDF en\]](#)
- Περιοδεύουσες παρουσιάσεις από νέους σε όλη τη Δανία [\[PDF en\]](#)
- Θεματικά εργαστήρια στη Σκωτία [\[PDF en\]](#)
- Βράβευση επιτυχημένων έργων στην Εσθονία [\[PDF en\]](#)

5.8. Εργαλειοθήκη ΕΑΔ

Σκοπός της παρούσας διαδικτυακής πηγής είναι η αντιμετώπιση των αναγκών πληροφόρησης/καθοδήγησης των Μονάδων Υποστήριξης Δικτύων (ΜΥΔ), των Διαχειριστικών Αρχών (ΔΑ) και άλλων σχετικών ενδιαφερομένων μερών των ΕΑΔ για την ενδυνάμωση και ενίσχυση των αγροτικών δικτύων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

Αρχές και πρακτική της δικτύωσης

Η συγκεκριμένη ενότητα της «εργαλειοθήκης των ΕΑΔ» επικεντρώνεται στις αρχές και στην πρακτική της δικτύωσης. Θα βρείτε επεξηγηματικά κείμενα, ενημερωτικά πλαίσια, συνδέσμους που παραπέμπουν σε πηγές και συμπληρωματικό υλικό ανάγνωσης για το γενικότερο πλαίσιο και τα σημαντικότερα ζητήματα που συνδέονται με τη συγκρότηση και τη λειτουργία των χρηματοδοτούμενων από το ΕΓΤΑΑ αγροτικών δικτύων, τα οποία είναι απαραίτητα τόσο για την περίοδο 2007-2013, όσο και για την επικείμενη περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Κάντε κλικ σε οποιονδήποτε από τους συνδέσμους για να έχετε περισσότερες πληροφορίες.

- [Ορισμοί και διαφοροποίηση δικτύων](#)

Στην επαγγελματική και ιδιωτική μας ζωή γίνεται συχνά λόγος για τα δίκτυα και τη δικτύωση. Τι ακριβώς, όμως, κάνουν τα δίκτυα και τι σημαίνει η δικτύωση για την αγροτική ανάπτυξη και την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης; Με τις παρακάτω υποενότητες επιχειρείται μια εισαγωγή και επιδιώκεται η διευκρίνιση κάποιων βασικών εννοιών σχετικά με τη χρήση των δικτύων ως εργαλείου για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.

- ο [Αγροτικά δίκτυα και δικτύωση](#)
- ο [Τα δίκτυα ως εργαλείο της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη](#)
- ο [Καταδεικνύοντας την προστιθέμενη αξία των αγροτικών δικτύων](#)
- ο [Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα - η ποικιλία προσεγγίσεων](#)

- [Δημιουργία του δικτύου](#)

Επειδή η δημιουργία ενός Εθνικού Αγροτικού Δικτύου απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό κρίνεται σκόπιμο να ακολουθείται μια προσέγγιση «βήμα προς βήμα». Οι ακόλουθες υποενότητες μας εισάγουν στις βασικές έννοιες, τις καθοριστικές στρατηγικές αποφάσεις και στα υπό εξέλιξη διαχειριστικά ζητήματα:

- ο [Διευκρίνιση ορισμένων εννοιών: ΟΥΔ, ΑΕΔ και δικτύωση](#)
- ο [Δομή και λειτουργική συγκρότηση](#)
- ο [Ανάπτυξη του στρατηγικού πλαισίου και της λογικής της παρέμβασης](#)
- ο [Προϋπολογισμοί και χρηματοδότηση](#)
- ο [Διαχείριση δικτύου και επιχειρησιακή εντολή](#)
- ο [Συμμετοχή και εκπροσώπηση ενδιαφερόμενων μερών](#)

Αξιοποίηση των συμπερασμάτων

Δεδομένου ότι την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Αγροτική Ανάπτυξη (ΕΔΑΑ) και τα εθνικά αγροτικά δίκτυα (ΕΑΔ) ανέπτυξαν πολλά και διάφορα χαρακτηριστικά και απέκτησαν μεγάλη πείρα, μπορούν να αντληθούν και να αξιοποιηθούν πολύ σημαντικά συμπεράσματα για την προσεχή περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Άλλωστε, συναφή συμπεράσματα μπορούν να συναχθούν και από άλλα δίκτυα – χρηματοδοτούμενα ή μη από την ΕΕ.

Οι ακόλουθες υποενότητες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα συμπεράσματα που συνήχθησαν:

- [Συμπεράσματα από το ΕΔΑΑ](#)
- [Συμπεράσματα από τα ΕΑΔ](#)
- [Συμπεράσματα από άλλα δίκτυα](#)

Θα ήταν ενδεχομένως χρήσιμο να συμβουλευτείτε τις πρακτικές και τα συμπεράσματα που είχαν συναχθεί από τη δικτύωση στο πλαίσιο του προγράμματος LEADER+ [[PDF](#) [en](#)].

Προετοιμασία για το μέλλον

Η εμπειρία της αγροτικής δικτύωσης υπήρξε θετική. Προσέφερε μια πολύτιμη πηγή πληροφοριών, ιδεών και επαφών. Υποστήριξε πολλές ανταλλαγές, τη συνεργασία και την εξέλιξη της γνώσης, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Διευκόλυε την ανάπτυξη διαλόγου για να βελτιωθεί η υλοποίηση της ασκούμενης πολιτικής και ενθάρρυνε την αύξηση της συμμετοχής στη διακυβέρνηση της πολιτικής. Και όλα αυτά με σχετικά χαμηλό κόστος.

Ωστόσο, κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, διαπιστώθηκε επίσης ότι η εδραίωση μόνιμων δεσμών μεταξύ διοικήσεων, οργανισμών και μεμονωμένων παραγόντων απαιτεί χρόνο. Η συμμετοχή των εμπλεκόμενων παραγόντων σε νέες μορφές διαλόγου προϋποθέτει ειδικούς ανθρώπινους πόρους, καλά προσαρμοσμένα εργαλεία επικοινωνίας και αποτελεσματικές οργανωτικές δομές. Ως εκ τούτου, η πρόοδος που σημειώθηκε μετά τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Αγροτική Ανάπτυξη (ΕΔΑΑ), του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης για την Αγροτική Ανάπτυξη και τα εθνικά αγροτικά δίκτυα (ΕΑΔ) το 2008 πρέπει να συνεχιστεί και να εδραιωθεί, ώστε να αξιοποιηθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η δικτύωση ως εργαλείο για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.

Επιπρόσθετα, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης εξελίσσεται σε μια πολιτική που βασίζεται ολοένα και περισσότερο στα αποτελέσματα και επικεντρώνεται περισσότερο στους κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους και στις κοινές επιδιώξεις. Τα μελλοντικά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης θα πρέπει να αποφέρουν αποτελέσματα σε πολύ συγκεκριμένους τομείς, όπως στην ανταγωνιστικότητα όλων των ειδών γεωργίας, τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, την προώθηση της οργάνωσης της τροφικής αλυσίδας και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία, την αποκατάσταση, διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων, την αποτελεσματική χρήση του νερού και της ενέργειας, τη μετάβαση προς μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικότητα έναντι της κλιματικής αλλαγής, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, τη μείωση της φτώχειας και την οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές. Θα πρέπει επίσης να προωθούν την καινοτομία και τη μετάδοση της γνώσης σε αυτούς τους τομείς. Ορισμένοι από τους τομείς αυτούς θα ενσωματωθούν για πρώτη φορά στο ΕΔΑΑ και τα ΕΑΔ.

Οι φιλόδοξες αυτές προσδοκίες θα απαιτήσουν περισσότερο από ποτέ καλή επικοινωνία και συντονισμό μεταξύ των παραγόντων της πολιτικής σε όλα τα επίπεδα, καθώς επίσης και ικανότητα επίδειξης των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται. Κατά συνέπεια, η δικτύωση θα εξακολουθήσει να αποτελεί μια πολύ σημαντική λειτουργία και οι προτάσεις για την επέκταση και την ενίσχυση του ρόλου της ως εργαλείου για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Μάθετε περισσότερα για τις [προοπτικές δικτύωσης κατά την περίοδο 2014-2020](#).

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα Μονάδων Υποστήριξης Δικτύων

Από τις αρχές του 2007, οπότε τα πρώτα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα (ΕΑΔ) με χρηματοδότηση του ΕΓΤΑΑ τέθηκαν σε λειτουργία, έχει συγκεντρωθεί μεγάλος όγκος γνώσεων και πλούσια πρακτική πείρα. Υπάρχουν πολλά εγχειρήματα επιτυχημένων δικτύων – αν και σημειώθηκαν και κάποιες αποτυχίες. Αντλήθηκαν σημαντικά διδάγματα σχετικά με την αξιοποίηση της δικτύωσης ως εργαλείου για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, τα οποία θα πρέπει να αξιοποιηθούν για να βελτιωθεί η διαχείριση και η λειτουργία των δικτύων την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Ως εκ τούτου, το γραφείο επικοινωνίας του ΕΔΑΑ οργάνωσε ένα πιλοτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα Μονάδων Υποστήριξης Δικτύων από τον Ιανουάριο ως τον Ιούνιο του 2013 για να ξεκινήσει μια

διαδικασία ανταλλαγών και αμοιβαίας μάθησης μεταξύ ομοτίμων, με σκοπό να βοηθηθούν οι Μονάδες Υποστήριξης Δικτύων (ΜΥΔ) να αναπτύξουν την αποτελεσματικότητά τους στην εκτέλεση των καθηκόντων και δραστηριοτήτων τους. Οι ανταλλαγές και ο αμοιβαίος εμπλουτισμός της πείρας μεταξύ ομοτίμων περιλαμβάνουν την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και πείρας μέσα από την ενεργό βοήθεια και υποστήριξη από μια ομάδα ισότιμων μελών που προέρχονται από παρόμοιο κοινωνικοεπαγγελματικό περιβάλλον. Η διαδικασία και οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες υποστηρίζονται από συντονιστή, ο οποίος αναλαμβάνει να βοηθήσει τους συμμετέχοντες στην ανακάλυψη πληθώρας δραστηριοτήτων και μαθησιακών εμπειριών.

Οργανώθηκαν τρεις πιλοτικές εκπαιδευτικές ενότητες ΕΑΔ για να ελεγχθεί η προσέγγιση και οι ανάγκες των ΕΑΔ ως προς τη συμμετοχή τους σε περαιτέρω δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με κάθε ενότητα, κάντε κλικ στους παρακάτω συνδέσμους:

- [Πιλοτική εκπαιδευτική ενότητα ΜΥΔ 1](#)
Θέμα: *Θέματα στρατηγικού προγραμματισμού για ΕΑΔ*
19-20 Φεβρουαρίου 2013, Βουδαπέστη, Ουγγαρία
- [Πιλοτική εκπαιδευτική ενότητα ΜΥΔ 2](#)
Θέμα: *Εξάσκηση της μεθόδου RICA / Αύξηση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων παραγόντων*
14 Μαρτίου 2013, Åre, Σουηδία
- [Πιλοτική εκπαιδευτική ενότητα ΜΥΔ 3](#)
Θέμα: *Επικοινωνία στο πλαίσιο της δικτύωσης*
7 Ιουνίου 2013, Tomar, Πορτογαλία

Τον Ιούλιο του 2013 διενεργήθηκε αξιολόγηση του πιλοτικού εκπαιδευτικού προγράμματος ΜΥΔ [υπερσύνδεση: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/enrd_assets/pdf/nrn-toolkit/Pilot_NSU_Training_Programme_-_FINAL_Evaluation_Report.pdf].

Σύμφωνα με την αξιολόγηση του πιλοτικού εκπαιδευτικού προγράμματος ΜΥΔ, οι εκπαιδευτικές ενότητες μεταξύ ομοτίμων στέφθηκαν με πολύ μεγάλη επιτυχία και η υποστήριξη από πλευράς των ΜΥΔ για τη συνέχιση παρόμοιων δραστηριοτήτων ήταν εξαιρετικά θερμή. Με βάση τα συγκεκριμένα σχόλια, η υλοποίηση των εκπαιδευτικών ενότητων συνεχίστηκε από τον Σεπτέμβριο του 2013. Περισσότερες λεπτομέρειες για τις νέες εκπαιδευτικές ενότητες που ξεκίνησαν μπορείτε να βρείτε κάνοντας κλικ στους παρακάτω συνδέσμους:

- [Εκπαιδευτική ενότητα ΜΥΔ 4](#)
Θέμα: *Προγραμματισμός πόρων ΕΑΔ*
13 Σεπτεμβρίου 2013, Gdansk, Πολωνία

6. Δημοσιεύσεις και μέσα ενημέρωσης

Το ΕΔΑΑ προσφέρει σειρά δημοσιευμάτων και άλλων μέσων που παρουσιάζουν την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης σε δράση. Δεδομένου ότι στόχος είναι η ενημέρωση ενός ευρύτερου κοινού σχετικά με τα τεκταινόμενα στην αγροτική Ευρώπη και το έργο του ΕΔΑΑ, στις δημοσιεύσεις μας συγκεφαλαιώνονται τα ερευνητικά πορίσματα, αναλύονται οι εξελίξεις των ασκούμενων πολιτικών, παρέχονται οδηγίες και συστάσεις και αναφέρονται τα σημαντικότερα περιστατικά της αγροτικής Ευρώπης. Οι δημοσιεύσεις του ΕΔΑΑ είναι γενικά διαθέσιμες σε έξι γλώσσες (DE, EN, ES, FR, IT, PL). Μπορείτε να μεταφορτώσετε τις δημοσιεύσεις σε μορφή PDF από τον [ιστότοπο του ΕΔΑΑ](#) ή να τις παραγγείλετε σε έντυπη μορφή.

6.1. Αγροτική Ανασκόπηση της ΕΕ

Η [Αγροτική Ανασκόπηση της ΕΕ](#) είναι ένα θεματικό περιοδικό, με θέματα και στοιχεία που αφορούν όλους τους εμπλεκόμενους φορείς του ΕΔΑΑ. Καταπιάνεται με τα πιο σύγχρονα θέματα της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη και παρουσιάζει πολλά χρήσιμα παραδείγματα σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της σε όλη την ΕΕ. Στον [ιστότοπο του ΕΔΑΑ](#) μπορείτε να αναζητήσετε αναλυτικές πληροφορίες για κάθε τεύχος και να μεταφορτώσετε το περιοδικό σε μορφή PDF. Η Αγροτική Ανασκόπηση είναι διαθέσιμη στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά και πολωνικά.

Διαθέσιμα τεύχη:

- Τεύχος 17 - Οικογενειακή γεωργία - Νοέμβριος 2013
- Τεύχος 16 - Μετάδοση γνώσης και καινοτομία στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης - Μάιος 2013
- Τεύχος 15 - Παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών μέσω της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη - Απρίλιος 2013
- Τεύχος 14 - Δίκτυα και δικτύωση στο πλαίσιο της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη - Δεκέμβριος 2012
- Τεύχος 13 - Χρηματοδοτικά μέσα αγροτικής ανάπτυξης: νέες ευκαιρίες για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης - Οκτώβριος 2012
- Τεύχος 12 - Τοπικά τρόφιμα και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού - Ιούλιος 2012
- Τεύχος 11 - LEADER και Συνεργασία - Απρίλιος 2012
- Τεύχος 10 - Αγροτική επιχειρηματικότητα - Ιανουάριος 2012
- Τεύχος 9 - Δασοκομία και αγροτική ανάπτυξη - Νοέμβριος 2011
- Τεύχος 8 - Ποιότητα των γεωργικών προϊόντων: ένας παράγοντας επιτυχίας για τις ευρωπαϊκές αγροτικές περιοχές - Ιούλιος 2011
- Τεύχος 7 - Δημόσια αγαθά και αγροτική ανάπτυξη - Μάρτιος 2011
- Τεύχος 6 - Απασχόληση και κοινωνική ένταξη - Δεκέμβριος 2010
- Τεύχος 5 - Καλλιέργεια της ανταγωνιστικότητας στους τομείς της γεωργίας, των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και της δασοκομίας της ΕΕ - Οκτώβριος 2010
- Τεύχος 4 - Αγροτική ανάπτυξη και κλιματική αλλαγή - Μάιος 2010
- Τεύχος 3 - Αγροτική διαφοροποίηση - Ιανουάριος 2010
- Τεύχος 2 - Δημιουργικότητα και καινοτομία στην αγροτική ανάπτυξη της ΕΕ - Δεκέμβριος 2009
- Τεύχος 1 - Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης - Οκτώβριος 2009

6.2. Το περιοδικό του ΕΔΑΑ

Το [περιοδικό του ΕΔΑΑ](#) είναι μια έγχρωμη έκδοση που απευθύνεται σε όλους τους εμπλεκόμενους του ΕΔΑΑ και σε όποιον ενδιαφέρεται για την αγροτική ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιέχει όλες τις τελευταίες ειδήσεις του ΕΔΑΑ, δραστηριότητες των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων και των Ομάδων Τοπικής Δράσης, ειδικές τοπικές αναλύσεις, εκτενή κάλυψη των γεγονότων και ενδιαφέρουσες προσεγγίσεις από την αγροτική ανάπτυξη σε δράση. Το περιοδικό του ΕΔΑΑ είναι διαθέσιμο στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά και πολωνικά.

Διαθέσιμα τεύχη:

- Περιοδικό ΕΔΑΑ - Καλοκαίρι 2013 Βασικό θέμα: εκδήλωση LEADER 2013
- Περιοδικό ΕΔΑΑ - Άνοιξη 2013 Βασικό θέμα: μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αγροτική ανάπτυξη
- Περιοδικό ΕΔΑΑ - Χειμώνας 2012/2013 Βασικό θέμα: η προστιθέμενη αξία της δικτύωσης

- Περιοδικό ΕΔΑΑ - Φθινόπωρο 2012 Βασικό θέμα: στιγμιότυπα από την αγροτική Ευρώπη - φωτογραφικός διαγωνισμός ΕΔΑΑ
- Περιοδικό ΕΔΑΑ - Άνοιξη καλοκαίρι 2012 Βασικό θέμα: εκδήλωση LEADER 2012 Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και Συνεργασία
- Περιοδικό ΕΔΑΑ - Πιλοτικό τεύχος Βασικό θέμα: η κοινοποίηση θεμάτων αγροτικής ανάπτυξης στους πολίτες

6.3. Έντυπα έργων του ΕΓΤΑΑ

Η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες του ΕΓΤΑΑ αποτελεί σημαντική πτυχή των αρμοδιοτήτων των ΕΑΔ και του ΕΔΑΑ. Το [έντυπο των έργων του ΕΓΤΑΑ](#) ενθαρρύνει την ανταλλαγή πληροφοριών παρουσιάζοντας παραδείγματα από διάφορα είδη δραστηριοτήτων αγροτικής ανάπτυξης οι οποίες συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΑΑ με ευρωπαϊκά κονδύλια. Τα έντυπα είναι διαθέσιμα στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά και πολωνικά.

Διαθέσιμα τεύχη:

- Κοινωνική ένταξη
- Περιβαλλοντικές υπηρεσίες
- Νέοι αγρότες και νέοι που ζουν στις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης
- Άλλα ταμεία της ΕΕ
- Δασοκομία
- Τρόφιμα
- Πράσινη ανάπτυξη
- LEADER
- Τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών
- ΕΓΤΑΑ

6.4. Θεματικές δημοσιεύσεις

Το ΕΓΤΑΑ δημοσιεύει ανά τακτά διαστήματα έκτακτες δημοσιεύσεις και [θεματικές δημοσιεύσεις](#) που καταπιάνονται με σχετικά θέματα και τις πιο πρόσφατες πρωτοβουλίες στον τομέα της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης. Για παράδειγμα, το φυλλάδιο «Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης σε αριθμούς» παρέχει πληροφορίες για τους δείκτες ελέγχου των ΠΑΑ. Άλλες δημοσιεύσεις περιλαμβάνουν τους «Παράγοντες επιτυχίας για τα νέα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης», ένα ενημερωτικό δελτίο για τον διαγνωστικό έλεγχο της ΚΓΠ και το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς και έντυπο που ενημερώνει για την ευρωπαϊκή πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.

6.5. Έκθεση πολυμέσων

Η [έκθεση οπτικοακουστικών μέσων](#) περιλαμβάνει [φωτογραφικά άλμπουμ](#) και [βίντεο](#) από όλη την αγροτική Ευρώπη. Περιλαμβάνονται φωτογραφίες από συναντήσεις των ΕΑΔ, οπτικές αποτυπώσεις από τον φωτογραφικό διαγωνισμό «Εικόνες της αγροτικής Ευρώπης», βίντεο από έργα του ΕΓΤΑΑ και μέσα από ενδιαφερόμενους φορείς του ΕΔΑΑ.

7. Εκδηλώσεις και συναντήσεις

Το ΕΔΑΑ οργάνωνε και συμμετείχε τακτικά σε [εκδηλώσεις και συναντήσεις](#) με άξονα μια ευρεία θεματολογία στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης, συμμετείχε σε [εκθέσεις](#) και υποδέχθηκε [επισκέπτες](#) στο Σημείο Επαφής του στις Βρυξέλλες. Εδώ εντάσσονται και η ετήσια εκδήλωση LEADER και [ειδικές συναντήσεις](#) που οργανώνονται για Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα, Θεματικές Ομάδες Εργασίας, τη Συντονιστική Επιτροπή του ΕΔΑΑ και την Υποεπιτροπή LEADER. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εκδηλώσεις και τις συναντήσεις που οργανώνει ή στις οποίες συμμετέχει το ΕΔΑΑ μπορείτε να αναζητήσετε στον [ιστότοπο](#).

8. Αρμόδιοι επικοινωνίας

Για την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης) σχετικά με την ανάπτυξη των υπηρεσιών του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης δημιουργήθηκε ειδικό γραφείο επικοινωνίας.

Η γραμματεία του γραφείου επικοινωνίας λειτουργεί για έκτη χρονιά (Ιούλιος 2013 - Ιούλιος 2014) με επικεφαλής τον αρχηγό ομάδας Michael Gregory, ο οποίος επικουρείται από τους Ηλία Παπαγεωργίου, Fiorella Giorgiani και Oana Guth.

Η ομάδα ανάπτυξης γνώσεων/ ανάλυσης πολιτικής εξασφάλισε υποστήριξη για [Θεματικές Ομάδες Εργασίας](#) και συναντήσεις ειδικών, ενώ διεξάγει αναλύσεις και συνοψίζει τα προγράμματα. Η ομάδα δημιούργησε επίσης τους [δείκτες ελέγχου](#). Η ομάδα, με επικεφαλής τον Fabio Cossu, απαρτιζόταν από την Mara Lai, τον Preslav Petkov και τον Αλέξανδρο Παπακωνσταντίνου.

Η ομάδα ανταλλαγής γνώσεων/ επικοινωνίας εργάστηκε για την αναβάθμιση του ιστοτόπου του ΕΔΑΑ και τα δυναμικά του εργαλεία, για τη γραμμή ενημέρωσης, [τα σεμινάρια και τα συνέδρια, τις δημοσιεύσεις](#) και τις ειδήσεις του ΕΔΑΑ. Με επικεφαλής τον Peter Toth, η ομάδα απαρτιζόταν από τους Pascale van Doren, Kasia Panfil, Tim Hudson, Eva Soriano, Ryoko Abe, Virginie Sarah Viaene, Ana Nechita και Derek MGlynn.

Η ομάδα ανταλλαγής γνώσεων/ δικτύωσης και συνεργασίας υποστήριξε τη συνεργασία των ενδιαφερόμενων φορέων, τη [διακρατική συνεργασία](#) και τη [σύνδεση των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων](#). Με επικεφαλής την Edina Ocsko, η ομάδα απαρτιζόταν από τους Ines Jordana, Elena Maccioni και Marina Brakalova.

Επικεφαλής της ομάδας του ιστοτόπου ήταν ο Κώστας Ζαπρής και μέλη της ομάδας οι Sandrine Duquenoy, Stephen Parengkuan, Yves Delangre και Magali Stas.